

Mây Tàn

PHẠM KHẮC TRÍ

2019

雲 雪

橫 擁

秦 藍

嶺 關

家 馬

何 不

在 前

韓

愈

**Vân hoành Tần Lĩnh gia hà tại
Tuyết ủng Lam Quan mã bất tiền**

Hàn Dũ (768-824)

Mục Lục

Mây Tần – Đôi Lời Phi Lộ.....	14
Vào Mây.....	15
01 – Cư Trần Lạc Đạo.....	16
Sống Đời Vui Đạo.....	16
02 – Độc Lão Tử.....	17
Độc Lão Tử.....	17
03 – Tảo Thu.....	18
Thu Sớm.....	18
04- Điều Minh Giản.....	19
Chim Hót Lòng Khe.....	19
05 – Hoàng Hạc Lâu Cảm Dịch.....	20
06 – Tranh Xưa Và Tôi.....	21
07 – Ngô Đạo Thi.....	22
Thơ Ngô Đạo.....	22
08 – Thiên Nhai.....	23
Một Chiều Xuân Bên Trời.....	23
09 – Cắm Sắt.....	24
Một Khúc Xuân Ca Lý Thương Ẩn (813 - 858).....	24
10 – Xuân Cảnh.....	25
11 – Dấu Xưa.....	26
12 – Xuân Dạ Độc Thư.....	27
13 – Xuân Vãn.....	28
14 - Một Giấc Mộng Xuân.....	29
15 – Xuân Nhật Túy Khởi Ngôn Chí.....	30
Ngày Xuân Rượu Say Tỉnh Dậy Nói Chí Minh.....	30
Ngày Xuân Rượu Say Tỉnh Dậy Nói Chí Minh.....	31
16 – Khai Bút Đầu Xuân – Tiên Du Tự.....	32
Thăm Chùa Tiên Du.....	32
17 – Tâm Nguyên Đầu Năm Mậu Tuất 2018.....	33

18 – Quo Vadis?	34
19 – Phong Kiều Dạ Bạc.....	35
20 – Hoàng Hạc Lâu	36
Hạc Xưa Hoài Cảm.....	36
21 – Hoàng Hạc Lâu Tống Mạnh Hạo Nhiên Chi Quảng Lăng.....	37
Đôi Lời Thơ Vụng Tiễn Nhau.....	37
22 – Văn Quyên Cảm Tác.....	38
23 – Thơ Cho Ngày Sinh Nhật 10/10/2017.....	39
24 – Vọng Giang Nam – Thi Tửu Sấn Niên Hoa	40
Xuân Chưa Già	40
25 – Giang Hải Ký Dư Sinh – Điệu Lâm Giang Tiên	42
Sông Biển Gửi Đòi Thừa.....	42
26 – Tôi Muốn Được Như	44
26A - Tuyên Châu Tạ Diều Lâu Biệt Hiệu Thư Thúc Vân.....	45
Tiễn Bạn.....	45
26B – Lý Bằng Không Hầu Dẫn.....	46
Tiễn Đàn Không Hầu	46
26C - Điệu Minh Giản	48
Chim Hót Lòng Khe	48
26D - Thu Hứng (Kỳ Nhất).....	49
Thu Cảm	49
27 – Tương Tiễn Tửu	50
Khúc Ca Mời Rượu	50
28 - Chia Xẻ Cùng Ai Vạn Cổ Sầu	51
29 - Bố Muốn Dẫn Con Về	52
30 - Họa Tử Do Tống Xuân.....	54
Tiễn Xuân.....	54
31 – Thu Tứ	55
Ý Thu.....	55
32 – Liêu Trai Đề Từ.....	56

Cô Vọng Ngôn Chi.....	56
33 - Nhân Gian Như Mộng.....	57
34 - Sơn Phòng Mạn Hứng.....	58
Mạn Hứng ở Sơn Phòng.....	58
35 - Trường Tương Tư.....	60
Nhớ Nhau Mãi.....	60
36 - Mộ Xuân Hoài Cảm.....	61
Cuối Xuân và Nỗi Nhớ.....	61
37 - Lạnh Châu Văn Cảnh.....	62
Cảnh Chiều Ở Lạnh Châu.....	62
38 - Một Tối Nghe Ca Trù và Châu Văn.....	63
39 - Tình Thu.....	64
40 - Trà Giang Thu Nguyệt Ca.....	66
Bài Ca Trăng Thu Trên Sông Trà.....	66
41 - Hà Nội Cuối Đồi Tìm Về.....	68
42 - Khói Vắt Vai.....	69
43 - Đô Phó Tiểu Đàm Trung - Điệu Lâm Giang Tiên.....	70
44 - Một Thoáng Dư Âm.....	71
45 - Ký Hữu.....	72
Gửi Bạn.....	72
46 - Khúc Hát Tha Hương.....	73
47 - Tuế Dạ Vịnh Hoài.....	74
48 - Trừ Dạ Tác.....	75
Bài Thơ Làm Trong Đêm Giao Thừa.....	75
49 - Trừ Tịch Dạ Túc Thạch Đầu Dịch.....	76
Đêm Trừ Tịch.....	76
50 - Tân Niên Tác.....	77
Năm Mới Cảm Tác.....	77
51 - Hoài Cựu.....	78
52 - Trời Dài Đất Rộng Bể Dầu Cảm Tác.....	79

53 - Tống Linh Triệt	80
Tiển Linh Triệt.....	80
54 - Tống Linh Triệt Thượng Nhân Hoàn Việt.....	81
Tiển Bạ.....	81
55 - Xuân Nhật Độc Chước	82
Ngày Xuân Uống Rượu Một Mình	82
56 - Đề Tây Lâm Bích	84
Làm Sao Biết Được Bộ Mặt Thực Của Lô Sơn.....	84
57 - Lô Sơn.....	86
Sương Khói Lô Sương/Núi Lô.....	86
58 - Một Bài Haiku của Matsuo Basho	88
59 - Ẩm Tửu	89
Một Bài Thơ Làm Trong Lúc Uống Rượu.....	89
60 - Sáo Gọi Hồn Ai.....	90
Lương Châu Từ.....	91
Hà Hoàng Cựu Tốt.....	91
61 - Bài Thơ Cho Sinh Nhật Cháu Nam Phương.....	92
62- Tâm Sự Cuối Năm Ở Tuổi 82	94
Tích Cảnh Thi Bài Số 6.....	94
Bình Chúc Dạ Du.....	94
63 - Thiên Thai Tống Biệt.....	95
64 - Bội Giang Phiếm Chu Tống Vi Kim Quy Kinh.....	96
Lênh Đênh Thuyền Tiễn	96
65 - Tạ Tình.....	97
66 - Giáo Già Tự Tình.....	98
67 - Giáo Già Tự Vịnh.....	99
68 - Giáo Già Tự Thán	100
69 - Giáo Già Tự Bạch	101
70 - Giáo Già Tự Trách	102
71 - Giáo Già Tự Trào	103

72 - Cử Bôi Yêu Nguyệt	104
Nâng Chén Mời Trăng	104
73 - Nguyệt Hạ Độc Chước	106
Một Minh Uống Rượu Dưới Trăng	106
74 - Đáp Nhân	107
75 - Khuyết Đề	108
Thiếu Đề Bài	108
76 - Túc Châu Thứ Vận Lưu Kinh	110
Về Thôi	110
77 - Xuân Tận	112
Tàn Xuân	112
78 - Niệm Nô Kiều - Thu Nguyệt Nhất Dạ	114
Một Đêm Trăng Thu	114
79 - Niệm Nô Kiều - Xích Bích Hoài Cổ	116
Nhớ Xích Bích Xưa	116
80 - Đăng U Châu Đài Ca	118
Bơ Vơ	118
81 - Vô Đề	119
82 - Sùng Nhượng Trạch Yến Tác	120
Tự Thán	120
83 - Túc Tấn Xương Đình Văn Kinh Cầm	121
Một Tối Ngủ Đình	121
84 - Dạ Vũ Ký Bắc	122
Mưa Núi Đêm Thu Đất Khách	122
85 - Phong Kiều Dạ Bạc	123
86 - Tử Dạ Tứ Thời Ca	124
87 - Tử Khâm	126
88 - Xuân Nhật Độc Chước (?)	127
Ngày Xuân Uống Rượu Một Minh	127
89 - Tản Mạn Đầu Xuân Bính Thân 2016	128

Thương Xuân Khúc.....	128
90 – Tầm Ung Tôn Sư Ẩn Cư	129
Lên Núi Thăm Thầy.....	129
91 - TỰ QUÂN CHI XUẤT HĨ – TRƯƠNG CỬU LINH.....	130
TỪ NGÀY CHÀNG RA ĐI.....	130
92 - TỰ QUÂN CHI XUẤT HĨ -CAO BÁ QUÁT	131
TỪ NGÀY CHÀNG RA ĐI.....	131
93 – VẠN TUẾ LÂU.....	132
LÂU VẠN TUẾ.....	132
94- TÍCH NHÂN AN TẠI TAI.....	133
ĐỐI TỬU.....	133
95 - HẠ NHẬT NAM ĐÌNH HOÀI TÂN ĐẠI.....	135
Ngày Hè Nhớ Bạn.....	135
96 - MẤY VẦN THƠ XƯA, ÔNG GIÁO GIÀ, VÀ NỖI QUÊ NƠI ĐẤT KHÁCH	136
Tư Quy.....	137
Tuyệt Cú.....	137
Kiến Vị Thủy Tư Tàn Xuyên	137
Tĩnh Dạ Tứ	137
97 - NGÀY TRỞ VỀ, ÔNG GIÁO GIÀ, VÀ NỖI CÔ ĐƠN	138
Cảm tác từ bài Hồi Hương Ngẫu Thư	138
98 – ÔNG GIÁO GIÀ, NGÔI TRƯỜNG CŨ, VÀ KHOẢNG CÁCH 60 NĂM	140
99 – NGHĨ CỔ.....	142
Sống Gửi Thác Về.....	142
100 – TÚC KIẾN ĐỨC GIANG.....	143
Ngủ Đò Một Đêm Trăng	143
101 – THÁI CÁT	144
Bài Ca Người Đi Cắt Đay	144
102 – SA HÀNH ĐOẢN CA	145
Người Sao Còn Đứng Trên Đồi Cát	145
103 – PHỤ NHÂN CHI NGÔN, THẬN BẤT KHẢ THÍNH.....	147

104 – Biệt Tuế.....	148
Lời Tiền Năm Cũ.....	148
105 - Tú Châu Báo Bản Thiên Viện Hương Tăng Văn Trưởng Lão Phương Trượng.....	150
Đôi Bạn Đạo Và Thơ.....	150
106- Tống Đỗ Thẩm Ngôn.....	151
Tiền Đỗ Thẩm Ngôn.....	151
107 - Đề Đại Dữ Bắc Dịch.....	152
108 -Thiếp Ý Quân Tâm Thùy Đoản Trường.....	153
109 - Vấn Quân Hà Nhật Quy.....	154
110 - Trữ Lập Không Thế Khấp.....	155
111 - Lợi Châu Nam Độ.....	156
Qua Bến Đò Chiều.....	156
112 - Hiếu Vũ.....	157
Mưa Sáng Ngày Xuân.....	157
113- Trúc Chi Từ.....	158
114 – Vĩnh Ngô Lạc.....	159
Cổ Kim Như Mộng.....	159
115 - Hoài Cự.....	160
Nhớ Xưa.....	160
116 - Giang Tuyết.....	161
117 - Lữ Dạ Thư Hoài.....	162
Đôi Dòng Tâm Sự Trong Một Đêm Ở Nơi Đất Khách.....	162
118 - Mộ Quy.....	164
Trở Về Lúc Chiều Tối.....	164
119 - Vĩng Xuyên Nhàn Cư (Tặng Tú Tài Bùi Dịch).....	165
Nhàn Cư Tặng Bạn.....	165
120 - Đăng Tân Bình Lâu.....	166
121 - Thu Giang Tống Khách.....	167
Sông Thu Tiền Khách.....	167
122 - Tầm Xuân Thi.....	168

123 – Lộng Hoa Hương Mãn Y.....	169
124 – Xuân Hiểu.....	170
Sáng Xuân.....	170
125 – Thù Trương Thiếu Phủ.....	171
Đáp Trương Thiếu Phủ.....	171
126 – Cảm Ngộ.....	172
Cảm Xúc Trước Cảnh Ngộ.....	172
127 – Chương Đài Dạ Tứ.....	173
128 – Hoàng Hạc Lâu.....	174
129 – Khách Trung Tác.....	175
Thơ Làm Nơi Đất Khách.....	175
130 – Khúc Trì.....	176
131 – Ngôn Hoài.....	177
Nói Lên Nỗi Cảm Hoài.....	177
132 – Ngự Nhàn.....	178
133 – Xuân Nhật Tức Sự.....	179
Đôi Lời Về Ngày Xuân.....	179
134 – Bốc Toán Tử (Tịch Mịch Sa Châu Lãnh).....	180
Một Ca Tử Theo Điệu Bốc Toán Tử Của Tô Đông Pha.....	180
135 – Ký Vi Tú Tài.....	181
Gửi Vi Tú Tài.....	181
136 – Nhất Phiến Băng Tâm.....	182
Phù Dung Lâu Tống Tân Tiệm.....	182
137 – Hữu Không.....	184
Có Không.....	184
138– Tống Hữu Nhân.....	185
Tiễn Bạn.....	185
139 – Vô Đề (Kỳ Nhị).....	186
140 – Tám Mươi, Ba Phải Tự Trào.....	187
141 – Thu Ca Xứ Lạ - Vài Đoạn Khúc Rời.....	188

Đoản Khúc 1 – Ngại Thu Trên Sông.....	188
Đoàn Khúc 2 – Gió Mùa Thu Nổi.....	188
Đoản Khúc 3 – Trách Thu Sao Chăng Đợi	189
Đoản Khúc 4 – Sáng Thu Soi Gương.....	189
Đoản Khúc 5 – Chiều Thu Lối Cũ Vắng Người.....	190
Đoản Khúc 6 – Một Trời Thu Bơ Vơ.....	190
142 – Hoài Thương Hỷ Hội Lương Xuyên Cổ Nhân.....	192
143 – Khoảnh Khắc Tang Càn.....	194
Độ Tang Càn	194
144 - Một vầng trăng, đêm trăng, giữa sa mạc Al Maha ở Dubai, 01/02/2018.	195
A white-night, under moonlight, in the middle of Al Maha, a desert in Dubai on 01/02/2018...195	
145 – Nỗi Quê Nơi Đất Khách.....	196
146 – Đôi Lời Cám Ơn.....	197
147 – Một Ngày Trời Trong Tháng Phật	198
148 - Một Ngày Không Còn Năm Tháng.....	200
149 - Lễ Tạ Xứ Người	201
Cửu Nguyệt Cửu Nhật Ưc Sơn Đông Huynh Đệ.....	201
150 - Cửu Tử Pha Văn Chá Cô	202
Nghe Tiếng Chim Chá Cô Hót Ở Lưng Đèo Cửu Tử	202
151 - Bạc Mộ.....	203
Chiều Tàn.....	203
152 – Ngày Cuối Xuân: Tiễn Xuân & Tiễn Bạn	204
153 – Tạ Từ.....	206
154 - Tản Mạn Cuốn Năm Mậu Thân 2018	207
155 - Xuân Giang Hoa Nguyệt Dạ	208
Một Đêm Hoa Trắng Trên Sông Xuân.....	208
156 - Xuân Hành	212
Một Khúc Xuân Hành	212
157 - Tạ Rượu.....	213
158 - Tổng Biệt.....	214

Tiền Bạ.....	214
159 - Vọng Phu Thạch	215
Đá Vọng Phu.....	215
160 - The Archaeology of Love (A Series of Haikus)	216
161 - Tương Tiến Tửu.....	218
Say Đi Thôi	218
162 - Định Phong Ba	220
Về Thôi.....	220
163 - Họa Bùi Dịch "Đăng Tân Tân Tự" Ký Vương Thị Lang	221
164 - Trăm Năm Một Cuộc.....	222

Mây Tần – Đôi Lời Phi Lộ

*Đất khách cuối đời mất gốc,
Chút tình chữ nghĩa còn vương.*

PKT - Mây Tần

Các bài viết ký tên PKT trong tập Mây Tần này, nguồn gốc hầu hết là từ trong kho tàng thơ Hán-Việt cổ, những lúc riêng tư, khoảng thời gian về hưu, từ đầu năm 2000 ở nơi đất khách đến nay, tuy là mượn ý mượn lời từ nguyên tác nhưng không phải là thơ dịch. Chuyển ngữ đúng sai quả thật đã ở ngoài giới hạn hiểu biết cá nhân hạn hẹp và ngay lúc viết ra thành lời là đã hoàn toàn lệ thuộc vào cảm xúc nhất thời. Chỉ còn biết mỗi chữ là mỗi tình. Là nỗi xót xa của một kẻ ly hương không nhà. Người xưa, một đêm trăng trên bước đường luân lạc, vẫn còn nhà để nhớ. Còn tôi, cuối đời xa xứ, trăng nào rụng lối cũ để dẫn lối tôi về.

Bất hướng Đông Sơn cửu/ Tường Vi kỷ độ hoa / Bạch vân hoàn tự tán / Minh nguyệt lạc thùy gia (Ức Đông Sơn - Lý Bạch 701-762)

Nhà lâu không trở lại/ Mai nở đã bao mùa/ Mây trắng trời phiêu lãng/ Trăng nào rụng lối xưa? (Nhớ Nhà - PKT Mây Tần)

Mấy năm gần đây, thật ra tôi cũng đã hơn một lần tìm về chốn cũ. Để thấy mình là người khách lạ. Để thấy rõ được một lần, là đời đã đổi, bến cũ đò xưa nay đã thành phố thị cả rồi.

Tiền bất kiến cổ nhân/ Hậu bất kiến lai giả/ Niệm thiên địa chi du du / Độc sáng nhiên nhi thể há (Đăng U Châu Đài Ca - Trần Tử Ngang 651-702)

Trước, người xưa không thấy/ Sau, ai đợi ai chờ/ Lạc lõng giữa trời thiên cổ/ Lệ nào rơi nổi bờ vơ! (Bài Ca Giữa Lòng Phố Cổ - PKT Mây Tần)

Vâng, các bài viết ký tên PKT trong tập Mây Tần này là như vậy đó.

Và, cũng đã là một khoảng cách dài hơn nửa đời người giữa tôi xưa và tôi nay. Con chữ dù đã ngừng tiếng nói nhưng mỗi lần đọc lại, lòng riêng vẫn không khỏi xao xuyến băng khuâng về một nỗi nhớ vu vơ bây giờ thực ra đã không còn rõ nét nữa. Chỉ còn mong được chia sẻ ít nhiều phần nào mà thôi. Trân trọng,

PKT - Mây Tần

Vào Mây

Vân hoành Tần Lĩnh gia hà tại
Tuyết ủng Lam Quan mã bất tiền
Hàn Dũ 768-824

Mây giăng ngang núi Tần, nhà ta nơi nào dưới đám mây xa kia
Tuyết đã phủ trắng ải Lam, ngựa không còn sức đưa người vượt qua được
nữa rồi

Người xưa trên bước đường luân lạc
Vẫn có một nơi để nhớ về
Tôi nay thân cỏ bồng phiêu bạt
Đâu áng Mây Tần gửi nỗi quê
Ngày tháng qua đi không trở lại
Tóc xanh giờ đã bạc phong trần
Còn chẳng một tấm lòng thơ dại
Ngụ ngơ cười khóc chuyện phù vân
Đất khách lần khân đà trọn kiếp
Thì thôi chữ nghĩa chút niềm vui
Đêm đêm lần giờ trang thơ cổ
Trăng nước Tầm Dương những ngậm ngùi
(PKT - Đầu Áng Mây Tần)

Thôi đã ba chìm bảy nổi
Đổi đời bão táp đẩy đưa
Xứ người sớm chiều mưa nắng
Có nói gì thêm cũng thừa
Sống sót một thời chiến loạn
Hồn nhiên tuổi dại không còn
Ngồi nghe gió đùa tóc rối
Mà vui với tấm lòng son
(PKT - Độc Thoại)

雲 雪

橫 擁

秦 藍

嶺 關

家 馬

何 不

在 前

韓
愈

01 – Cư Trần Lạc Đạo

Sống Đời Vui Đạo

Trần Nhân Tông (1258-1308)

居塵樂道

居塵樂道且隨緣，
饑則飧兮困則眠。
家中有寶休尋覓，
對境無心莫問禪。

Cư Trần Lạc Đạo

Cư trần lạc đạo thả tùy duyên
Cơ tắc xan hề khốn tắc miên
Gia trung hữu bảo hưu tầm mịch
Đối cảnh vô tâm mạc vấn thiền

Dịch Xuôi:

Sống Đời Vui Đạo

PKT – Mây Tần

Sống trong cõi trần này, hãy tùy duyên mà vui với đạo
Đói thì hãy ăn, mệt thì hãy đi ngủ
Báu vật đã có ở trong nhà rồi, bận tâm chi phải đi tìm kiếm ở nơi nào nữa
Đối diện với ngoại cảnh đổi thay, mà vẫn giữ được cái tâm lành không đổi, thì đâu cần cậy nhờ
chi đến thiền

Sống Đời Vui Đạo

PKT – Mây Tần

Sống đời vui đạo hãy tùy duyên,
Ăn ngủ nên theo lẽ tự nhiên.
Phật ở trong tâm, đừng kiếm nữa,
An nhiên tự tại, cậy chi thiền

02 – Độc Lão Tử

Độc Lão Tử

Bạch Cư Dị (772-846)

Theo sách vở lưu truyền, bộ Đạo Đức Kinh do Lão Tử (?) viết, khoảng thế kỷ thứ tư trước Công Nguyên, bên Tàu. Bộ kinh này gồm có 81 chương, trên dưới 5000 chữ, nói về Đạo (mặt tĩnh), Đức (mặt động) của nguồn gốc tạo vật, và học thuyết Vô Vi khuyên bảo loài người nên sống thuận theo sự sinh hoá của thiên nhiên. Bài thơ sau đây bàn về hai câu mở đầu chương 56: "Tri giả bất ngôn / Ngôn giả bất tri", theo ngữ nghĩa của từng chữ một: "Người biết không nói / Người nói không biết".

讀老子

言者不知知者默,
此語吾聞於老君。
若道老君是知者,
緣何自著五千文?

Độc Lão Tử

Ngôn giả bất tri tri giả mặc
Thử ngữ ngô văn ư Lão quân
Nhược đạo Lão quân thị tri giả
Duyên hà tự trước ngũ thiên văn

Lời Thêm

Người xưa, trà dư tửu hậu, đùa vui với chữ nghĩa, đặt câu hỏi chơi hay còn có ngụ ý gì khác để lại cho hậu thế chúng ta? PKT - Mây Tần

Độc Lão Tử

PKT – Mây Tần

Không biết mới nói, còn biết làm thinh,
Lão Tử đã nói, rành rẽ phân minh.
Là người hiểu Đạo không nói ra được,
Vậy ai là người viết Đạo Đức Kinh?

Dịch Xuôi

Người nói ra thành lời (ngôn giả) là người không hiểu biết gì về Đạo, còn người đã hiểu biết về Đạo (tri giả) thì lại làm thinh vì không thể dùng lời để nói về Đạo được

Câu này tôi đã nghe được từ Lão Tử

Nhưng như vậy nếu cho rằng Lão Tử là bậc tri giả, biết mà không nói ra được

Thì duyên cớ gì Người đã phải ngồi viết ra năm ngàn chữ cho bộ Đạo Đức Kinh

03 – Tảo Thu

Thu Sớm

Hứa Hồn (Đời Văn Đường)

Một chiếc lá ngô đồng rụng đầu đó là cả thiên hạ đều biết trời đã vào Thu!

*Ngô đồng nhất diệp lạc
Thiên hạ cộng tri thu*

早秋

遙夜泛清瑟，
西風生翠蘿。
殘螢栖玉露，
早雁拂金河。
高樹曉還密，
遠山晴更多。
淮南一葉下，
自覺洞庭波。

Tảo Thu

Dao dạ phiếm thanh sắt,
Tây phong sinh thúy la.
Tân huỳnh thê ngọc lộ,
Tảo nhận phát kim hà.
Cao thụ hiếu hoàn mật,
Viễn sơn tình cánh đa.
Hoài Nam nhất diệp há,
Tự giác Động Đình ba.

Thu Sớm

PKT – Mây Tần

Đêm lắng buồn hiu hắt
Gió vàng lộng cỏ la
Đóm tàn ôm móc ngọc
Nhận sớm ruổi ngân hà
Rừng sáng màu u mặc
Núi xa rạng thái hòa
Quê người chiếc lá rụng
Lòng động nỗi thu xa ...

Dịch Xuôi

Thu Sớm

PKT – Mây Tần

Đêm dài bông bành se sắt
Gió thu thổi nở rêu xanh
Đóm khuya ngủ trên sương ngọc
Nhận sớm ruổi cánh lưng trời
Rừng cây về sáng u mặc
Mây tạnh núi xa rõ ràng
Hoài Nam một chiếc lá rụng
Động Đình nổi sóng cảm thông!

04- Điếu Minh Giản

Chim Hót Lòng Khe

Vương Duy - 王維 (699-759)

Người rồi sẽ già, hoa rồi sẽ tàn, đông qua rồi xuân lại, ngày đi rồi đêm về, vàng trăng xưa vẫn mọc nơi đầu núi, để lũ chim rừng dưới một lòng khe ở đâu đó vẫn làm tưởng lại một ngày mới khởi đầu, mà nhộn nhịp hót ca... Vâng, cho vui thôi, chỉ là cho vui thôi. (PKT 09/02/2018)

*Nhân nhàn quế hoa lạc
Dạ tĩnh xuân sơn không
Nguyệt xuất kinh sơn điếu
Thời minh tại giản trung*

Tác giả là 1 trong tứ bất tử đời nhà Đường (618-907): Thi Tiên Lý Bạch, Thi Quỷ Lý Hạ, Thi Thánh Đỗ Phủ, và Thi Phật Vương Duy. Điếu Minh Giản là một bài thơ nói về một đêm ở Khe Chim Kêu đầu đó bên Tàu.

*Tuổi nhàn với hoa quế rụng
Đêm xuân vắng lặng, núi non im lìm
Trăng lên, chim rừng giết mình ngỡ tưởng trời đã sáng
Cát tiếng hót sáng dưới lòng khe sâu đón chào một ngày mới*

鳥鳴澗

人間桂花落，
夜靜春山空。
月出驚山鳥，
時鳴春澗中。

Chim Hót Lòng Khe

PKT - Mây Tần

Nhàn lão với hoa rụng,
Đêm xuân núi một màu.
Trăng lên chim ngỡ sáng,
Hót sáng dưới khe sâu.

Điếu Minh Giản

Nhân nhàn quế hoa lạc,
Dạ tĩnh xuân sơn không.
Nguyệt xuất kinh sơn điếu,
Thời minh xuân giản trung.

Phụ Chú

Hoa quế thường được trồng làm cảnh chùa hay ở nơi ẩn cư của các bậc thiền giả

05 – Hoàng Hạc Lâu Cảm Dịch

Kính tặng hương hồn Niên Trưởng Nguyễn Văn Hoàng, Cựu Học Sinh Collège Cần Thơ, Cựu Giáo Sư Đại Học Sư Phạm Cần Thơ mới vừa tạ thế đầu tháng 5/2018 ở Alexandria Virginia, hưởng đại thọ 94 tuổi. .

*Hoàng hạc nhất khứ bất phục phản
Bạch vân thiên tải không du du* (Hoàng Hạc Lâu - Thôi Hiệu)

*Hạc vàng một đi đâu trở lại
Mây nổi ngàn năm vẫn trắng trời* (PKT - 05/20/2018)

黃鶴樓

昔人已乘黃鶴去，
此地空餘黃鶴樓。
黃鶴一去不復返，
白雲千載空悠悠。
晴川歷歷漢陽樹，
芳草萋萋鸚鵡洲。
日暮鄉關何處是，
煙波江上使人愁。

Hoàng Hạc Lâu

Tích nhân dĩ thừa hoàng hạc khứ
Thử địa không dư hoàng hạc lâu
Hoàng hạc nhất khứ bất phục phản
Bạch vân thiên tải không du du
Tinh xuyên lịch lịch Hán Dương thụ
Phương thảo thê thê Anh Vũ châu
Nhật mộ hương quan hà xứ thị
Yên ba giang thượng sử nhân sầu

Hoàng Hạc Lâu Cảm Dịch

PKT – Mây Tần

Người Tiên đăc đạo về Trời,
Lâu không bỏ lại để đời bơ vơ.
Hạc vàng một thuở mịt mờ,
Ngàn năm mây trắng lững lờ trôi ngang.
Bến xuân vàng ửng nắng sang,
Bờ xa cỏ dại ngút ngàn xanh lơ.
Chiều buồn đất khách thần thờ,
Sầu theo khói sóng vật vờ về đâu.

o6 – Tranh Xưa Và Tôi

PKT - Mây Tần

Từ một bức tranh xưa, tôi đã có được vài phút giây giữa thực và mộng. Mong được chia sẻ với thân quen chút thoáng cảm xúc này, dù đã ghi vội, để đọc cho vui

Nón lá, ngồi câu, không đợi cá,
Cảnh đời sông nước, giấc mơ tiên.
Nhánh mai nở muộn phôi hương sắc,
Một cõi trời riêng, sạch lụy phiền.

Và, lòng trần còn nặng với ít nhiều tâm sự cuối đời, chắc không ai gỡ trách.

Nón lá, ngồi câu, không đợi cá,
Lòng không mong đợi, nghĩ gì đây.
Bồng bênh góc bể cùng trăng gió,
Lãng đãng ven trời với nước mây.
Ngày tháng tha hương, đời lữ thứ,
Sáng chiều xứ lạ, kiếp lưu đầy.
Ôm cần, dây động, chẳng buồn giật,
Hồn mãi nghe xa cá gọi bầu

07 – Ngô Đạo Thi

Thơ Ngô Đạo

Mỗ Ni (Đời Tống)

悟道詩

盡日尋春不見春，
芒鞋踏遍隴頭雲。
歸來笑拈梅花嗅，
春在枝頭已十分。

Ngô Đạo Thi

Tận nhật tầm xuân bất kiến xuân
Mang hài đạp phá lãnh đầu vân
Quy lai ngẫu bả mai hoa khứu
Xuân tại chi đầu dĩ thập phần

Thơ Ngô Đạo

PKT – Mây Tần

Lên núi tìm Xuân mất cả ngày
Giày gai dẫm nát đỉnh ngàn mây
Quay về gió thoảng hương mai nở
Hoa đã rộ đầy trên nhánh cây

o8 – Thiên Nhai

Một Chiều Xuân Bên Trời

Lý Thương Ẩn (813 - 858)

天涯

春日在天涯，
天涯日又斜。
鶯啼如有淚，
為濕最高花

Thiên Nhai

Xuân nhật tại thiên nhai
Thiên nhai nhật hựu tà
Oanh đề như hữu lệ
Vi thấp tối cao hoa

Phụ Chú:

Trời cao, đất thấp. Cho rằng Trời là cao nhất, tối cao hoa là hoa cao nhất, chuyển ngữ thành hoa trời. Còn hoa trời là hoa gì thì tùy ý. Có nói gì chẳng nữa vẫn là, cuối đời lữ thứ, bên trời góc bể, mình tôi với bóng, trong một chiều xuân.

Một Chiều Xuân Bên Trời

Bên trời góc bể bơ vơ (Truyện Kiều, Nguyễn Du)

PKT – Mây Tần

Ngày xuân nơi xứ lạ,
Lại một chiều xa nhà.
Oanh hót đổ sương muộn,
Hoa trời đắm lệ sa.

Dịch Xuôi:

Ngày xuân nơi xứ lạ
Lại một chiều xa nhà
Oanh hót như có nước mắt
Làm ướt đóa hoa trời

09 – Cẩm Sắt

Một Khúc Xuân Ca

Lý Thương Ẩn (813 - 858)

錦瑟

錦瑟無端五十弦，
一弦一柱思華年。
莊生曉夢迷蝴蝶，
望帝春心託杜鵑。
滄海月明珠有淚，
藍田日暖玉生煙。
此情可待成追憶，
只是當時已惘然。

Cẩm Sắt

Cẩm sắt vô đoan ngũ thập huyền
Nhất huyền nhất trụ tứ hoa niên
Trang Sinh hiểu mộng mê hồ điệp
Vọng Đế xuân tâm thác đổ quyên
Thương hải nguyệt minh châu hữu lệ
Lam điền nhật hoãn ngọc sinh yên
Thử tình khả đãi thành truy ức
Chỉ thị đương thời dĩ vãng nhiên

Một Khúc Xuân Ca

PKT – Mây Tần

Đàn gấm tang tình khúc tuổi hoa,
Tơ chùng thoáng hiện bóng ngày qua.
Trang Sinh, mộng bướm, còn vương vấn,
Vọng Đế, hồn quyên, vẫn thiết tha.
Trăng bạc, biển xanh, châu lệ vỡ,
Nắng vàng, núi biếc, ngọc sương sa.
Tình xưa để lỡ, một đời hận,
Ngẩn lệ thanh xuân mãi nhạt nhòa.

Dịch Xuôi

Cây đàn gấm không hiểu vì sao lại có 50 dây
Mỗi dây mỗi trụ, tiếng đàn khoan nhặt, đưa người
nhớ lại mối tình một thời tuổi hoa đã qua
Dịu êm như Trang Sinh, mộng sáng, thấy mình hóa
bướm
Thiết tha như tiếng lòng Vọng Đế gửi qua tiếng hót
của con chim quyên
Thanh thoát như lệ châu vỡ trên biển Thương Hải
một đêm trăng sáng
Trầm ấm như ngọc sương toả khói ở núi Lam Điền
một ngày nắng đẹp
Tình này đương thời vô tình bỏ lỡ
Để lại cho nhau một đời ôm hận.

PKT 04/11/2018

10 – Xuân Cảnh

Cảnh Xuân

Trần Nhân Tông (1258 - 1308)

春景

楊柳花深鳥語遲，
畫堂簷影暮雲飛。
客來不問人間事，
共倚欄杆看翠微。

Xuân Cảnh

Dương liễu hoa thâm điệu ngữ trì
Họa đường thiềm ảnh mộ vân phi
Khách lai bất vấn nhân gian sự
Cộng ỷ lan can khán thúy vi

Cảnh Xuân

PKT – Mây Tần

Chim hót đón xuân ngoài rặng liễu,
Mây chiều rợp bóng mái thiền hoa.
Khách vào bỏ lại chuyện đời nhiều,
Lặng ngắm trời xanh ta với ta

Cảm Dịch: Cảnh Xuân

Chim hót nhón nha trong bụi hoa dương liễu rậm
Mây chiều in bóng bay qua mái họa đường
Khách vào không hỏi chuyện thế tục
Cùng dựa lan can ngắm trời xanh bao la vây quanh, ta với ta

11 – Dấu Xưa

Gửi Họp Mặt PTG-ĐTĐ San Jose 5/2018
PKT 04/06/21018

Mỗi năm một lần họp mặt,
Tôi về tìm lại dấu xưa.
Lớp học, bảng đen, phấn trắng,
Sân trường, sáng nắng, chiều mưa.

Đã bao nhiêu nhượng thế sự,
Đã bao vật đổi sao dời.
Vẫn còn chút tình muôn thuở,
Vẫn còn chút nghĩa một thời.

Trò xưa, đũa còn, đũa mất,
Bạn xưa, lác đác sao thưa,
Tôi xưa, tuổi già lơ láo,
Xuôi dòng năm tháng đẩy đưa.

Ngày xưa, ôi chao dấu xưa,
Thương nhau biết mấy cho vừa.

12 – Xuân Dạ Độc Thư

Độc Sách Đêm Xuân

Cao Bá Quát (1809-1854)

春夜讀書

今人不見古時春，
惆悵今春對古人。
世事幾何今不古，
眼前莫認幻為真。
幾多名利終朝雨，
無數英雄一聚塵。
自笑俗拘拋未得，
邇來攜卷太諄諄。

Xuân Dạ Độc Thư

Kim nhân bất kiến cổ thời xuân
Trù trưởng kim xuân đối cổ nhân
Thế sự kỷ hà kim bất cổ
Nhân tiền mạc nhận huyễn vi chân
Kỷ đa danh lợi chung triều vũ
Vô số anh hùng nhất tỵ trần
Tự tiếu tục câu phao vị đắc
Nhĩ lai huề quyển thái chuân chuân

Độc Sách Đêm Xuân

PKT – Mây Tần

Người nay không thấy thời xuân cũ,
Xuân mới, người xưa, luống nghẹn lời.
Mới, cũ đổi thay như mộng ảo,
Thực, hư lẫn lộn giống trò chơi.
Đâu nào danh lợi, cơn mưa sáng,
Bao nả anh hùng, đồng bụi đời.
Chút thói trần gian, còn vương mắc,
Đêm xuân đọc sách, những vui thôi

Dịch Xuôi

Độc Sách Đêm Xuân

PKT – Mây Tần

Người nay không thấy thời xuân trước
Xuân mới, người xưa, luống ngậm ngùi
Thế sự bao điều nghĩ là mới mà thực ra là đã cũ
Trước mắt chớ vội nhằm những chuyện hư là
chuyện thực
Lòng ham những danh những lợi đã tiêu tan sau
cơn mưa sáng tạnh
Vô số anh hùng trước đây đã mai một giờ chỉ còn
là một đồng cát bụi trong cõi hồng trần
Tự cười mình vẫn còn vương mắc chút thói tục
trần gian chưa buông bỏ được
Gần đây, mỗi khi cầm quyển sách lên đọc, là lại
suy nghĩ đến mê mẩn miên man

13 – Xuân Vãn

Xuân Muộn

Trần Nhân Tông (1258-1308)

春晚

年少何曾了色空，
一春心在百花中。
如今勘破東皇面，
禪板蒲團看墜紅。

Xuân Vãn

Niên thiếu hà tăng liễu sắc không
Nhất xuân tâm sự bách hoa trung
Như kim khám phá Đông Hoàng diện
Thiền bản bồ đoàn khán trụ hồng

Xuân Muộn

PKT – Mây Tần

Thuở nhỏ đâu màng chuyện sắc không,
Mảng vui xao xuyến với xuân hồng.
Về già mới thấm tình xuân muộn,
Gối cỏ, giường thiền, ngắm sắc không!

Vâng,

Thiếu thời đâu thấu lẽ đầy vui
Xuân đến hoa vui rộ khắp nơi
Đến lúc xuân đi, ai đó nhỉ
Giường thiền, lẳng lặng, ngắm hoa rơi?

PKT 03/05/2018

14 - Một Giấc Mơ Xuân

PKT - Mây Tần

Một ngày đầu năm mới, một giấc mộng xuân, và đôi dòng thơ vụng về một thuở nào.

Phố cũ nhìn lạ lắm
Người về lạc bước vỉa hè quen
Tiếng ve sầu râm ran

Khung trời xanh tuổi dại
Đường xưa em nón nghiêng tóc thả
Hoa nắng động lao xao

Quả bàng khô rụng khế
Nồi kê ai bếp còn đỏ lửa
Rượu Tầm Dương quên say

Sóng êm sau lũ dữ
Phận bèo ngơ ngác dạt bờ xa
Ta mất nhau rồi sao?

15 – Xuân Nhật Túy Khởi Ngôn Chí

Ngày Xuân Rượu Say Tỉnh Dậy Nói Chí Minh.

Lý Bạch (701-762)

春日醉起言志

處世若大夢，
胡為勞其生？
所以終日醉，
頹然臥前楹。
覺來眊庭前，
一鳥花間鳴。
借問此何時？
春風語流鶯。
戚之欲歎息，
對酒還自傾，
浩歌待明月，
曲盡已忘情。

Xuân Nhật Túy Khởi Ngôn Chí

Xử thế nhược đại mộng,
Hồ vi lao kỳ sinh!
Sở dĩ chung nhật túy,
Đồi nhiên ngoạ tiền doanh.
Giác lai miên đình tiền,
Nhất điệu hoa gian minh.
Tá vấn thử hà nhật,
Xuân phong ngữ lưu oanh.
Cảm chi dục thán tức,
Đối tửu hoàn tự khuynh.
Hạ ca đãi minh nguyệt,
Khúc tận dĩ vong tình.

Ngày Xuân Rượu Say Tỉnh Dậy Nói Chí Minh

PKT – Mây Tần

Đời như giấc mộng lớn
Đã tràng se cát mà
Suốt ngày bạn với rượu
Say khểnh bên thềm hoa
Tỉnh dậy ngó lang bang
Đâu đây chim hót vang
Có phải Xuân trở lại
Sao nghe tiếng oanh vàng
Tức cảnh muốn than thở
Chỉ tội bình rượu voi
Nghêu ngao đợi trăng sáng
Hát rồi lại quên thôi.

Ngày Xuân Rượu Say Tỉnh Dậy Nói Chí Minh.

Dịch Xuôi

Ngày Xuân Rượu Say Tỉnh Dậy Nói Chí Minh.

PKT – Mây Tần

Đời như giấc mộng lớn
Vất vả làm gì cho khổ thân
Bởi vậy tối ngày bạn cùng với rượu
Rồi say khướt nằm lăn ra ngủ trước hiên nhà
Lúc tỉnh dậy ngó lang bang ngoài sân
Thấy một con chim trong vườn hoa
Không biết hôm nay là ngày gì
Mà sao lại có oanh vàng chuyền cành đang líu lo trong gió xuân nhỉ
Động lòng muốn nói đôi lời
Đối cảnh nghiêng bình
Rượu vào, hứng lên, nghêu ngao hát chờ trăng
Hát mãi cho đến khi ngừng hát thì cũng là lúc đã quên, đã không còn nhớ là mình
muốn nói gì đây nữa

Ô hay, thương lắm. Thi Tiên trong Cõi Tục. Đã suốt một đời say. Thực ra, nghĩ cho cùng, có lúc nào tỉnh đâu mà nói lên được chí hướng của mình. (PKT - Mây Tần)

Phụ Chú - An English Version by Robert Payne (found through Google Search).
Awakening from Drunkenness on A Spring Day

*Our life in the world is only a great dream
Why should I toil my life away
Let me be drunk all day
Let me lie at the foot of the house gate
When I wake up, I blink at the garden trees
A lonely bird is singing amid the flowers
I demand of the bird what season it is
He answers: "the spring wind makes the mango-bird sing "
Moved by his song, I sigh my heart away
And, once more pour myself wine
So I sing wildly till the bright moon shines
The song over, all my senses are numb.*

16 – Khai Bút Đầu Xuân – Tiên Du Tự

Thăm Chùa Tiên Du

Nguyễn Trãi (1380-1442)

仙遊寺

短棹繫斜陽，
匆匆謁上方。
雲歸禪榻冷，
花落澗流香。
日暮猿聲急，
山空竹影長。
箇中真有意，
欲語忽還忘。

Tiên Du Tự

Đoản trạo hệ tà dương,
Thông thông yết thượng phương.
Vân quy Thiền sát lãnh,
Hoa lạc giản lưu hương.
Nhật mộ viên thanh cấp,
Sơn không trúc ảnh trường.
Cá trung chân hữu ý,
Dục ngữ hốt hoàn vương

Thăm Chùa Tiên Du

PKT – Mây Tần – Mồng 8 Tết Mậu Tuất 2018

Neo thuyền vào nắng cuối,
Hỏi hả lên chùa xưa.
Mây lạnh giường thiền đón,
Hoa thơm suối tiến đưa.
Vượn kêu chiều núi vắng,
Trúc đổ bóng rừng thưa.
Phút thấy mình trong cảnh,
Nói chi nữa cũng thừa.

Dịch Xuôi: Thăm Chùa Tiên Du

Gác mái chèo ngăn vào hoàng hôn
Vội vã bước lên chùa lễ Phật
Mây trải giường thiền lạnh
Hoa rụng suối nước thơm
Chiều rơi tiếng vượn kêu gấp
Núi trơ bóng trúc đổ dài
Trong cảnh cảm được chân ý
Muốn nói bỗng quên hết lời

17 – Tâm Nguyên Đầu Năm Mậu Tuất 2018

PKT – 02/21/2018

Trích nhật ký. Sáng mùng hai Tết Nguyên Đán, trú xá Nam Nghi, đảo Phú Quốc, hai bố con, sóng lặng, lấp lánh trong ánh nắng ban mai, ở dưới chân cầu, một đàn cá nhỏ, hồ dễ đông đến cả ngàn con, lớp cá lớn hơn ở dưới độ sâu hơn, tất cả đều bơi lội thông dong thành từng nhóm. Một mẩu bánh mì liệng xuống chỗ nào, lớp cá chỗ ấy, lặn lẽ chia nhau, không có cảnh chen lấn tranh giành cá lớn lấn lướt ăn hiếp hay nuốt cá bé..Miên man. Có phải, từ lúc bắt đầu có tri thức rồi mỗi ngày một văn minh tiến bộ đã là nguồn gốc của tội ác vì loài người đã bắt đầu tội lỗi, không còn tôn trọng và yêu thương lẫn nhau nữa? .Có phải vì thế Đức Phật Thích Ca với thuyết Từ Ái đã từ bỏ xa hoa quyền quý để sống hoà đồng với đám người cùng khổ? Có phải vì thế Đức Khổng Phu Tử đã 1 đời làm quan trị dân thất bại vì 5 chữ Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí, Tín? Có phải vì thế Lão Tử cuối đời cỡi con trâu xanh đi mất biệt sau khi viết để lại cho hậu thế cuốn Đạo Đức Kinh khoảng 5000 chữ tựa chung nói về chủ nghĩa Vô Vi, khuyên nên sống tự nhiên thuận theo sự an bài của Tạo Hóa? Có phải vì thế ở bên trời Âu, cách đây hơn 2000 năm, Đức Chúa Jesus đã phải chịu đóng đinh trên thập tự giá với tất cả đau đớn thân xác mà vẫn không cảnh tỉnh và cứu chuộc được tội lỗi của chúng sinh? Miên man... Năm mới, hy vọng mới, với mấy câu kệ của Tiền nhân: "Xuân khứ bách hoa lạc /Xuân đáo bách hoa khai /Sự trục nhãn tiền quá / Lão tòng đầu thượng lai / Mạn vị xuân tàn hoa lạc tận / Đỉnh tiền tạc dạ nhất chi mai "(Thiền Sư Mãn Giác). *Xuân đi trăm hoa héo / Xuân đến trăm hoa cười / Dòng đời trôi trước mắt / Trên đầu tóc bạc rồi / Chớ bảo xuân tàn hoa rụng hết / Vẫn còn đâu đó nhánh hoa tươi.* Vâng, xin hãy cùng nhau thành tâm cầu nguyện cho niềm tin Tôn Trọng và Yêu Thương lẫn Nhau vẫn còn đâu đó mau sớm trở lại để cho con cháu chúng ta chẳng những thụ hưởng được mọi tiện nghi vật chất của một đời sống văn minh tiến bộ hiện đại mà còn sẽ được sống trong cảnh thanh bình như đàn cá nhỏ bơi lội một sáng đầu năm bên bờ biển Thái Bình. .

Mong lắm!

PKT 02/21/2018

18 – Quo Vadis?

PKT - Mây Tần

Về đâu về đâu
Nước chảy dưới cầu
Một đã qua rồi đâu trở lại
Lưng trời cánh nhọn rướn bay mau

Về đâu về đâu
Đau xót vàng thau
Xa nhau từ thuở thu chia cắt
Thôi rồi bao nỗi hờn bể dâu

Về đâu về đâu
Đường đời muôn lối
Tình thơ một thuở
Cuối đời vẫn mãi nhớ thương nhau

19 – Phong Kiều Dạ Bạc

Cuối năm, ngày tiễn đưa Ông Táo về Trời, với 4 câu thơ Phong Kiều Dạ Bạc của Trương Kế đời Thịnh Đường, và một Nỗi Buồn Xa Vắng. PKT - Mây Tần

楓橋夜泊

月落烏啼霜滿天，
江楓漁火對愁眠。
姑蘇城外寒山寺，
夜半鐘聲到客船。

Phong Kiều Dạ Bạc

Nguyệt lạc ô đề sương mãn thiên
Giang phong ngư hỏa đối sầu miên
Cô Tô thành ngoại Hàn Sơn tự
Dạ bán chung thanh đảo khách thuyền

Phong Kiều Dạ Bạc

Trăng lặn, quạ kêu, sương ngập trời
Bến phong trở giấc mộng chơi vơi
Lửa chài lay lắt ngoài khơi lạnh
Chuông vắng chùa xa động nỗi đời

20 – Hoàng Hạc Lâu

Hạc Xưa Hoài Cảm

Thôi Hiệu (? – 756)

黃鶴樓

昔人已乘黃鶴去，
此地空餘黃鶴樓。
黃鶴一去不復返，
白雲千載空悠悠。
晴川歷歷漢陽樹，
芳草萋萋鸚鵡洲。
日暮鄉關何處是，
煙波江上使人愁。

Hoàng Hạc Lâu

Tích nhân dĩ thừa hoàng hạc khứ
Thử địa không dư hoàng hạc lâu
Hoàng hạc nhất khứ bất phục phản
Bạch vân thiên tải không du du
Tình xuyên lịch lịch Hán Dương thụ
Phương thảo thê thê Anh Vũ châu
Nhật mộ hương quan hà xứ thị
Yên ba giang thượng sử nhân sầu

Hạc Xưa Hoài Cảm

PKT - Mây Tần

Người xưa cỡi hạc đi đâu nhỉ,
Bỏ lại lầu thơ đứng đợi chờ.
Mấy thuở hạc vàng bay trở lại,
Ngàn năm mây trắng nổi ngu ngơ.
Hán Dương bên vắng cây đũa nắng,
Anh Vũ còn hoang cỏ lán bờ.
Chiều xuống không nhà nơi đất khách,
Trên sông khói sóng khóc bơ vơ.

Cảm Ý: Lầu Hạc Vàng

PKT - Mây Tần

Người xưa đã cỡi hạc vàng bay đi mất
Nơi này chỉ còn trơ lại một ngôi lầu vắng
Hạc vàng một lần bay đi là không trở lại
Mây trắng bồng bênh thiên cổ nổi trôi
Dưới bến Hán Dương, trời quang mây tạnh, bờ
cây lung linh soi nước
Ngoài xa, trên cồn Anh Vũ, cỏ hương lê thê, rậm
rạp ngút ngàn
Trời sắp tối rồi, quê nhà nay đâu
Khói sóng trên sông khôn khỏi trạnh buồn

21 – Hoàng Hạc Lâu Tống Mạnh Hạo Nhiên Chi Quảng Lăng

Đôi Lời Thơ Vụng Tiễn Nhau

Lý Bạch (701-762)

黃鶴樓送孟浩然之廣陵

故人西辭黃鶴樓，
煙花三月下陽州。
孤帆遠影碧空盡，
惟見長江天際流。

Hoàng Hạc Lâu Tống Mạnh Hạo Nhiên Chi Quảng Lăng

Cổ nhân tây từ Hoàng Hạc lâu,
Yên hoa tam nguyệt há Dương Châu.
Cô phàm viễn ảnh bích không tận,
Duy kiến Trường Giang thiên tế lưu.

Đôi Lời Thơ Vụng Tiễn Nhau

Kính gửi Hương Hồn Niên Trưởng Nguyễn Văn Trường
tạ thể ngày 01/03/2018 - PKT 01/16/2018

Lầu Hạc người đi về chốn nào,
Giữa mùa hoa khói muện lao xao.
Buồm côi mất hút ngoài khơi vắng,
Sóng nước Trường Giang, những đợt dào.

Dịch Xuôi: Từ Lầu Hoàng Hạc Tiễn Mạnh Hạo Nhiên Chi Quảng Lăng

PKT - Mây Tần

Tiến đưa người bạn thân xưa từ hướng tây lầu
Hoàng Hạc
Giữa mùa hoa xuân muện, lung linh sương khói,
nhẹ bước xuống thuyền đi Dương Châu
Nhìn theo cánh buồm côi mãi trôi mất hút vào
khoảng không xanh biếc
Cho đến khi chỉ còn thấy dòng Trường Giang vẫn
sóng nước cuộn chảy menh mông bên trời

22 – Văn Quyên Cảm Tác

Phùng Hiếu Nhụ (đời nhà Minh)

聞鵑

不如歸去，不如歸去。
一聲動我愁，
二聲動我慮。
三聲思逐白雲飛，
四聲夢繞荊花樹。
五聲落月照書檯，
想見當年弄機杼。
六聲泣血濺花枝，
恐污階前蘭茁紫。
七八九聲不忍聞，
起坐無言淚如雨。
憶惜在家未遠遊，
每聽鵑聲無點愁。
今日身在金陵上，
始信鵑聲能白頭。

Văn Quyên Cảm Tác

Bất như quy khứ, bất như quy khứ.
Nhất thanh động ngã sầu,
Nhị thanh động ngã lự.
Tam thanh tư trực bạch vân phi,
Tứ thanh mộng nhiều kinh hoa thụ.
Ngũ thanh lạc nguyệt chiếu thư linh,
Tưởng kiến đương niên lộng cơ trử.
Lục thanh khắp huyết tiến hoa chi,
Khủng ô giai tiền lan truất tử.
Thất bát cửu thanh bất nhẫn văn,
Khởi toạ vô ngôn lệ như vũ.
Ức tích tại gia vị viễn du,
Mỗi thính quyên thanh vô điểm sầu.
Kim nhật thân tại kim lăng thượng,
Thủy tín quyên thanh năng bạch đầu.

Cảm Xúc Ghi Vội Trong Lúc Nghe Tiếng Cuốc Kêu

PKT – Mây Tần

*Chốn xưa nhớ về
Chốn xưa nhớ về
Chốn xưa nhớ về...*

Một tiếng, chạnh lòng lữ thứ.
Hai tiếng, xót phận ngu ngơ.
Ba tiếng, mây trắng dật dờ.
Bốn tiếng, vườn xưa còn đó.
Năm tiếng, trăng lọt song thưa,
Bóng ai miệt mài canh cử.
Sáu tiếng, lệ hoa huyết đổ,
Ố hoen trở tím lan thềm.
Bảy, tám, chín tiếng... hết biết,
Lặng ngòi, nước mắt bơ vơ.
Nhớ trước, hồi còn ở nhà,
Dừng đừng chim kêu chim gọi.
Thân nay, đất khách, mới hiểu,
Bạc đầu tiếng cuốc vu vơ!

23 – Thơ Cho Ngày Sinh Nhật 10/10/2017

PKT - Mây Tần

Song thập năm nay tuổi tám tư,
Ngày Trời tháng Phật biết đâu chừ.
Nắng mưa đất mẹ còn xa xót,
Gió tuyết quê người đã ngắt ngư.
Chao đảo thân tàn, đời khách lữ,
Chắt chiu phận mỏng, nếp thi thư.
Sách xưa, cỏi Đạo, lời châu ngọc,
Vui với nhân gian, một chữ Từ.

Lời Thêm

Chữ Từ này, lấy trong Đạo Đức Kinh (Chương 67) của Lão Tử, xin được hiểu theo ý nghĩa là lòng thương yêu tự nhiên cho mọi người, không điều kiện và vô vị lợi. Phần đời trước 42 năm ở bên nhà, sống sót qua 2 cuộc chiến oan nghiệt. Phần đời sau nơi quê người, mất gốc, cho đến bây giờ cũng đã 42 năm. Tự hỏi còn chăng một tấm lòng?

PKT 10/07/2017

24 – Vọng Giang Nam – Thi Tửu Sẩn Niên Hoa

Xuân Chưa Già

Tô Đông Pha (1037 - 1101)

望江南 – 詩酒趁年華

春未老，
風細柳斜斜。
試上超然臺上看，
半壕春水一城花，
煙雨暗千家。

寒食後，
酒醒卻咨嗟。
休對故人思故國，
且將新火試新茶，
詩酒趁年華。

Vọng Giang Nam – Thi Tửu Sẩn Niên Hoa

Xuân vị lão,
Phong tế liễu tà tà.
Thí thượng Siêu Nhiên Đài thượng
khán,
Bán hào xuân thủy nhất thành hoa,
Yên vũ ám thiên gia.

Hàn thực hậu,
Tửu tỉnh khước tư ta.
Hưu đối cố nhân tư cố quốc,
Thả tương tân hỏa thí tân trà,
Thi tửu sẩn niên hoa.

Xuân Chưa Già

PKT - Mây Tần

Xuân mãi xanh
Gió thoảng
Liễu đong đưa

Nhẹ bước lên đài cao nhìn khắp
Nửa vùng sông nước
Một trời hoa
Mưa khói ấm ngàn nhà

Sau lễ hàn thực
Tĩnh rượu chi thêm buồn
Gặp cố nhân chi thêm tội
Thôi hãy gầy lửa mới nấu trà
Thơ rượu cho đời qua

Xuân Chưa Già

Cảm Dịch: **Một Từ Khúc Theo Điệu Vọng Giang Nam của Tô Đông Pha** (đời Tống)
PKT - Mây Tần

Xuân vẫn mãi còn đây
Gió thổi nhẹ
Cành liễu đong đưa
Bước lên đài cao từ trên nhìn xuống
Nửa hào nước xuân
Một thành hoa
Khói mưa phủ khắp nhà nhà
Sau lễ Hàn Thực
Tĩnh rượu lại nhớ nhà
Gặp lại người cũ mà chi thêm buồn
Thôi thì một mình hãy gầy lửa mới pha ấm trà mới
Cho thơ cùng rượu đuổi tuổi hoa tôi

Phụ Chú

Tục lệ xưa, lễ Hàn Thực vào mùng 3 tháng 3 âm lịch, nhà nhà kiêng gầy lửa bếp, ăn thức ăn nguội, (như bánh trôi, bánh chay)

Phụ Đính

Bài **One Day When We Were Young** của Johan Strauss II

*One day when we were young
One wonderful morning in May
You told me you loved me
When we were young one day
Sweet songs of Spring were sung
And music was never so gay
You told me you loved me
When we were young one day
You told me you loved me
And held me close to your heart*

*We laugh then, we cried then
Then came the time to part

When songs of Spring are sung
Remember that morning in May Remember
you loved me
When we were young one day...*

25 – Giang Hải Ký Dư Sinh – Điệu Lâm Giang Tiên

Sông Biển Gửi Đời Thừa

Tô Đông Pha (1037 - 1101)

Cách đây mấy ngày, nhận được mấy câu thơ của một người bạn gửi cho:

*Đống gạch kia ơi!
Sao mi biết khóc
Cho lòng ta thương gấm chuyện xưa nay
Xưa coi thi qua một nơi êm ả
Nay trầm buồn các bạn nhớ nhung xưa*

(Về Chuyện Một Ngôi Trường - Chân Diện Mục)

Tôi đọc rồi mà thương cho cái tuổi già lắm cảm của mấy anh chị em nhà giáo chúng tôi. Đã ở vào thế kỷ 21 rồi, "sông xưa rày đã nên đồng" rồi, "ruộng dâu nay đã biến thành biển xanh" rồi, đổi thay là lẽ thường của Tạo Hóa vẫn biết là như vậy rồi, mà sao còn cắc có nhắc hỏi nhau chi gạch khóc hay người khóc? Nghĩ là vậy, nhưng không hiểu sao lại nhớ đến một bài từ của Tô Đông Pha, khoảng 10 thế kỷ trước, lại ngồi chuyển dịch lại để chia sẻ với nhau đôi chút ngậm ngùi và với thân quen để đọc cho vui về một nét đẹp xưa không còn nữa. Rượu khuya về nhà, gõ cửa không ai ra mở, đành chống gậy lão, một mình trong đêm, đứng lặng nghe tiếng con nước trôi xa.

Sông Biển Gửi Đòi Thừa

江海寄餘生

夜飲東坡醒復醉，
歸來彷彿三更，
家童鼻息已雷鳴。
敲門都不應，
倚杖聽江聲。

長恨此身非我有，
何時忘卻營營？
夜闌風靜縠紋平。
小舟從此逝，
江海寄餘生。

Giang Hải Ký Dư Sinh

(Điệu Lâm Giang Tiên)

Dạ ẩm Đông Pha tỉnh phục túy
Quy lai phảng phất tam canh
Gia đồng tị tức lôi minh
Xao môn đô bất ứng
Ỗ trượng thính giang thanh

Trường hận thử thân phi ngã hữu
Hà thời vong khước doanh doanh
Dạ lai phong tĩnh hộc văn bình
Tiểu chu tòng thử thệ
Giang hải ký dư sinh

Sông Biển Gửi Đòi Thừa

PKT - Mây Tần

Rượu quán trở về say ngắt ngưỡng
Trời khuya dường đã canh ba
Trẻ nhà ngáy khò say ngủ
Đập cửa không ai mở
Chống gậy nghe tiếng con nước trôi xa

Nuốt hận nổi đời mắc thân tội
Chừng nào thoát bả tranh đua
Đêm đêm gió êm sóng lặng
Thả xuôi một thuyền nhỏ
Bốn biển rong chơi nốt quãng đời thừa

26 – Tôi Muốn Được Như

PKT - Mây Tần

*Ngày xưa, người buồn thường mượn rượu
Tôi nay chỉ biết trốn vào thơ
Tìm trong chữ nghĩa niềm an ủi
Để nhớ để thương ... những đại khờ*

Tôi muốn được như Thi Tiên, mỗi sớm mai thức giấc, nếu lòng vướng muộn phiền, rút dao chém nước nước không đứt, mượn rượu giải sầu sầu không vơi, thì còn đó, một con thuyền nhỏ, sông nước, xoã tóc rong chơi.

Tôi muốn được như Thi Quỷ, vào Thu mênh mang, tơ đồng khoan nhạt, non quanh mây ngàn lưu luyến, ngồi tựa gốc quế mơ màng, mặc cho sương xuống, ướt vàng trắng lạnh không hay.

Tôi muốn được như Thi Phật, đêm đêm nhàn lão, ngắm trăng dần lên, thấy được từng cánh hoa quế rụng, nghe được từng tiếng chim hót sáng âm vang dưới lòng khe đầu đó, mà an nhiên thầm hỏi, giờ này núi xuân ngoài xa chắc đang còn yên giấc ngủ.

Tôi muốn được như Thi Thánh, thàng ngày trên bước đường luân lạc, rừng phong lá đỏ, khí núi nhạt nhòa, nhưng vẫn còn có một nơi chốn để nhớ về, hai mùa cúc nở thương vườn cũ, mấy lượt thuyền neo xót nỗi ta.

Vâng, với tôi, không chỉ hai mùa mà đã là mấy chục mùa cúc nở rồi!

Phụ Chú

TÔI MUỐN ĐƯỢC NHƯ lấy nguồn cảm hứng lần lượt từ bài Tuyên Châu Tạ Diếu Lâu Biệt Hiệu Thư Thúc Vân (Trên Lầu Tạ Diếu Ở Tuyên Châu Từ Biệt Hiệu Thư Thúc Vân) của Thi Tiên Lý Bạch, bài Lý Bằng Không Hầu Dẫn (Khúc Nhạc Đạo Mở Đầu Đàn Không Hầu Của Lý Bằng) của Thi Quỷ Lý Hạ, bài Điểu Minh Giản (Khe Chim Kêu) của Thi Phật Vương Duy, và bài Thu Hứng Kỳ Nhất của Thi Thánh Đỗ Phủ.

26A - Tuyên Châu Tạ Diểu Lôu Biệt Hiệu Thư Thúc Vân

Tiền Bạ

Lý Bạch (701 - 762)

黃鶴樓

昔人已乘黃鶴去，
此地空餘黃鶴樓。
黃鶴一去不復返，
白雲千載空悠悠。
晴川歷歷漢陽樹，
芳草萋萋鸚鵡洲。
日暮鄉關何處是，
煙波江上使人愁。

Tuyên Châu Tạ Diểu Lôu Biệt Hiệu Thư Thúc Vân

Khí ngã khứ giả tạc nhật chi nhật bất
khả lưu
Loạn ngã tâm giả kim nhật chi nhật
đa phiền ưu
Trường phong vạn lý tổng thu nhận
Đối thử khả dĩ hàm cao lâu
Bồng lai văn chương Kiến An cốt
Trung gian Tiểu Tạ hựu thanh phát
Câu hoài dật hứng tráng tứ phi
Dục thương thanh thiên lẫm minh
nguyệt
Trừu đao đoạn thủy thủy cánh lưu
Cử bôi tiêu sầu sầu cánh sầu
Nhân sinh tại thế bất xứng ý
Minh triều tản phát lộng biên chu

Chú Thích

1. Lôu Tạ Diểu ở Tuyên Châu do Tạ Diểu (464-499) khi làm Thái Thú Tuyên Châu cho xây cất. Tạ Diểu có biệt hiệu là Tiểu Tạ, để phân biệt với Đại Tạ là biệt hiệu của Tạ Linh Vận (385-433). Sách chép Tiểu Tạ là hậu duệ của Đại Tạ
2. Văn chương Kiến An chỉ thơ văn sáng tác từ đời nhà Hán đến đời nhà Đường thiên về thiên nhiên, cảnh giới bồng lai, thoát tục. Một số các nhà thơ tên tuổi ở thời kỳ này là Tào tháo, Tào Thực, Đại Tạ (Tạ Linh Vận), Tiểu Tạ (Tạ Diểu).

Tiền Bạ

PKT – Mây Tần

Hôm qua đi mất giữ không được,
Hôm nay nhiều loạn những lo âu .
Muôn dặm gió thu theo cánh nhận,
Lầu thơ say tỉnh tiễn đưa nhau.
Văn chương Kiến An tiêu sái,
Không gian Tiểu Tạ thanh tao.
Hứng khởi tràn đầy ý phiêu hốt,
Dục lên Vân Hán ngắm trăng sao.
Rút đao chém nước, nước không đứt,
Uống rượu giải sầu, sầu chẳng vơi.
Thiết tha chi nữa vòng danh lợi,
Mai sớm, xoắn tóc, thả thuyền, sông nước
rong chơi.

26B – Lý Bằng Không Hầu Dẫn

Tiến Đàn Không Hầu

Lý Hạ (789 - 816)

李憑箏篋引

吳絲蜀桐張高秋，
空山凝雲頹不流。
江娥啼竹素女愁，
李憑中國彈箏篋。
昆山玉碎鳳凰叫，
芙蓉泣露香蘭笑。
十二門前融冷光，
二十三絲動紫皇。
女媧煉石補天處，
石破天驚逗秋雨。
夢入神山教神嫗，
老魚跳波瘦蛟舞。
吳質不眠倚桂樹，
露腳斜飛濕寒兔。

Lý Bằng Không Hầu Dẫn

Ngô ti Thục đồng trường cao thu
Không sơn ngưng vân đồi bất lưu
Giang Nga đề trúc Tố Nữ sầu
Lý Bằng trung hoa đàn không hầu
Côn sơn ngọc toái phượng hoàng
kiểu
Phù dung khắp lộ hương lan tiếu
Thập nhị môn tiền dung lãnh quang
Nhị thập tam ti động Tử Hoàng
Nữ Oa luyện thạch bổ thiên xứ
Thạch phá thiên kinh đậu thu vũ
Mộng nhập thần sơn giáo thần ấu
Lão ngư khiêu ba sấu giao vũ
Ngô chất bất miên ý quế thụ
Lộ cước tà phi thấp hàn thổ

Tiếng Đàn Không Hầu

PKT – Mây Tần

Thu mênh mang tơ đồng khoan nhật.
Non quạnh mây ngàn lưu luyến ngừng trôi
Lệ trúc vẫn vương sầu tố nữ,
Không Hầu đàn ai khúc nhạc chơi vui.
Phượng hoàng hót vang, ngọc châu vỡ vụn,
Phù dung ngâm sương, hương lan hé nụ .
Mười hai cổng thành bỗng dựng rực sáng.
Hai mươi ba dây tơ xáo động cõi Tử
Hoàng.
Nữ Oa luyện đá vá trời,
Trời kinh, đá nát, mưa thu đổ hạt .
Vào mộng, thần tiên nhã nhạc,
Cá già, rồng ốm, quấy sóng múa ca.
Ngồi tựa gốc quế mơ màng không ngủ,
Sương khuya thấm áo, ướt vàng trắng lạnh,
nào hay.

Chú Thích

1. (1) Lý Bằng là 1 nhạc sư trong ban nhạc cung đình Lê Viên, đời vua Đường Minh Hoàng (685 - 761).
2. (2) Không Hầu, tên 1 loại đàn cổ 23 dây (?)
3. (3) Cối Tử Hoàng chỉ một cối trời xa xăm nào đó, ở ngoài cõi trần gian này.
4. (4) Truyền thuyết bà Nữ Oa luyện đá vá trời. Thuở khai thiên lập địa, trên thiên đình, thủy thần nổi loạn, bị hỏa thần đánh thua chạy, va phải một cột trụ chống trời, một góc trời bị sụp, nước trên trời tuôn đổ xuống khiến trần gian bị ngập lụt. Bà Nữ Oa, một vị nữ thần, đã phải luyện đá ngũ sắc, vá lại chỗ trời sụp này.
5. (5) Lý Hạ (789- 816) được đời xưng tụng là Thi Quý vì tài thơ, chữ nghĩa lạ lẫm, uẩn súc, ma quái. Sách chép, mới 7 tuổi đã làm được những câu thơ khiến các bậc thi sĩ đương thời như Hàn Dũ (768- 824) phải kinh ngạc và khâm phục. Chuyện kể, nhà thơ sở dĩ chết trẻ lúc mới 27 tuổi, vì nhà trời mới làm xong ngôi lầu Bạch Ngọc nên đã sai Thiên sứ xuống trần đón ông về gấp để làm thơ mừng.
6. (6) Đọc 4 câu tả tiếng đàn Không Hầu của Lý Bằng "Côn sơn ngọc toái, phượng hoàng khiêu / Phù dung khắp lộ hương lan tiểu/Thập nhị môn tiền dung lãnh quang/Nhị thập tam ti động Tử Hoàng" lại nhớ đến 4 câu của Cụ Nguyễn Du trong Truyện Kiều, tả tiếng đàn của Thúy Kiều, đánh đàn lần đầu tiên cho Kim Trọng nghe trong một đêm trăng: "Trong như tiếng hạc bay qua / Đục như tiếng suối mới sa nửa vò / Tiếng khoan như gió thoảng ngoài / Tiếng mau sầm sập như trời đổ mưa".

26C - Điếu Minh Giản

Chim Hót Lòng Khe

Vương Duy (699-759)

鳥鳴澗

人間桂花落，
夜靜春山空。
月出驚山鳥，
時鳴春澗中。

Điếu Minh Giản

Nhân nhàn quế hoa lạc,
Dạ tĩnh xuân sơn không.
Nguyệt xuất kinh sơn điếu,
Thời minh xuân giản trung.

Phụ Chú

Điếu Minh Giản, Khe Chim Hót, tên một thắng cảnh ở Võng Xuyên, bên Tàu. Hoa quế là một loại hoa được trồng làm cảnh chùa hay ở nơi ẩn cư của các bậc thiền giả

Chim Hót Lòng Khe

PKT - Mây Tần

Nhàn lão với hoa rụng,
Đêm xuân núi một màu.
Trăng lên chim ngỡ sáng,
Hót sáng dưới khe sâu.

Dịch Xuôi

Người nhàn nhã, hoa quế rơi rụng
Núi xuân im lìm trong đêm thanh vắng
Trăng lên đầu núi khiến chim ngỡ giật mình
Hót sáng từng tiếng âm vang ở dưới khe sâu.

26D - Thu Hứng (Kỳ Nhất)

Thu Cảm

Đỗ Phủ (717 - 770)

秋興其一

玉露凋傷楓樹林，
巫山巫峽氣蕭森。
江間波浪兼天湧，
塞上風雲接地陰。
叢菊兩開他日淚，
孤舟一繫故園心。
寒衣處處催刀尺，
白帝城高急暮砧。

Thu Hứng (Kỳ Nhất)

Ngọc lộ điêu thương phong thụ lâm
Vu Sơn Vu Giáp khí tiêu sâm
Giang gian ba lãng kiêm thiên dũng
Tái thượng phong vân tiếp địa âm
Tùng cúc lưỡng khai tha nhật lệ
Cô chu nhất hệ cố viên tâm
Hàn y xứ xứ thôi đao xích
Bạch Đế thành cao cấp mộ châm

Thu Cảm

PKT - Mây Tần

Rừng phong thu úa chũu sương sa.
Khí núi âm u bóng nhạt nhòa.
Sông lộng trời cao đầu sóng dữ,
Gió vờn mây xám cuối thôn xa.
Hai mùa cúc nở thương vườn cũ,
Mấy lượt thuyền neo xót nỗi ta.
Lo lạnh nhà nhà may áo rét,
Chày ai vang động nắng chiều tà.

Dịch Xuôi: Thu Hứng

PKT - Mây Tần

Rừng cây phong ủ rũ, úa tàn trong sương thu
Núi Vu khe Giáp chìm trong khí núi bốc mờ mịt
Ngoài sông sóng động dâng cao ngắt trời
Trên ải gió bay mây phủ tối sát đất
Đã 2 lần khóm cúc nở hoa là từ đã 2 năm không
ngăn được nước mắt tha hương
Mỗi lần neo chiếc thuyền lẻ loi vào bến đỗ là mỗi
lần da diết xót xa nỗi nhớ
Mùa lạnh sắp về, nơi nơi rộn rịp lo dao kéo,
thước đo để may áo rét
Vào buổi chiều, từ thành Bạch Đế trên núi cao, dồn
dập nghe tiếng chày giặt vải

27 – Tương Tiến Tửu

Khúc Ca Mời Rượu

Lý Bạch (701-762)

將進酒

君不見：
黃河之水天上來，
奔流到海不復回？
又不見：
高堂明鏡悲白髮，
朝如青絲暮成雪？
人生得意須盡歡，
莫使金樽空對月。
天生我才必有用，
千金散盡還復來。
烹羊宰牛且為樂，
會須一飲三百杯。
岑夫子，
丹丘生，
將進酒，
杯莫停。
與君歌一曲，
請君為我傾耳聽。
鐘鼓饌玉何足貴，
但願長醉不願醒。
古來聖賢皆寂寞，
唯有飲者留其名。
陳王昔時宴平樂，
斗酒十千恣歡譁。
主人為何言少錢，
逕須沽取對君酌。
五花馬，
千金裘，
呼兒將出換美酒，
與爾同消萬古愁

Khúc Ca Mời Rượu

PKT - Mây Tần

Há không thấy, nước sông Hoàng Hà, đổ xuống từ trời, cuộn cuộn ra biển, có bao giờ chảy ngược trở về đâu.

Lại chẳng thấy, gương cao lâu vắng, tóc trắng ngậm ngùi, sáng như tơ xanh, chiều đã tuyết trắng bạc phau.

Mấy thuở đắc chí hãy vui cho thỏa,
Chớ để chén vàng tro ánh trăng ngà.
Trời sinh ta tài có ngày dùng đến,
Tiền bạc tiêu hết rồi lại có mà.
Phanh dê, xẻ trâu, đất trời nghiêng ngả,
Ba trăm chén cạn một lần cho đã.
Bác Sầm ơi, anh Đan ơi,
Rượu vào rồi, nào mời, uống đi thôi.
Tôi xin ca một khúc hầu các bạn nghe chơi.
Chiêng trống cỗ bàn đâu có thiết,
Tếu táo ngất ngưỡng hỏi trời dài.
Xưa nay thánh hiền tiêu ma hết,
Sao còn danh tiếng mấy người say?
Yến Bình Lạc Trần vương ngày trước,
Mười ngàn đấu rượu đãi xàm vui.
Quán chủ chớ ngại thiếu tiền trả,
Mau mua rượu quý đổ nhau say vui.

Ngựa hoa ngũ sắc đó,
Áo cừ ngàn vàng đây.
Gọi trẻ hãy đi đổi lấy rượu,
Để cùng nhau phá thành sầu này!

Tương Tiến Tửu

Quân bất kiến
Hoàng Hà chi thủy thiên thượng lai
bôn lưu đảo hải bất phục hồi
Hựu bất kiến cao đường minh kính bi bạch
phát
triều như thanh ti mộ như tuyết

Nhân sinh đặc ý tu tận hoan
Mạc sử kim tôn không đối nguyệt
Thiên sinh ngã tài tất hữu dụng
Thiên kim tán tận hoàn phục lai
Phanh dương tế ngư thả vi lạc
Hội tu nhất ẩm tam bách bôi
Sâm phu tử, Đan Khâu sinh
Tương tiến tửu
Bôi mạc đình

Dữ quân ca nhất khúc
Thỉnh quân vị ngã khuynh nhĩ thính
Chung cổ soạn ngọc bất túc quý
Đản nguyện trường túy bất nguyện tỉnh
Cổ lai thánh hiền giai tịch mịch
Duy hữu ẩm giả lưu kỳ danh
Trần Vương tích thời yến Bình Lạc
Đấu tửu thập thiên tứ hoan hước
Chủ nhân hà vi ngôn thiếu tiền
Kính tu cô thủ đối quân chước

Ngũ hoa mã
Thiên kim cừ
Hô nhi tương xuất hoán mỹ tửu
Dữ nhĩ đồng tiêu vạn cổ sầu

28 - Chia Xẻ Cùng Ai Vạn Cổ Sầu

Cảm Tác Bài Tương Tiến Tửu Của Lý Bạch - PKT 08/04/2017

Ngày xưa, người buồn thường mượn rượu,
Tôi nay chỉ biết trốn vào thơ.
Vui với trăng sao thời thơ ấu
Và những mộng mơ tuổi dại khờ.

Người xưa thiếu tiền đổi lấy rượu,
Còn có áo cừu, ngựa ngũ hoa,
Còn có bạn mời trăm chén cạn,
Còn Tương Tiến Tửu túy hoan ca.

Đất khách nắng mưa đã bạc đầu,
Tình xưa không biết gửi về đâu.
Đêm đêm ngược hỏi vàng trăng bạc,
Chia xẻ cùng ai vạn cổ sầu?

Phụ Chú

Trần Vương, chỉ Tào Thực, một người con của Tào Tháo đời Tam Quốc bên Tàu, một lần mở yến tiệc ở cung Bình Lạc, đã đãi thực khách uống hết 10 ngàn đấu rượu!

29 - BỐ MUỐN DẪN CON VỀ

(Riêng gửi người con út - Mây Tần - PKT)

Bố muốn dẫn con về, về lại căn nhà xưa, trong con hẻm nhỏ, để con nhớ lại quãng ngày thơ dại, từ khóc chào đời, đến khi tập đứng tập đi, học ăn học nói, chơi đùa cùng với các anh các chị trong nhà và các bạn ở trong chòm xóm thân thương, với ông Phán, bà Tư, chú Năm, cô Tám... cho đến ngày bố con mình bỏ xứ ra đi.

Bố muốn dẫn con về, thăm lại ngôi trường vỡ lòng học chữ của con, mà ông bà Giám Đốc còn là 2 người bạn già kính mến của bố, và cô giáo lớp mẫu giáo dạy con cũng còn là người học trò lớp luyện thi Tú Tài Toán của bố, để nhớ lại một khoảnh khắc kỳ diệu của một đời người, gửi con vào lớp rồi, trên đường về nhà, sao nước mắt bố bỗng dưng.

Bố muốn dẫn con về, theo bố lại thăm một ngôi trường cổ đã khoảng 100 năm tuổi, nơi bố đã tự nguyện trải đời mình làm viên gạch lót đường để cho lớp trẻ bước lên, cho một ngày mai tốt đẹp hơn thế hệ cha anh, để con hiểu được phần nào thời gian sau này ở nơi xứ người, bất chợt thấy bố đôi lúc thẫn thờ... tưởng nhớ ngày xưa, ôi những ngày xưa yêu dấu đến tội tình của bố .

Bố muốn dẫn con về, thăm lại bến xe đò đầu tỉnh, nơi 2 bố con mình, một chiều cuối năm lóng ngóng đón Nội cho đến chuyến xe cuối cùng, mãi đến mấy ngày sau mới hay Nội đã ngã bệnh bất ngờ không đi được và đã mất vào mấy năm sau để bố con mình, từ năm đó, đã không còn dịp nào nữa, chúc tuổi mừng Nội, mỗi dịp Tết đầu năm.

Bố muốn dẫn con về, qua thăm bên Ngoại, một thành phố nhỏ hiền hòa bên dòng sông thơ mộng, quanh năm vang tiếng ào ơ, nơi bố tưởng là đã tìm được chốn ẩn thân cho qua thời loạn, để cho con nhớ lại quãng ngày vui sống với Ngoại, với Cậu, với Dì, và để mong cho con nhớ được mãi đừng quên, một phần đời mình đã được nuôi sống bằng nước sông Cửu Long, cơm gạo Tháp Mười, và vú sữa Sa Giang

Phụ Chú: Giữa thập niên 1980, trong 1 lần dọn nhà, trong lúc thu xếp sách vở, tình cờ đọc được một bài viết của người con út thời trung học, viết về

ngày đời xứ, lúc cháu mới vừa được 6 tuổi, đoạn cuối: *"I did not look back. I never wept. I never mourned. I knew we were going to America, but it never occurred to me that we were also leaving Vietnam. At the time of my departure, I did not know what I had to lose in order to gain. I did not realize that the people, language and culture that I had known so well and had taken for granted would in time become foreign to me. I was too young to understand. Not only did my parents make their own personal sacrifices, but they were also forced to deny me a large part of my heritage for the sake of a better future. I may be able to visit my native country someday, but I can never truly return to the place where I tasted my first experience of life and joy. The Vietnam that I once knew now exists only in fragile childhood recollections!* Trong xúc động thương con, thương mình, bài "Bố Muốn Dẫn Con Về " đã được viết liền một mạch sau đó. Hôm nay, nhàn lão, nhớ con, nhớ cháu, nhớ thân quen, ngồi chép và sửa lại cho chỉnh gửi đi để đọc cho vui thôi . Nhưng khi xong, lại cười mình, tuổi già đi lại đã cảm thấy bắt đầu khó khăn rồi, đâu còn được như xưa nữa. "Bố Muốn Dẫn Con Về " thật ra nên đổi là "Bố Muốn Được Con Dẫn Về " mới phải. Cũng đã bao nhiêu nước chảy qua cầu rồi. "Sông xưa rày đã nên đồng / Chỗ làm nhà cửa chỗ trồng ngô khoai / Vẳng nghe tiếng ếch bên tai / Giật mình còn tưởng tiếng ai gọi ò ". (Thơ Tú Xương). Người xưa cảnh cũ chắc đâu còn nữa mà vẫn muốn đòi con dẫn về?

30 - Họa Tử Do Tống Xuân

Tiểu Xuân

Tô Đông Pha (1032 - 1101)

將進酒

君不見：
黃河之水天上來，
奔流到海不復回？
又不見：
高堂明鏡悲白髮，

Họa Tử Do Tống Xuân

Mộng lý thanh xuân khả đặc truy
Dục tương thi cú bạn dư huy
Tửu lan bệnh khách duy tư thụ
Mật thực hoàng phong diệc lại phi
Thược dược anh đào câu tảo địa
Mấn ti thiên sáp tướng vong ki
Bằng quân tá thủ pháp giới quán
Nhất tẩy nhân gian vạn sự phi

Tiểu Xuân

PKT - Mây Tần

Thanh xuân nay chỉ còn vào mộng,
Đệt mấy câu thơ tụng nắng tàn.
Khách bệnh rượu say thềm ngủ đẫy,
Ong vàng mật ngọt biếng bay ngang.
Anh đào thược dược còn vương vãi,
Tóc bạc giường thiền chút muộn màng.
Đành cậy nhà sư môn giới quán,
May chăng buông được chuyện nhân gian.

Dịch Xuôi: Họa Bài Tống Xuân Của Tử Do

PKT - Mây Tần

Tuổi xuân giờ chỉ còn tìm lại được ở trong mộng
Đành chỉ muốn mượn mấy câu thơ để ca tụng ánh
nắng chiều vương cho vui mà thôi
Rượu tàn người mệt chỉ muốn đi ngủ
Mật chín ong vàng lại biếng bay ngang
Thược dược anh đào đã rơi vương vãi đầy mặt đất
Mái tóc bạc với chiếc giường thiền ngấm ra cũng
đã lở làng, đã muộn mất rồi
Vậy nên xin được nương nhờ cửa Phật cho học
môn Pháp Giới Quán
Để mong được rũ sạch hết một lần mọi chuyện thị
phi ở cõi đời này

31 – Thu Tứ

Ý Thu

Lý Bạch (701-762)

Một bài thơ cũ, từ năm 1951, ở Hà Nội thành phố tuổi thơ tôi, làm được đôi câu rồi phải bỏ dở nửa chừng, vì ly loạn. Mấy chục năm sau, từ năm 2000, quê người đất khách, đã cố gắng hoàn tất nhiều lần, ngay cả đến lần này, nhưng đều không được vừa ý. Nỗi xúc động thuở đầu đời trong tôi bây giờ đã không hồi phục lại được. Đành chịu.

Mỗi độ chuyển mùa dạ xốn xang,
Hồn thơ lãng đãng đỉnh non vàng.
Trời trong mây bạc trôi ngơ ngác,
Rừng biếc lá xanh rụng ngõ ngàng.
Tội rắng nắng hồng chiều lạc lõng,
Thương thân cò trắng tối lang thang.
Cổ nhân biền biệt từ thu ấy,
Biết gửi về đâu nghĩa cũ càng!

秋思

燕支黃葉落，
妾望自登臺。
海上碧雲斷，
單于秋色來。
胡兵沙塞合，
漢使玉關回。
征客無歸日，
空悲蕙草摧。

Thu Tứ

Thu phong thanh,
Thu nguyệt minh.
Lạc diệp tụ hoàn tán,
Hàn nha thê phục kinh.
Tương tư, tương kiến tri hà
nhật?
Thử thì thử dạ nan vi tình...

Ý Thu

Trời đã vào thu rồi đẩy em
Dáng xưa gió gác lạc trăng thêm”
PKT - Mây Tần

Gió thu mát,
Trăng thu thanh,
Lá rơi đùa xào xạc,
Quạ ngủ lạnh giật mình.

Nhớ nhau không biết ngày nào gặp,
Đêm dài trăng trở xiết bao tình.

Thu ơi!

32 – Liêu Trai Đề Từ

Cô Vọng Ngôn Chi

Vương Sĩ Trinh (1638 - 1711)

聊齋題詞

姑妄言之姑聽之
豆棚瓜架雨如絲
料應厭作人間語
愛聽秋墳鬼唱詩

Liêu Trai Đề Từ

Cô vọng ngôn chi cô thính chi,
Đậu băng qua giá vũ như ti.
Liệu ưng yếm tác nhân gian ngữ,
Ái thính thu phần quỷ xướng thi.

Chú Thích

Liêu Trai Đề Từ là 1 bài thất ngôn tứ tuyệt mở đầu bộ Liêu Trai Chí Dị, một tập hợp gồm khoảng 500 truyện ngắn lạ, nổi tiếng, không nói về người mà chỉ nói về hồ ly yêu quái, của Bồ Tùng Linh (1640 - 1715), đời nhà Thanh bên Tàu .

Lời Thêm:

Xin được chia sẻ với thân quen trong nhà thôi. Bài này đã làm khó tôi. Bản tính ít khi tự hài lòng nhưng xin thú nhận là đã có ít nhiều thích thú về 2 chữ “nói dóc”:

1. "cô vọng ngôn chi" là nói đại, nói bừa, nói láo, nói ngược, nói quá.... cho vui đã được chọn là "nói dóc cho vui". (vốn dân "bắc kỳ", tôi rất mê 2 chữ "nói dóc" của dân "nam kỳ")
2. "Nổi đời / nổi người / nổi mình... ngán ngấm đen thành trắng" cuối cùng đã được chọn là "Nổi ta ngán ngấm đen thành trắng". Vâng, sao lại nổi đời, nổi người, hay nổi mình mà không phải là "nổi ta" cho phải lẽ hơn.
3. "Tha thẩn liễu trai những ngậm ngùi", ngẫm nghĩ về chuyện liễu trai trong liễu trai, phòng đọc sách trong vườn liễu của Đào Tiềm, của người ở ẩn muốn xa lánh chuyện đời, nhưng dường như vẫn còn vương nợ, chưa thoát được.

Cô Vọng Ngôn Chi

PKT – Mây Tần

Nói dóc cho vui nghe đã thôi,
Nói trời nói đất nói nhăng chơi .
Nổi đời ngán ngấm đen thành trắng,
Tha thẩn liễu trai những ngậm ngùi .

Dịch Xuôi

Cứ nói chơi quá đi, tạm dịch là
nói dóc cho vui để nghe cho vui
Trong khi giàn dưa liếp đậu ở ngoài trời đang dưới
cơn mưa phùn giăng
Nghe người nói với nhau đã thêm chán ngán rồi
Nên chẳng thích được nghe ma quỷ dưới mồ âm u
đọc thơ hơn.

33 – Nhân Gian Như Mộng

PKT - Mây Tần

Xuôi dòng ngày tháng,
Chốn cũ về thăm,
Tóc xanh đã bạc,
Thôi đã bao năm!

Lung linh thiên cổ,
Cười ai đa tình,
Rượu tạ đổ sông,
Thức người đáy nước,
Năm ôm trăng ngủ,
Gối vạ cổ sầu.

Nhân gian như mộng,
Chút tình thơ dại,
Biết gửi về đâu?

Phụ Chú
Chuyện kể Lý Bạch (701-762), một đời thơ rượu, được hậu thế xưng tụng là thi tiên, trong một đêm rượu say, đã nhảy xuống ôm trăng nằm ngủ dưới đáy Trường Giang, ở bến Thái Thạch. Dường như cho đến bây giờ Thi Tiên vẫn còn đang say ngủ đầu đó trong lòng sông thì phải. PKT 05/17/2017

Lời Thêm
PKT - Mây Tần

Nhân Gian Như Mộng không phải là thơ mà chỉ là mấy không vắn không điệu, cho một độc thoại nói chuyện với mình, lấy ý từ (1) mấy câu cuối trong 1 bài từ Niệm Nô Kiều của Tô Đông Pha nói về trận thủy chiến Xích Bích đời Tam Quốc và (2) 1 bài thơ thất ngôn tứ tuyệt Thái Thạch Hoài Cổ của Nguyễn Trãi nói về một đêm trăng của Thi Tiên Lý Bạch bên bờ Thái Thạch trên dòng Trường Giang, lồng trong khung cảnh của một đời người luân lạc, mãi cho đến cuối đời, vẫn còn canh cánh bên lòng nỗi nhớ đất tổ quê cha.

(1) Cổ quốc thần du / Đa tình ượng tiểu ngã / Tảo sinh hoa phát / Nhân gian như mộng / Nhất tôn hoàn lỗi giang nguyệt (Chốn cũ hồn về / Cười ta đa tình / Tóc đã sớm bạc / Cõi đời như mộng / Chén rượu đổ sông tạ tình trăng nước).

(2) Thái Thạch tăng văn Lý Trích Tiên / Kỳ kinh phi khứ dĩ đa niên / Thử giang nhược biến vi xuân tửu / Chỉ khủng ba tâm thượng túy miên (Từng nghe Lý trích tiên ở Thái Thạch / Đã cõi cá kinh bay mất lâu rồi / Ví thử sông này biến thành xuân tửu / Hẳn người còn say ngủ giữa sóng vùi).

Vâng, nhân gian như mộng, chút tình nay biết gửi về đâu?

34 – Sơn Phòng Mạn Hứng

Mạn Hứng ở Sơn Phòng

Trần Nhân Tông (1258-1308)

山房漫興

誰縛更將求解脫，
不凡何必覓神仙。
猿閑馬倦人應老，
依舊雲庄一榻禪。

是非念逐朝花落，
名利心隨夜雨寒。
花盡雨晴山寂寂，
一聲啼鳥又春殘。

Sơn Phòng Mạn Hứng

Thùy phược cánh tương cầu giải thoát
Bất phàm hà tất mịch thần tiên
Viên nhàn mã quyện nhân ơng lão
Y cữu vân trang nhất tháp thiên

Thị phi niệm trục triều hoa lạc
Danh lợi tâm tùy dạ vũ hàn
Hoa tận vũ tình sơn tịch tịch
Nhất thanh đề điều hựu xuân tàn

Sơn Phòng Mạn Hứng

PKT - Mây Tần

Ai trói buộc đâu mà cầu giải thoát
Lòng đã thoát phàm hà tất tìm Tiên
Vượn nhàn, ngựa mỏi, thân lão
Chốn cũ, am mây, một chiếc giường thiền

Sáng ngắm hoa rơi, thị phi rũ bỏ
Đêm nghe mưa lạnh, danh lợi buông trôi
Hoa tàn, mưa tạnh, núi vắng
Một tiếng chim hót tiễn Xuân ngang trời

Mạn Hứng Ở Sơn Phòng

PKT - Mây Tần

Có ai trói buộc mình đâu mà phải cầu giải thoát
Bụi trần đã không còn vương mắc rồi
thì hà tất đi tìm thần tiên làm chi nữa
Bầy vợ nỏn nhơ, con ngựa đã mỏi, người nay đã già
Am mây và chiếc giường thiền ngày nào vẫn còn đó
Nổi thị phi phải quấy đã được rũ bỏ theo từng cánh hoa rụng rơi ban sáng
Niềm hám danh hám lợi đã được gửi theo từng đợt mưa lạnh trong đêm
Hoa đã rụng hết, mưa đã tạnh hẳn, núi non tịch mịch trước mắt
Một tiếng chim hót, ừ nhỉ, cái lẽ tuần hoàn trời đất, xuân đến rồi đi

Lời Thêm

Đây là một bài thơ, mạn hứng của vua Trần nhân Tông, Sư Tổ dòng Thiền Trúc Lâm Yên Tử, một vị Phật nước Việt Nam ta, người đã đắc đạo, bất phàm, ngoài vòng thị phi danh lợi và ngộ được lẽ tuần hoàn sinh diệt của Tạo Hóa. Còn chúng ta? Những ngày cuối năm, tôi xin được mạo muội chia sẻ cùng với thân quen và tất cả các anh chị em con cháu trong nhà một niềm mong ước. Là phàm tục đời thường, sống trong vòng thị phi danh lợi, không mấy ai tránh khỏi được chuyện khen chê tốt xấu. Ước chi, chỉ nên biết đến chuyện tốt của nhau thôi, thì có lẽ chúng ta sẽ có nhiều hy vọng được sống vui với mình và với người trong thông cảm, tôn trọng, và thương yêu lẫn nhau hơn. Vâng, năm mới, xuân mới, hy vọng mới, mong là sẽ được như vậy. Cầu chúc an vui. PKT - Mây Tần

35 - Trường Tương Tư

Nhớ Nhau Mãi

Lương Ý Nương (?)

長相思

落花落葉落紛紛
盡日思君不見君
腸欲斷兮腸欲斷
淚珠痕上更添痕
我有一寸心，
無人共我說。
願風吹散雲，
訴與天邊月。
攜琴上高樓，
樓高月花滿。
相思未必終，
淚滴琴玄斷。
人道湘江深，
未抵相思畔。
江深終有底，
相思無邊岸。
我在湘江頭，
君在湘江尾。
相思不相見，
同飲湘江水。
夢魂飛不到，
所欠唯一死。
入我相思門，
知我相思苦。
長相思兮長相思
長相思兮無盡極
早知如此野人心
迴不當初莫相識
。

Trường Tương Tư

Lạc hoa lạc diệp lạc phân phân
Tận nhật tư quân bất kiến
quân
Trường dục đoạn hề trường
dục đoạn
Lệ châu ngân thượng cánh
thêm ngân

Ngã hữu nhất thốn tâm
Vô nhân cộng ngã thuyết
Nguyện phong xuy tán vân
Tổ dữ thiên biên nguyệt

Huê cầm thương cao lâu
Lâu cao nguyệt hoa mãn
Tương tư vị tất chung
Lệ trích cầm huyền đoạn

Nhân đạo Tương giang thâm
Vị để tương tư bạn
Giang thâm chung hữu để
Tương tư vô biên ngân

Quân tại Tương giang đầu
Thiếp tại Tương giang vĩ
Tương tư bất tương kiến
Đồng ẩm Tương giang thủy

Mộng hồn phi bất đáo
Sở khiếm duy nhất tử
Nhập ngã tương tư môn
Tri ngã tương tư khổ

Trường tương tư hề trường
tương tư
Trường tương tư hề vô tận cực
Tảo tri như thử quả nhân tâm
Hối bất đương sơ mặc tương
thức

Nhớ Nhau Mãi

PKT - Mây Tần

Hoa rơi lá rụng bay đầy trời
Suốt ngày tư tưởng nhớ nhau thôi
Nhớ thương thương nhớ đau đòi
đoạn
Thương nhớ vui đầy giọt lệ rơi
Khối tình nặng riêng mang
Biết cùng ai bày tỏ
Cầu gió thổi mây tan
Để cùng trăng than thở
Ôm đàn lên gác thượng
Trăng chiếu sáng tràn lan
Tương tư khúc chưa dứt
Lệ rơi đứt dây đàn
Ai nói sông Tương sâu
Đâu bằng thương nhớ nhau
Sông sâu còn có đáy
Nhớ nhau thiên cổ sầu
Chàng ở đầu sông Tương
Thiếp ở cuối sông Tương
Xa nhau đành nỗi nhớ
Cùng uống nước sông Tương
Vào mộng cũng không gặp
Thật tuyệt vọng cùng đường
Vòng tương tư vướng mắc
Là mãi mãi đau thương
Nhớ nhau mãi nhớ nhau
Cho đến muôn đời sau
Sớm biết khổ như vậy
Thà thôi đừng thương nhau

36 – Mộ Xuân Hoài Cảm

Cuối Xuân và Nỗi Nhớ

Đôi Thúc Luân (732-789)

暮春感懷

杜宇聲聲喚客愁，
故園何處此登樓。
落花飛絮成春夢，
剩水殘山異昔遊。
歌扇多情明月在，
舞衣無意彩雲收。
東皇去後韶華盡，
老圃寒香別有秋。

Mộ Xuân Hoài Cảm

Đỗ Vũ thanh thanh hoá khách sầu
Cổ viên hà xứ thử đăng lầu
Lạc hoa phi như thành xuân mộng
Thặng thủy tàn sơn dị tích du
Ca phiến đa tình minh nguyệt tại
Vũ y vô ý thái vân thu
Đông Hoàng khứ hậu thiêu hoa tận
Lão phổ hàn hương biệt hữu thu

Cuối Xuân và Nỗi Nhớ

PKT – Mây Tần

Nghe tiếng quốc kêu động khách sầu,
Lầu cao đôi mắt bóng quê đầu.
Tơ hoa bay rụng trời thơ mộng,
Sông núi hoang tàn cảnh bể dâu.
Ca quạt lung linh vàng nguyệt tỏ,
Áo xiêm lất phất áng mây đầu.
Xuân đi bỏ lại đời cô lữ,
Hương lạnh vườn xưa nổi bạc đầu.

Cuối Xuân và Nỗi Nhớ

PKT - Mây Tần

Nghe tiếng quốc kêu, động lòng cổ quốc tha hương
Bước lên lầu cao nhìn ra ngoài xa không biết
quê nhà nơi nao
Đương lúc, hoa rụng tơ bay một trời xuân
mộng
Cảnh quan sông núi giờ đã điêu tàn không còn
như trước nữa
Nhớ lại thuở nào ca quạt đa tình một vầng
trăng sáng lung linh
Áo múa vô ý phất phơ đẹp như mấy dải mây
thâu lượn lơ lửng trời
Chúa Xuân nay đã đi rồi, hoa nở muôn hồng
nghìn tiá cũng đã tàn theo
Bỏ lại ai kia vườn xưa hương lạnh và nguyên cả
một mùa thu buồn.

37 – Lạng Châu Văn Cảnh

Cảnh Chiều Ở Lạng Châu

Trần Nhân Tông (1258-1308)

諒州晚景

古寺淒涼秋靄外，
漁船蕭瑟暮鐘初。
水明山靜白鷗過，
風定雲閒紅樹疏。

Lạng Châu Văn Cảnh

Cổ tự thê lương thu ái ngoại
Ngư thuyền tiêu sất mộ chung sơ
Thủy tinh sơn tĩnh bạch âu quá
Phong định vân nhàn hồng thụ sơ

Lạm Bình

Lạng Châu Văn Cảnh là 1 bài thơ của vua Trần Nhân Tông, một bậc anh quân nước ta, 2 lần hướng dẫn toàn dân phá tan giặc dữ xâm lăng bờ cõi, là người được tôn xưng là Phật Hoàng, và là Sư Tổ sáng lập dòng Thiền Trúc Lâm Yên Tử. Một bài Tứ Tuyệt trên cả tuyệt vời. Công việc chuyển dịch không phải là khó mà là không thể đối với tôi. Tôi chỉ cốt ý cố giữ được phần nào ý chính của nguyên tác nhưng thật là đã không làm nổi, gửi đi chẳng qua chỉ là muốn được chia sẻ ít nhiều niềm tự hào hãnh diện âm thầm trong tôi về công lao dựng nước giữ nước và bản chất sống "vui" cùng thiên nhiên của tiền nhân từ bao đời truyền lại đến ngày nay cho con cháu. Ngày Trùng Thập Phật, tấm lòng biết ơn, và một bài thơ!

PKT 10/28/2016

Lạng Châu Văn Cảnh

PKT - Mây Tần

Chùa cổ, chiều thu, sương khói phủ
Thuyền câu, chuông muện, đổ bên đời
Nước trong, núi quanh, bóng âu trắng
Gió lặng, mây ngừng, tiễn lá rơi!

Cảnh Chiều Ở Lạng Châu

PKT - Mây Tần

Chùa xưa ẩn khuất im lìm trong sương khói
chiều thu
Thuyền câu đong đưa theo nhịp chuông muện
thong thả đổ hồi
Dòng nước trong vắt, núi non quanh vắng, một
con âu trắng lặng lẽ bay ngang
Gió ngừng thổi, mây biếng trôi, và một rừng
cây lơ thơ lá đỏ

38 - Một Tối Nghe Ca Trù và Châu Văn

PKT 10/23/2016

Chuyện xưa.

Chàng là Lạc Hàn Lâm, nàng là Hồ Nhi Tử, cùng trong ban nhạc cung đình Lê Viên đời vua Đường Minh Hoàng. Vì loạn An Lộc Sơn, năm 755, Lê Viên thất tán. Gần 40 năm sau, định mệnh an bài, cả hai lại cùng ở trong một ban nhạc nhưng dung nhan đã già lão đổi khác nên không còn nhận ra được nhau, mãi cho đến một ngày, chàng đàn nàng hát bài Hà Mãn Tử, một bản nhạc xưa hai người cùng đàn ca ngày trước. Một nhà thơ đương thời đã ghi lại cuộc hạnh ngộ này bằng một bài Tứ Tuyệt.

*Cố quốc tam thiên lý
Thâm cung nhị thập niên
Nhất thanh Hà Mãn Tử
Song lệ lạc quân tiền
(Hà Mãn Tử - Trương Hựu - Đời Đường).*

*Quê xa ba vạn dặm
Cung cấm hai mươi năm
Nghe hát bài ca cũ
Khóc nhìn chàng đấy chẳng?
(Bài Ca Cũ - PKT - Mây Tần)*

Chuyện nay.

Tối qua, cả nhà được mời tham dự một đêm thơ nhạc cổ truyền đặc biệt về Ca Trù và Châu Văn Mãn trình diễn tuyệt vời gần hai tiếng đồng hồ. Trên đường về, vợ chồng người con trưởng thăm hỏi chắc là bố thích. Vâng, không chỉ là thích thôi mà tôi còn muốn nói lên thành lời để cảm ơn là đã có lại được một cảm giác lâng lâng, như được sống lại những ngày thơ dại, được mẹ dẫn đi coi hội xuân nghe ca trù vào dịp Tết ở đình làng hay theo mẹ đi hầu bóng nghe châu văn ở đền mẫu, một cảm giác lần đầu có lại được trong hơn nửa đời ở xứ người, cùng lúc ý thức về bản chất Việt Nam thuần hậu trong tôi do ông bà từ bao đời truyền lại. Lan man, đêm về thao thức, thương con, thương cháu, thương đời tội tình, và một bài tứ tuyệt bắt chước người xưa.

*Quê xưa xa vạn dặm,
Mưa gió đã bao năm.
Nghe hát điệu ca cũ,
Lệ vui buồn ướt khăn.*

PKT 10/23/2016

39 – Tình Thu

PKT - Mây Tần

*Tương tư tương kiến tri hà nhật
Thử thì thử dạ nan vi tình
(Thu Tứ - Lý Bạch)*

*Nhớ nhau không biết ngày nào gặp
Đêm dài trần trở biết bao tình
(PKT)*

Trời đã vào thu rồi đấy em,
Dáng xưa gió gác lạt trăng thêm.
Hồn thơ ngơ ngẩn dòng năm tháng,
Đâu ngõ người về trong bóng đêm.

Lần nữa qua ngày nơi đất khách,
Lá rơi vàng rụng những bờ thờ.
Ba chìm bảy nổi một đời lữ,
Đau đầu tình thu nổi đợi chờ.

Vẫn biết một đi là mãi mãi,
Sao còn ngơ ngác ngóng tin nhau.
Trời dài đất rộng, bao thương nhớ,
Em ạ, bây giờ em ở đâu?

40 – Trà Giang Thu Nguyệt Ca

Bài Ca Trăng Thu Trên Sông Trà

Cao Bá Quát (1808 - 1855)

茶江秋月歌

茶江月今夜爲誰清
關山萬里皓一色
何處不繫離人情
舉杯試邀月
月入杯中行
含杯欲歇更飛去
只有人影將縱橫
停杯且復置
又見孤光生
問君何事戀戀不忍捨
我是竹林窮途之步兵
江頭此夕逢秋節
酒滿須傾爲君說
沱門舊旅存眞翁
懃海鳴鞭曉相別
昨夜金風下天闕
白露青霜搜侵骨
人生會遇安可常
有酒且飲茶江月
茶江月如鏡下銀流
丈夫按劍去便去
岐路無爲兒女愁

Bài Ca Trăng Thu Trên Sông Trà

PKT 03/ 08/ 2016

Hỡi Trăng Sông Trà

Đêm nay vì ai mà trắng tỏ

Muôn dặm quan san tuyền một màu trắng
trong suốt

Còn có nơi nào không vương vấn tình trăng
chia xa

Nâng chén thử mời trăng

Trăng nhập vào sóng rượu lóng lánh

Nhấp môi toan uống, trăng vụt bay biến mất

Chỉ còn bóng hình người ngang dọc lao chao

Ngưng uống đặt chén xuống

Lại thấy mảnh trăng côi trở lại trong chén
rượu lung linh

Muốn hỏi vì sao trăng còn bịn rịn, dứt đi
không nữa

Ai người rùng rúc, giờ gặp đường cùng,
phải làm tên lính bộ binh

Đầu sông, tối nay tiết thu, trời đã se lạnh

Cho ta cạn bình rượu đầy này, rồi sẽ nói rõ
trước sau

Tồn Chân, đến từ sông Đà, là một người bạn
cũ

Mai sớm, cùng ta, lưng ngựa thét gioi, Cần
Hải tiến nhau

Trà Giang Thu Nguyệt Ca

Trà giang nguyệt
Kim dạ vị thù thanh
Quan sơn vạn lý hạo nhất sắc
Hà xứ bất hệ ly nhân tình

Cử bôi thí yêu nguyệt
Nguyệt nhập bôi trung hành
Hàm bôi dục yết cánh phi khứ
Chỉ hữu nhân ảnh tương tung hoành

Đình bôi thả phục trí
Hựu kiến cô quang sinh
Vấn quân hà sự luyện luyện bất
nhấn xả
Ngã thị Trúc Lâm cùng đồ chi bộ
binh

Giang đầu thử tịch phùng thu tiết
Tửu mãn tu khuynh vị quân thuyết
Đà giang cự lũy Tồn Chân ông
Cần hải minh tiên hiểu tương biệt

Tạc dạ kim phong há thiên khuyết
Bạch lộ thanh sương sảo xâm cốt
Nhân sinh hội ngộ an khả thường
Hữu tửu thả ẩm Trà giang nguyệt

Trà giang nguyệt
Như kính há ngân lưu
Trượng phu án kiếm khứ tiện khứ
Kỳ lộ vô vi nhi nữ sầu.

Lời Thêm

"Thập tải luân giao cầu cổ kiếm / nhất sinh đê thủ bách mai hoa", mười năm đi khắp nơi giao du tìm kiếm cổ (để trừ kẻ gian tà độc ác) và một đời chỉ biết cúi đầu lạy trước hoa mai (biểu tượng cốt cách thanh tao và khí phách của người quân tử). Trà Giang Thu Nguyệt Ca, mượn chuyện chia tay một người bạn, tâm sự với trăng của Chu Thần Cao Bá Quát thật ra là một bài độc thoại, nói chuyện với chính mình. Bi mà không lụy. Còn nổi xót xa nào bằng: "ngã thị Trúc Lâm cùng đồ chi bộ binh" (ta vốn người rừng trúc, gặp bước đường cùng, đi làm lính thú). Thế nhưng: "trà giang nguyệt như kính há ngân lưu / trượng phu án kiếm khứ tiện khứ / kỳ lộ vô vi nhi nữ sầu" (ta như vầng trăng sáng vằng vặc dù ở dưới đáy sông, trượng phu tay kiếm một đi là đi dù đường hiểm trở, có đâu bi lụy như nhi nữ thường tình). Ôi chao, chữ với nghĩa của người xưa! PKT

Đêm qua, một trời gió vàng, thổi về lồng
lộng
Móc trắng, sương trong, thấm buốt xương
da
Đời người, gặp nhau, còn được bao nả
Thì thôi, có sẵn rượu đây, hãy uống mặc
thích, với Trăng Sông Trà

Trăng Sông Trà, vằng vặc gương nga, đáy
dòng nước bạc
Trượng phu, tay kiếm, một đi là đi, dù
đường rẽ lối
Chớ đừng bi lụy như nhi nữ thường tình
trong lúc phân ly

Phụ Chú:

1. Bài thơ này tác giả, làm trong thời gian bị vua quan nhà Nguyễn, thời Tự Đức, đày ải ở Quảng Ngãi, đề tặng một người bạn: "Tặng Bảo Xuyên Ông Chi An Giang Quân Thứ" (tặng bạn Bảo Xuyên đi quân thứ ở An Giang).
2. Trúc Lâm, ý nói về Trúc Lâm Thất Hiền, nhóm 7 người hiền trong rừng trúc, đời Tấn xưa, thế kỷ 3, bên Tàu. Trong nhóm có vài tên tuổi thường được nhắc đến như Nguyễn Tịch, Kê Khang, Lưu Linh.
3. Đà giang, chỉ sông Đà ở Đà Nẵng (?)
4. Cần Hải, một địa danh ở Quảng Ngãi (?)

41 – Hà Nội Cuối Đời Tìm Về

PKT 12/04/2016

Một chiều cuối thu Hà Nội
Gió thoảng se lạnh đầu đông
Lạc lõng vỉa hè phố cổ
Thời gian như có như không

Bàn tay luống cuống nắm vội
Hơi ấm trao nhau buổi đầu
Theo suốt tháng năm mưa gió
Có giây phút nào quên đâu

Cuối đời tìm về chốn cũ
Ngày xanh tuổi dại không còn
Ngấn ngơ trời dài đất rộng
Bạc đầu một tấm lòng son

42 – Khói Vắt Vai

PKT 12/08/2016

Trở về thăm phố cũ,
La cà vỉa hè xưa.
Tha thân vào quán nước,
Đầy thềm nắng đong đưa.

Điều thuốc lão không hút,
Mà sao khói vắt vai.
Cốc chè vối đã cạn,
Nào đâu bóng hình ai.

Xa nhau từ thu ấy,
Ngày tháng những đợi chờ.
Sáu chục năm cách biệt,
Một đời tôi bơ vơ.

Phụ Chú:

1. “Khói Vắt Vai” là nhãn hiệu của một loại thuốc láo đang được bày bán ở tủ kính trong các quán nước lề đường ở Hà Nội
2. Chè vối hay trà vối là một loại nước uống dân gian ở ngoài Bắc, nấu bằng nụ vối.
3. Thơ Quang Dũng: “Thoáng hiện em về trong đáy cốc / Nói cười như thể một đêm mơ”.

43 – Đô Phó Tiểu Đàm Trung – Điệu Lâm Giang Tiên

Tam Quốc Diễn Nghĩa Đề Từ - Dương Thận (1488 - 1559)

臨江仙

滾滾長江東逝水，
浪花淘盡英雄。
是非成敗轉頭空。
青山依舊在，
幾度夕陽紅。

白髮漁樵江渚上，
慣看秋月春風。
一壺濁酒喜相逢。
古今多少事，
都付笑談中。

Lâm Giang Tiên

Cồn cồn Trường Giang đông thệ
thủy
Lãng hoa đào tận anh hùng
Thị phi thành bại chuyển đầu không
Thanh sơn y cựu tại
Kỷ độ tịch dương hồng

Bạch phát ngư tiều giang chử
thượng
Quán khan thu nguyệt xuân phong
Nhất hồ trọc tửu hỷ tương phùng
Cổ kim đa thiếu sự
Đô phó tiểu đàm trung

Nhân Gian Như Mộng Ảo

PKT - Mây Tần

Cuồn cuộn Trường Giang về biển cả
Sóng hoa vùi cuốn hết anh hùng
Thị phi thành bại tan theo nước
Núi cũ bao chiều bóng tịch dương

Đôi bạn ngư tiều đầu đã bạc
Gió trắng sông nước thả mây trôi
Gặp nhau mừng cạn một hồ rượu
Phó mặc chê khen một chuyện đời

Khề Khà Chuyện Vui Thôi

(Ca Từ Mở Đầu Tập Truyện Tam Quốc Diễn Nghĩa
- PKT - Mây Tần)

Cuồn cuộn Trường Giang về biển cả
Sóng hoa cuốn hết anh hùng
Chính, tà, thành, bại thoát như không
Non xanh xưa vẫn đó
Bao độ nắng chiều hồng

Đôi bạn ngư tiều đầu bến nước
Trắng thanh gió mát rong chơi
Tương phùng hồ rượu nhạt đầy vơi
Cổ kim thiên hạ sự
Khề khà chuyện vui thôi

44 – Một Thoáng Dư Âm

PKT - 06/06/2017

*Con chim già hót còn nghe được
Người già rồi hát chẳng ai nghe
Biết chẳng ai nghe mà vẫn hát
Hát hoài hát mãi một mình nghe*

(Trích "Đôi Lời Tâm Tình Gửi ĐH21 PTG-ĐTĐ Houston " từ bên nhà của Lê Hà Uyên, bút danh của nhà giáo Lê Văn Quới, 39 năm với trường Phan Thanh Giản Cần Thơ 100 năm tuổi, từ ngày đầu vào lớp dạy cho đến ngày nghỉ hưu)

Ôi thương lắm dư âm nhà giáo
Đã suốt đời chung thủy với trường
Một trăm năm hệ lụy phong sương
Chiếc thân tầm gửi vẫn tơ vương

Hạc vàng một đi không trở lại
Mây nổi ngàn năm vẫn trắng trời
Còn chẳng tàn số âm ba cũ
Để mãi nghe được tiếng nhau thôi

Vò võ ven trời năm tháng lụn
Sáng chiều lần lữa với buồn vui
Ngõ nghe chim hót nơi vườn cũ
Lòng gã tha hương những ngậm ngùi

45 – Ký Hữu

Gửi Bạn

Nguyễn Trãi (1380 - 1442)

寄友

亂後親朋落葉空
天邊書信斷秋鴻
故園歸夢三更雨
旅舍吟懷四壁蛩
杜老何曾忘渭北
管寧猶自客遼東
城中故舊如相問
爲道天涯任轉蓬

Ký Hữu

Loạn hậu thân bằng lạc diệp không
Thiên biên thư tín đoạn thu hồng
Cổ viên quy mộng tam canh vũ
Lữ xá ngâm hoài tứ bích trùng
Đỗ Lão hà tăng vong Vị Bắc
Quản Ninh do tự khách Liêu Đông
Thành trung cố cựu như tương vấn
Vị đạo thiên nhai nhậm chuyển bông

Ký Hữu

PKT - Mây Tần

Hết loạn tin nhà những ngóng trông,
Ven trời mòn mỏi bật tin hồng.
Vườn xưa, mưa đổ, ba canh mộng,
Quán khách, trùng kêu, bốn vách sương.
Đỗ Lão thần thơ trời Vị Bắc,
Quản Ninh vất vưởng đất Liêu Đông.
Phổ xưa, bạn cũ còn thăm hỏi,
Vị chút sinh nhai đã cỏ bông.

Cảm Dịch: Gửi Bạn

Sau cơn lửa loạn, thân bằng như lá rơi tan tác.
Ven trời, mòn mỏi ngóng đợi cánh chim hồng.
Tiếng mưa rơi rả rích nửa khuya lẫn tiếng côn trùng râm ran bốn vách sương nơi quán trọ suốt đêm trường đã ru hồn người ly hương vào mộng về lại vườn cũ nhà xưa. Biết gửi về đâu nỗi nhớ. Như Đỗ Phủ, đời Đường, thuở Vị Bắc nhớ Lý Bạch ở Giang Đông. Vị Bắc xuân thiên thụ/ Giang Đông nhật mộ vân. Cây trời xuân Vị Bắc / Áng mây chiều Giang Đông. Biết gửi về đâu nỗi buồn. Như Quản Ninh, đời Tam Quốc, tướng nhà Hán, không chịu thần phục nhà Ngụy, tự lưu đầy vất vưởng trên ba mươi năm ở Liêu Đông. Ngày tháng vô tình lặng trôi. Cuối năm ngẩn ngơ nhìn lại. Phổ xưa bạn cũ ai còn nhớ đến. Thưa đã cuối đời thân vẫn cỏ bông vất vưởng, cố nhân ơi.

46 – Khúc Hát Tha Hương

PKT - Mây Tần

*Cử đầu vọng minh nguyệt
Đê đầu tư cố hương
(Tĩnh Dạ Tư – Lý Bạch)*

*Ngẩng đầu nhìn trăng sáng
Cúi đầu nhớ cố hương
(Mây Tần – PKT)*

Lạc lõng một thân nơi xứ lạ
Vẫn còn đôi lúc nhớ về nhà
Làm người khách lạ trên quê cũ
Nước mắt nào đâu cho xót xa?

Phố xưa nay đã không còn nữa
Giờ biết người xưa lạc chốn nào
Có phải lá xưa vàng lối cũ
Hồ xưa liễu rủ gió lao xao

Thôi nhé từ đây đành phận vậ
Chốn nào chẳng phải là tha hương
Đêm về hồn gửi theo trăng sáng
Mượn chút tơ trời dệt mộng vương

47 – Tuế Dạ Vịnh Hoài

Lưu Vũ Tích (772 - 842)

歲夜詠懷

彌年不得意，
新歲又如何。
念昔同遊者，
而今有幾多。
以閒為自在，
將壽補蹉跎。
春色無情故，
幽居亦見過。

Tuế Dạ Vịnh Hoài

Di niên bất đắc ý
Tân tuế hựu như hà
Niệm tích đồng du giả
Nhi kim hữu kỷ đa
Dĩ nhàn vi tự tại
Tương thọ bổ tha đà
Xuân sắc vô tâm cố
U cư diệc kiến qua

Cuối Năm Hoài Cảm

PKT - Mây Tần

Suốt năm không toại ý
Năm mới biết ra sao
Nhớ đám bạn ngày trước
Nay còn được mấy nào
Lấy nhàn mà sống vậy
Yên phận cảnh tào lao
Xuân mới rồi xuân cũ
Vương chi còn xốn xao

48 – Trừ Dạ Tác

Bài Thơ Làm Trong Đêm Giao Thừa

Cao Thích (702 - 765)

除夜作

旅館寒燈獨不眠，
客心何事轉淒然。
故鄉今夜思千里，
愁鬢明朝又一年。

Trừ Dạ Tác

Lữ quán hàn đăng độc bất miên
Khách tâm hà sự chuyển thê nhiên
Cố hương kim dạ tư thiên lý
Sương mấn minh triều hựu nhất
niên

Trừ Dạ Tác

PKT - Mây Tần

Quán lạnh, đèn khuya, mình với bóng,
Dưng buồn, trăn trở, biết về đâu.
Quê nhà nay đã ngàn trùng cách,
Mai lại một năm nữa bạc đầu.

Dịch Xuôi

Bài Thơ Làm Trong Đêm Giao Thừa

PKT - Mây Tần

Một mình với ngọn đèn khuya lạnh trong quán
trọ không ngủ được
Lòng bỗng dưng buồn xa vắng không hiểu vì
sao
Đêm nay nhớ về quê cũ ngàn trùng cách biệt
Sáng mai lại thêm một tuổi cho cái đầu tóc bạc
này nữa rồi

49 – Trừ Tịch Dạ Túc Thạch Đầu Dịch

Đêm Trừ Tịch

Đôi Thúc Luân (732 - 789)

除夜宿石橋館

旅館誰相問？
寒燈獨可親。
一年將盡夜，
萬里未歸人。
寥落悲前事，
支離笑此身。
愁顏與衰鬢，
明日又逢春。

Trừ Tịch Dạ Túc Thạch Đầu Dịch

Lữ quán thù tương vấn
Hàn đăng độc khả thân
Nhất niên tương tận dạ
Vạn lý vị quy nhân
Liêu lạc bi tiền sự
Chi ly tiếu tử thân
Sầu nhan dữ suy mấn
Minh nhật hựu phùng xuân

Đêm Trừ Tịch

PKT - Mây Tần

Cuối năm nơi quán trọ,
Chỉ ngọn đèn là thân.
Trắng một đêm trừ tịch,
Buồn muôn dặm tử phần.
Tội thương đời lạc lõng,
Cười trách mình lần khần.
Tóc bạc rồi, chi nữa,
Sáng mai lại gặp xuân.

50 - Tân Niên Tác

Năm Mới Cảm Tác

Lưu Trường Khanh (709 - 780)

新年作

鄉心新歲切，
天畔獨漚然。
老至居人下，
春歸在客先。
嶺猿同旦暮，
江柳共風煙。
已似長沙傳，
從今又幾年。

Tân Niên Tác

Hương tâm tân tuế thiết
Thiên bặt độc san nhiên
Lão chí cư nhân hạ
Xuân quy tại khách tiên
Lĩnh viên đồng đán mộ
Giang liễu cộng phong yên
Dĩ tự Trường Sa truyện
Tòng kim hựu kỷ niên

Năm Mới Cảm Tác

PKT - Mây Tần

Năm Mới nhớ về nhà,
Ven trời mắt lệ nhòa.
Già rồi còn xứ lạ,
Xuân đến vẫn quê xa.
Sớm tối vượn cùng núi,
Gió sương liễu với hoa.
Mỏi mòn nơi đất khách,
Rồi, nữa bao năm qua?

51 – Hoài Cựu

Tô Đông Pha, đời Tống

Tác giả, nhớ xưa, một lần hỏi mình và hỏi người. Đòi người rồi sẽ về đâu nhỉ / Có phải tựa như một con chim hồng bay đập trên tuyết rơi / Ngẫu nhiên còn để lại dấu chân trên tuyết / Mà nay không còn thấy hình bóng đâu nữa / Vị sư già đã viên tịch và thân xác đã được chôn trong tháp mới / Thơ xưa viết trên tường nay tường đã hư đổ không còn đọc được / Dấu tích hoạn nạn ngày qua giờ chỉ còn có trời đất biết / Đường đi thì còn dài, mà người thì đã chân chồn gối mỏi, có một con lừa cỡi đi thì nó lại bước thấp bước cao, khập khiễng, kêu đau.

懷舊

人生到外知何似，
應似飛鴻踏雪泥。
泥上偶然留指爪，
鴻飛那復計東西。
老僧已死成新塔，
壞壁無由見舊題。
往日崎嶇還記否，
路人長困蹇驢嘶

Hoài Cựu

Nhân sinh đáo xứ tri hà tự
Ưng tự phi hồng đập tuyết nê
Nê thượng ngẫu nhiên lưu chỉ trảo
Hồng phi na phục kế đông tê
Lão tăng dĩ tử thành tân tháp
Hoại bích vô do kiến cựu đề
Vãng nhật kỳ khu hàm ký phủ
Lộ trường nhân khốn kiến lư tê

Hoài Cựu

PKT - Mây Tần

Đòi người rồi sẽ về đâu nhỉ,
Một cánh hồng bay trong tuyết rơi.
Mới đó dấu chân còn lổ chỗ,
Mà giờ hình bóng đã mù khơi.
Tăng già tháp mới vùi phần xác,
Thơ cũ tường rêu lấp hết lời.
Khổ nạn ngày qua, tường mộng ảo,
Đường dài lừa ốm, tội nhau thôi.

52 - Trời Dài Đất rộng Bể Dâu Cảm Tác

PKT - Mây Tần

(1)

Một đời lận đận bao gian khổ,
Suốt kiếp phong sương lắm đoạn trường.
Lòng đỏ khôn nguôi niềm biệt xứ,
Trời xanh khéo cột nỗi tha phương.
Ba chìm bảy nổi còn ngơ ngác,
Chín ghét mười thương những vấn vương.
Đất khách tuổi già quay ngoặt lại,
Chút thân khôn dại cõi vô thường.

(2)

Nước chảy xuôi dòng sao chẳng vui,
Tha hương ngày tháng thả mây trôi.
Đắng cay mặn nhạt lấy làm ngọt,
Phải trái đúng sai chỉ biết cười.
Lơ láo cho yên thân giáo dử,
Ngu ngơ phó mặc phận hên xui.
U mê đến quá nửa đời lỡ,
Ôi tuổi thơ tôi những ngậm ngùi.

(3)

"Giang hà nhật hạ nhân giai trọc,
Thiên địa lô trung thực hữu tình".
Đốt đuốc tìm người người chẳng thấy,
Chong đèn hỏi sách sách làm thinh.
Tri âm hồ dễ đời dâu bể,
Tri kỷ nào đâu chốn nhục vinh.
Tháng phật ngày trời nơi xứ lạ,
Thôi đành cho hết kiếp phù sinh.

Lời Thêm

"Giang hà nhật hạ nhân giai trọc / Thiên địa lô trung thực hữu tình " là 2 câu thơ trong bài ca trù "Đời Đáng Chán" của Cụ Tản Đà Nguyễn khắc Hiếu, đại ý trong cõi trần gian ô trọc này, biết có còn ai là người hữu tình.

53 - Tổng Linh Triệt

Tiểu Linh Triệt

Lưu Trường Khanh (709-780)

送靈澈

蒼蒼竹林寺，
杳杳鐘聲晚。
荷笠帶斜陽，
青山獨歸遠。

Tổng Linh Triệt

Thương thương Trúc Lâm tự
Yếu yếu chung thanh vân
Hà lạp đới tà dương
Thanh sơn độc quy viễn

Tiểu Linh Triệt (Thể Ngũ Ngôn)

PKT - Mây Tần

Mái rêu xanh cổ tự,
Văng vẳng tiếng chuông chiều.
Nón phật lung linh nắng,
Người về trong tịch liêu.

Tiểu Linh Triệt (Thể Lục Bát)

PKT - Mây Tần

Mái chùa rêu thắm góc trời,
Sương chiều văng vẳng chuông đời vẫn
vương.
Nón sen ngời ánh tà dương,
Núi xanh, một bóng, dặm trường, đưa nhau

Dịch Xuôi: Tiểu Linh Triệt

PKT - Mây Tần

Xanh xanh chùa Trúc Lâm
Văng vẳng tiếng chuông chiều
Nón sen đội nắng tà
Một mình đi xa trở về lại núi xanh ẩn tu

Phụ Chú:

1. Linh Triệt là tên một vị Thiền Sư, bạn của tác giả
2. Chùa Trúc Lâm ở trong núi Lư Sơn, huyện Cửu Giang, Tỉnh Giang Tây
3. Hà lạp = nón lá sen nhà Phật

54 - Tống Linh Triệt Thượng Nhân Hoàn Việt

Tiền Bạ

Lưu Trường Khanh (709 - 780)

送靈澈上人還越

禪客無心杖錫還，
沃洲深處草堂閒。
身隨敝履經殘雪，
手綻寒衣入舊山。
獨向青溪依樹下，
空留白日在人間。
那堪別後長相憶，
雲木蒼蒼但閉關。

Tống Linh Triệt Thượng Nhân Hoàn Việt

Thiền khách vô tâm tích trượng hoàn
Ốc Châu thâm xứ thảo đường nhàn
Thân tùy tệ lý kinh tàn tuyết
Thủ trán hàn y nhập cửu sơn
Độc hướng thanh Khê y thụ hạ
Không lưu bạch nhật tại nhân gian
Na kham biệt hậu trường tương ức
Vân mộc thương thương đản bế quan

Dịch Xuôi: Tiền Thượng Nhân Linh Triệt Về Đất Việt

PKT 02/05/2016

Người khách thiền, tâm không, chống gậy thiền, trở về nhà
Một căn nhà cỏ u nhã ở vùng sâu thẳm trong núi Ốc Châu
Thân lê đôi giày nát đi qua khu tuyết đang tan
Tay mang áo lạnh rách bước vào vùng núi cũ
Một mình hướng đến bên dòng suối trong thanh thảo ngồi dựa dưới cây
Bỏ lại sau lưng trời xanh ngày trắng cho đời
Khó kham nỗi luôn nhớ nhau từ sau khi chia tay
Cửa đóng then cài giữa một vùng mây trời và cây cối xanh xanh

Phụ Chú

- (1) Đất Việt thuộc tỉnh Chiết Giang ngày nay
- (2) Núi Ốc Châu ở huyện Tân Xương, tỉnh Chiết Giang

Tiền Bạ

PKT - Mây Tần

Già lão tâm hư trở lại nhà,
Một gian lều cỏ góc trời xa.
Dép mòn lối tuyết thông dong bước,
Áo lạnh núi xưa thanh thảo qua.
Trước mặt suối xanh vùng tĩnh lặng,
Sau lưng ngày trắng cõi ta bà.
Khó kham nỗi nhớ từ chia cách,
Cửa đóng then cài ta với ta.

55 – Xuân Nhật Độc Cước

Ngày Xuân Uống Rượu Một Mình

Lý Bạch (701-762)

春日獨酌

東風扇淑氣，
水木榮春暉。
白日照綠草，
落花散且飛。
孤云還空山，
眾鳥各已歸。
彼物皆有托，
吾生獨無依。
對此石上月，
長醉歌芳菲。

Xuân Nhật Độc Cước

Đông phong phấn thực khí,
Thủy mộc vinh xuân huy
Bạch nhật chiếu lục thảo,
Lạc hoa tán thả phi.
Cô vân hoàn không sơn,
Chúng điểu các dĩ quy.
Bỉ vật giai hữu thác,
Ngô sinh độc vô y.
Đối thử thạch thượng nguyệt,
Trường tuý ca phương phi.

Ngày Xuân Uống Rượu Một Mình

PKT - Mây Tần

Gió đông tràn khí ấm,
Trời Xuân rạng sắc hồng.
Cỏ non phơi nắng sớm,
Hoa rụng đùa trong không.
Mây lẻ lạc non xa,
Chim bầy tìm ổ cũ.
Muôn loài đều có tổ,
Ta cuối đời về đâu?
Sương thấm vàng trăng lạnh,
Nghêu ngạo vạ cổ sầu!

Drinking Alone On A Spring Day

(The Selected Poems Of Li Po - David Hinton)

East wind fans clear, warm air through
shoreline trees ablaze with spring color,
and sunlight shimmers in green grasses,
falling blossoms scattering into flight.
Lone cloud returning to empty mountains,
birds returning, each to its own home:
in all this, nothing is without refuge.
I alone have nowhere in life to turn.
Forever drunk, I face rock-born moon,
sing for wildflower sights and smells.

Ngày Xuân Uống Rượu Một Mình

Cảm Dịch: Ngày Xuân Uống Rượu Một Mình

PKT - Mây Tần

Gió từ hướng đông đầy khí trời lành ấm thổi về
Trời Xuân như bừng lên sức sống mới rạng rỡ với muôn màu sắc
Đám cỏ non xanh nằm phơi mình dưới nắng sớm
Hoa rụng rơi còn như vui đùa bay bay trong không trung
Một đám mây lẻ loi lạc lõng trôi về rặng núi cuối trời xa
Bầy chim từng đàn ríu rít rủ nhau trên đường tìm về tổ cũ
Tất cả, vâng tất cả đều có chỗ để về
Chỉ riêng tôi, một đời không nhà, cho đến giờ này, tuổi này, vẫn không biết về đâu
Trước một vầng trăng ngời sáng trên đá lạnh
Có một người, dường như rượu đã quá say, làm nhảm một mình, hát mãi bài Phương Phi, một
bài ca xưa nói về một loại cỏ hoang có hương thơm, đến nay dường như đã mai một.

56 - Đề Tây Lâm Bích

Làm Sao Biết Được Bộ Mặt Thực Của Lô Sơn

Tô Đông Pha (1037 - 1101)

題西林壁

橫看成嶺側成峰，
遠近高低各不同。
不識廬山真面目，
只緣身在此山中。

Đề Tây Lâm Bích

Hoành khan thành lãnh trắc
thành phong
Viễn cận cao đê các bất đồng
Bất thức Lô Sơn chân diện
mục
Chỉ duyên thân tại thử sơn
trung

Làm Sao Biết Được Bộ Mặt Thực Của Lô Sơn

PKT - Mây Tần

Ngang, núi trùng trùng; nghiêng, thấy ngọn,
Cao, thấp, xa, gần trông khác nhau.
Không biết Lô Sơn bộ mặt thực,
Bởi ta có đứng ở "ngoài" đâu.

Tạm Dịch

Bài Thơ Đề Trên Tường Ở Chùa Tây Lâm Trong Núi Lô Sơn

PKT - Mây Tần

Nhìn ngang thấy lưng núi dài, nhìn dọc thấy đỉnh núi
cao
Xa, gần, cao, thấp, tùy theo góc độ đứng nhìn, hình
dáng núi đều thấy khác nhau
Không biết được bộ mặt thực của Lô Sơn
Vì thân ta còn đang đứng ở trong núi mà

(Phải chăng ý muốn nói là phải đứng ở ngoài mới thấy.
Còn đứng ở ngoài là đứng ở đâu thì tự mà đi tìm hiểu lấy.
PKT)

Lời Thêm

1. Ngoài bài Lô Sơn Yên Tỏa, đảo đặc hoàn lai vô biệt sự (Lô Sơn Khói Tỏa, đến rồi về lại không gì lạ), Tô Đông Pha còn có bài Đề Tây Lâm Bích, nói về "bản lai chân diện mục" (nguồn gốc hiểu biết về bộ mặt thực của sự vật). Giải đáp của một vấn đề nan giải, đã được trình bày một cách thật tài tình bằng 4 câu 7 chữ thật giản dị, căn bản ai cũng có thể hiểu được, không giới hạn, học nhiều thì hiểu nhiều.
2. Lô Sơn, một dãy núi lớn và cao, bên Tàu, quanh năm mây phủ, hùng vĩ kiêu kỳ, đầy vẻ thần bí, đã là nguồn thi hứng của thi nhân, và còn là một ví dụ thực thể để chiêm nghiệm về bản lai chân diện mục của các thiền gia. Bất thức Lô Sơn chân diện mục / Chỉ duyên thân tại thử sơn trung. Không biết được bộ mặt thực của Lô sơn / Vì thân ta còn đang ở trong núi mà, có đứng được ở ngoài đâu mà biết. (Con mắt phàm không phải là mắt Phật làm sao thấy được bản chất của sự vật) Cái lẽ thật giản dị này sao lại không chịu hiểu. Ở trong vòng sinh lão, đổi thay từng phút từng giây, còn không biết thích nghi để "vui sống" mà cứ mãi mơ mộng hoang tưởng về một cõi thường hằng, bất biến, không có thực ở cõi đời này. Như trong "tương đối" đi tìm "tuyệt đối". Như ở trong núi mà muốn thấy bộ mặt thực của núi. Khổ là phải rồi, "tôi" ơ? PKT - Mây Tần

57 - Lô Sơn

Sương Khói Lô Sơn/Núi Lô

Tô Đông Pha (1037-1101)

Tôi đang đọc lại Thơ và Từ của Tô Đông Pha, một tên tuổi đời Tống bên Tàu. Bài thơ 4 câu 7 chữ sau đây, được gán cho là của nhà thơ, nói về Lô Sơn, một dãy núi lớn 99 ngọn, nằm ở phía nam thành phố Cửu Giang, tỉnh Giang Tây, bên Tàu, cảnh sắc hùng vĩ, sông nước hữu tình, say lòng tao nhân mặc khách xưa nay. PKT

鑪山

鑪山煙鎖浙江潮，
未到平生恨不消。
到得本來無別事，
鑪山煙鎖浙江潮

Lô Sơn

Lô Sơn yên tỏa Triết Giang
triều
Vị đảo bình sinh hận bất tiêu
Đảo đặc hoàn lai vô biệt sự
Lô Sơn yên tỏa Triết Giang
triều

Sương Khói Lô Sơn

PKT - Mây Tần

Sông Triết, núi Lô, những khói sương,
Bình sinh nguyện ước cuộc hành hương.
Đến rồi, về lại, còn ngoảnh ngẩn,
Sông Triết, núi Lô, những khói sương!

Tạm Dịch: Núi Lô

PKT - Mây Tần

Khói bốc trên núi Lô, nước triều lên xuống trên sông
Triết bao quanh, huyền bí
Hận này sẽ không tiêu tán, nếu lúc sống, không được
một lần đến nơi cho biết
Thế mà, đến rồi trở về, trước sau vẫn vậy
Vẫn chỉ là khói bốc ở trên núi, vẫn chỉ là nước triều
lên xuống trong lòng sông

Lời Thêm

1. Vâng, ở đời thường, nghĩ xa gần, hãy giữ một khoảng cách, nên đứng xa mà nhìn, mọi cảnh vật đẹp kể cả người, sẽ được thấy đẹp hơn. Có phải trong ý nghĩa này, một nhà thơ nào đó đã phải thốt ra thành lời, "tình chỉ đẹp khi hãy còn dang dở / đời mất vui khi đã vẹn câu thề"?
2. Ngoài ra, phải chăng bài thơ này còn muốn nói về 3 giai đoạn của người tu. Bước 1 lúc khởi đầu: nhìn núi là núi, sông là sông; bước 2 trong thời gian tu: hiểu ra núi không phải là núi, sông không phải là sông; bước 3 ngộ đạo rồi, lại thấy núi thật ra vẫn chỉ là núi, sông thật ra vẫn chỉ là sông. Câu 3 trong nguyên tác "Đáo đắc hoàn lai vô biệt sự" lẽ ra phải dịch là "Đến rồi về lại không gì lạ " mới sát nghĩa, nhưng không hiểu sao tôi lại chuyển dịch là "Đến rồi về lại còn ngỡ ngàng ". Có phải, ít nhiều tâm sự gửi gắm, căn tu vốn có, nhưng một đời tu vẫn chưa thành, nên cho mãi đến bây giờ hãy còn ngỡ ngàng chăng?
3. Nhà lão, "vô tích sự, ăn không ngồi rồi", nghĩ sao viết vậy rồi gửi đi để mọi người thân quý đọc cho vui thôi. PKT

58 - Một Bài Haiku của Matsuo Basho

Matsuo Basho (1644-1694)

Matsuo Basho là một Thiền Sư người Nhật, nổi tiếng về các bài Haiku, một loại thơ không có tựa đề, mỗi bài gồm 3 câu, thông thường câu 1 có 5 âm, câu 2 có 7 âm, và câu 3 có 5 âm. Sau đây là 1 trong số các bài nổi tiếng của Thiền sư, hậu thế đã tốn nhiều giấy mực luận bàn, một phần bị hấp dẫn bởi hình thức trình bày cô đọng, về một nội dung xúc tích, khó hiểu được hết ý nghĩa tiềm ẩn.

PKT 08/21/2015

古池や
蛙飛びこむ
水の音

Furu ike ya
Kawazu tobikomu
Mizu no oto

Bài Haiku Bằng Tiếng Việt

PKT - Mây Tần

Hồ xưa trong đêm vắng
Ếch đâu vô tình nhảy tồm xuống
Mặt nước động lao xao

Dịch Nghĩa
Furu = xưa, cũ
ike = ao,
kawazu = con ếch
tobikomu = nhảy vào
mizu = nước
oto = tiếng động.

Còn "ya" và "no" ở đây được hiểu như là 2 liên tự.

Lời Thêm

Tiếng động của một con ếch nhảy xuống ao xưa, như thể đã khơi dậy một dĩ vãng, tưởng như đã quên, mà thực ra, vẫn còn nằm yên đâu đó trong tiềm thức. Tiếng xuân nào lao xao, của đất trời một năm bốn mùa thay đổi hay của lòng người xa xứ, vốn đã ê chề vì mưa gió, một cảm giác êm đềm của tuổi thanh xuân, dù chỉ là trong một khoảnh khắc?

PKT - Mây Tần

59 - Ẩm Tửu

Một Bài Thơ Làm Trong Lúc Uống Rượu

Đào Tiềm (365 - 427)

飲酒

結廬在人境，
而無車馬喧。
問君何能爾，
心遠地自偏。
採菊東籬下，
悠然見南山。
山氣日夕佳，
飛鳥相與還。
此還有真意，
欲辨已忘言。

Ẩm Tửu

Kết lư tại nhân cảnh
Nhi vô xa mã huyên
Vấn quân hà năng nhĩ
Tâm viễn địa tự thiên
Thái cúc đông lý hạ
Du nhiên kiến Nam sơn
Sơn khí nhật tịch giai
Phi điểu tương dữ hoàn
Thử trung hữ chân ý
Dục biện dĩ vong ngôn

Phụ Chú

Hai câu cuối, phải chững ý nói, trong cảnh trí an nhiên, mà lòng đã an nhiên, thì đâu cần lời nói ra nữa. PKT - Mây Tần

Ẩm Tửu

PKT - Mây Tần

Nhà gianh giữa phố thị,
Xe ngựa ồn như không.
Hỏi người sao được vậy,
Tâm an, lòng nhẹ bâng.
Dưới giàn đông hái cúc,
Thanh thảo ngắm non xa.
Ráng đỏ hồng sương núi,
Chim bay động nắng tà.
Đối cảnh ngộ chân ý,
Đâu cần lời nói ra.

Tạm Dịch

Một Bài Thơ Làm Trong Lúc Uống Rượu

PKT - Mây Tần

Cát nhà gianh giữa chợ đời
Ngựa xe ồn ào cũng không bận tâm
Hỏi ông sao được như vậy
Trả lời: lòng xa đất tự xa (ý nói: lòng đã sạch bụi trần
nên đâu còn nghe thấy gì ồn ào ở ngoài đời nữa)
Hái cúc dưới giàn đông
Thanh thoi ngắm nhìn núi nam
Khí núi ráng chiều hồng đẹp
Chim từng đàn rủ nhau bay về
Trong cảnh này có chân ý
Muốn nói mà quên lời

60 - Sáo Gọi Hồn Ai

PKT - Mây Tần

Chén ngọc, rượu đào chứa thắm môi,
Tỳ Bà đã giục lên đường rồi.
Say nằm chiến địa ai cười trách,
Mấy kẻ trở về trọn cuộc chơi.

Tuổi trẻ rủ nhau đi đánh giặc,
Đến già đầu bạc mới về nhà.
Ngày đi đông đủ, giờ đâu hết,
Sáo gọi hồn ai dưới nắng tà.

Lương Châu Từ

Vương Hàn (713)

涼州詞

葡萄美酒夜光杯，
欲飲琵琶馬上催。
醉臥沙場君莫笑，
古來征戰幾人回。

Lương Châu Từ

Bồ đào mỹ tửu dạ quang bôi
Dục ẩm tỳ bà mã thượng thôi
Tuý ngoạ sa trường quân mạc tiếu
Cổ lai chinh chiến kỷ nhân hồi

Hà Hoàng Cự Tốt

Trương Kiều (859)

河湟舊卒

少年隨將討河湟，
頭白時清返故鄉。
十萬漢軍零落盡，
獨吹邊曲向殘陽。

Hà Hoàng Cự Tốt

Thiếu niên tùy tướng thảo Hà Hoàng
Đầu bạc thời thanh phản cổ hương
Thập vạn Hán quân linh lạc tận
Độc xuy biên khúc hướng tàn dương

Khúc Hát Lương Châu

PKT - Mây Tần

Rượu ngon nho đỏ trong chén dạ quang
Muốn uống thì đàn tỳ bà xuất quân đã
khảy giục lên đường
Say nằm nơi chiến địa xin người chớ cười
trách
Xưa nay chinh chiến đã có mấy ai trở về

Cự Lĩnh Đánh Giặc Hà Hoàng

PKT - Mây Tần

Tuổi trẻ theo tướng đi diệt giặc Hà Hoàng
Tóc xanh bạc trắng mới trở về lại làng
Mười vạn quân (Hán lúc) đi giờ đây tan
tác hết
Mình ai còn đứng thổi khúc sáo biên khu
dưới nắng chiều tàn

61 – Bài Thơ Cho Sinh Nhật Cháu Nam Phương

PKT 03/17/2015

Nhớ bảy năm về trước,
Cháu tôi mới lên mười,
Tôi mới vừa bảy sáu,
Nhà vang rộn tiếng cười.

Một buổi tối êm ả,
Thơ thẩn trong thư phòng,
Cháu bước vào lặng lẽ,
Nước mắt đầy mắt trong.
Ngược nhìn ông cháu hỏi,
How old are you, nội?
Ông đừng già nghe ông.

Tôi bàng hoàng xúc động,
Rồi mới chợt nhớ ra.
Bữa cơm chiều vừa qua,
Vô tình tôi đã nói,
Những bệnh về tuổi già.

Rồi tai sẽ nghễnh ngãng,
Rồi mắt sẽ mù mờ,
Rồi nói năng lảm cẩm,
Rồi sống như trong mơ,
(Hạc vàng đâu trở lại,
Để mây trời bơ vơ...)

Nói gì đây với cháu,
Nghẹn ngào chẳng thành lời.
Vui nước mắt chảy ngược,
Đã làm ấm lòng tôi.

A flashback to 7 years ago
my granddaughter was 10 years old
and i was 76 years young
our home was full of joyful noises

then came one quiet night
while i was reading in my room
my granddaughter entered in
silence
with tears in her eyes
grandpa, how old are you?
i don't want you getting old!

i was taken aback in a moment
then i remembered over tonight
dinner with her mom and grandma
i accidentally mentioned about
some aging problems
such as hearing, seeing, talking
difficulties
(getting old means people will
gradually become deaf, blind,
stupid, talking nonsense, day
dreamer...)

I was speechless
I didn't know how to say
I wish that I could tell her that her
tears falling down tonight that are
able to raise me up that really make
me feel warm deep down in my
heart and that really help me to
regain my strength lost due to my
old age depression

Kể từ đó, mưa nắng,
Đã bảy năm trôi qua.
Nay cháu đã mười bảy,
Ông giờ đã tám ba.
Cháu trở thành thiếu nữ,
Và, ông... vẫn chưa già.

Chúc mừng sinh nhật cháu,
Một trời xuân nở hoa.

Since, seven years have passed by
peacefully
now my granddaughter becomes a
seventeen year old girl
and I am entering the age of 83
she has really grown up and
become the most ever lovely young
girl in this world to me and, I, her
grandpa is... still not that old

Spring is coming in full bloom
and seems to say together with me
today
Happy birthday to you Nam
Phuong!

62– Tâm Sự Cuối Năm Ở Tuổi 82

PKT 02/02/2015

Tích Cảnh Thi Bài Số 6

Nguyễn Trãi (1380-1442)

Ba bảy mươi nào lưỡng nhọc thân
Được thua đã biết sự vân vân
Chớ cười hiền trước rằng dại
Cầm đuốc chơi đêm bởi tiếc xuân

Dịch Xuôi: **Thơ Tiếc Cảnh**

Có nghĩ sống được đến một trăm tuổi đầu
mà lo chi cho nhọc thân
Được thua còn mất mọi chuyện cũng đã
thấu hiểu hết rồi
Chớ cười các cụ ngày trước là khôn hay là
dại
Còn cầm đuốc chơi đêm kéo phí xuân

Quá tám mươi rồi há nhọc thân,
Một đời thôi đã những phù vân.
Kể khôn kể dại làm chi nữa,
Cầm đuốc chơi đêm vui với xuân.
Tuổi thọ nào đâu quá một trăm,
Mà lo thiên hạ sự ngàn năm.
Ngày dài chỉ khổ đêm thâu ngắn,
Trả nợ lá dâu tội kiếp tằm.

Bình Chúc Dạ Du

Thơ Cổ

Sinh niên bất mãn bách
Thường hoài thiên tuế ưu
Trú đoán dạ khổ trường
Hà bất bình chúc du

Dịch Xuôi: **Cầm Đuốc Chơi Đêm**

Đời người sống không đầy trăm tuổi
Mà lại cứ lo chuyện ngàn năm
Ngày thì ngắn mà khổ nỗi đêm thì lại dài
Sao chẳng biết cầm đuốc chơi đêm kéo
phí nhỉ

63 – Thiên Thai Tống Biệt

Tào Đường (?)

天台送別

殷勤相送出天台，
仙境那能卻再來。
雲液既歸須強飲，
玉書無事莫頻開。
花當洞口應長在，
水到人間定不迴。
惆悵溪頭從此別，
碧山明月照蒼苔。

Thiên Thai Tống Biệt

Ân cần tương tống xuất Thiên
Thai
Tiên cảnh na năng khước tái
lai
Vân Dịch ký quy tu cưỡng ẩm
Ngọc Thư vô sự mạc tần khai
Hoa lưu động khởi ung
trường tại
Thủy đảo nhân gian định bất
hồi
Trù trưởng kê đầu tòng thử
biệt
Bích sơn minh nguyệt chiếu
thương đài

Thiên Thai Tống Biệt

PKT - Mây Tần

Xót xa tiễn biệt chốn Thiên Thai,
Tiên cảnh từ đây vắng bóng ai.
Vân Dịch, tình nồng, hương rượu nhạt,
Ngọc Thư, duyên lỡ, nét vàng phai.
Hoa cài cửa động còn vương vấn,
Nước chảy đầu khe vẫn miệt mài.
Bên suối, thần thơ, từ cách biệt,
Rêu ngàn, cô quạnh, ánh trăng lay.

Dịch Xuôi: Thiên Thai Tống Biệt

PKT - Mây Tần

Dùng dằng tiễn nhau rời khỏi Thiên Thai về cõi trần
Tiên cảnh một lần xa là không còn quay trở lại được
Rượu tiên Vân Dịch hãy mang về để bồi dưỡng cho
sức khỏe
Còn bí kíp Ngọc Thư xin giữ lấy để khi có chuyện cần
hãy mở ra coi
Hoa nở ở cửa động sẽ còn tươi thắm mãi mãi đợi
chờ
Nhưng nước chảy về trần rồi đâu chảy ngược trở lại
nữa
Thần thơ bên suối từ đây vĩnh biệt
Núi biếc, rêu ngàn lấp lánh trong trăng

64 – Bội Giang Phiếm Chu Tống Vi Kim Quy Kinh

Lênh Đênh Thuyền Tiễn

Đỗ Phủ (712 - 770)

涪江泛舟送韋金歸京

追餞同舟日，
傷春一水間。
飄零為客久，
衰老羨君還。
花遠重重樹，
雲輕處處山。
天涯故人少，
更益鬢毛斑。

Bội Giang Phiếm Chu Tống Vi Kim Quy Kinh

Truy tiễn đồng chu nhật
Thương xuân nhất thủy gian
Phiêu linh vi khách cửu
Suy lão tiện quân hoàn
Hoa tạp trùng trùng thụ
Vân khinh xứ xứ san
Thiên giai cố nhân thiếu
Cánh ích mẫn mao ban

Lời Thêm

Hợp tan tan hợp, lẽ thường tan rồi sẽ hợp. Nhưng xa nhau rồi mà không mong gì nữa gặp lại. Ôi chao, đầu bạc, xứ người, đêm trường, cô tịch, tóc rối mờ trắng sao.
PKT

Lênh Đênh Thuyền Tiễn

PKT - Mây Tần

Ngày tiễn thuyền xuôi nước,
Xuân buồn nặng nỗi quê.
Tuổi xanh mòn đất khách,
Đầu bạc mừng nhau về.
Hoa dại đầy rừng vắng,
Mây bay ngập núi cao.
Ven trời nay thiếu bạn,
Tóc rối mờ trắng sao.

Dịch Xuôi

Lênh Đênh Cùng Thuyền Trên Sông Bội Đưa Tiễn Vi Kim Về Kinh

PKT

Nhớ ngày cùng thuyền đi một đoạn đường tiễn bạn
Trên sông nước mênh mông trong một trời xuân
buồn
Nổi trôi làm khách lâu rồi ở nơi đất khách
Cảnh già suy yếu mừng cho nhau còn được trở về
chốn cũ phố xưa
Hoa dại nở rộ đầy rừng
Mây bay giăng giăng khắp núi
Ven trời từ nay thiếu vắng bạn cũ
Râu tóc chắc lại càng thêm bạc trắng bờ phờ

65 – Tạ Tình

PKT 09/24/2014

Tóc mây một món chiếc dao vàng,
Tình nghĩa còn đây chút dở dang.
Phận số không cho tròn nguyện ước.
Bể dâu đành để lỡ cung đàn.
Ba sinh hương lửa bao đời hận,
Duyên nợ đá vàng suốt kiếp mang.
Ngày ngắn, đêm dài, nơi đất khách.
Thần thờ nhìn ngắm ánh trăng tan.

Lời Thêm - "Tóc mây một món chiếc dao vàng" là 1 câu trong bài "Màu Thời Gian" của nhà thơ Đoàn Phú Tứ, một trong các thầy dạy Việt Văn tài hoa của tôi thời Trung Học, đầu thập niên 1950 ở Hà Nội.

66 – Giáo Già Tự Tình

PKT - Mây Tần

Cõi đời gió bụi bao gian khổ,
Một kiếp phong sương những đoạn trường.
Lòng đỏ khôn nguôi niềm biệt xứ,
Trời xanh khéo bõn khách tha phương.
Ba chìm bảy nổi còn ngơ ngác,
Chín ghét mười thương những vấn vương.
Năm tháng tuổi già quay ngó lại,
Thương ai khôn dại chốn vô thường.

67 – Giáo Già Tự Vịnh

PKT - Mây Tần

Nước chảy xuôi dòng ngẫm cũng vui,
Tha hương ngày tháng thả mây trôi.
Đắng cay mặn nhạt lấy làm ngọt,
Phải trái đúng sai chỉ biết cười.
Lơ láo cho yên thân giáo dử,
Ngu ngơ phó mặc số hên xui.
U mê đến quá nửa đời lữ,
Ôi tuổi thơ tôi những ngậm ngùi.

68 – Giáo Già Tự Thán

PKT - Mây Tần

Giang hà nhật hạ nhân giai trọc,
Thiên địa lô trung thực hữu tình.
Đốt đuốc, tìm người, người chẳng thấy,
Chong đèn, đọc sách, sách làm thình.
Tri âm, có thấu niềm đau bể,
Tri kỷ, nào hay nỗi nhục vinh.
Ngày tháng qua nhanh, thân giáo mọn,
Thôi vui cho hết kiếp phù sinh.

Lời Thêm

"Giang hà nhật hạ nhân giai trọc / Thiên địa lô trung thực hữu tình" là 2 câu tôi được thầy Nguyễn Thiệu Lâu ngâm cho nghe khoảng 60 năm về trước và sau này tìm thấy ở trong bài "Đời Đáng Chán Hay Không Đáng Chán" của Thi Sĩ Tản Đà Nguyễn Khắc Hiếu (1889 - 1939). Tôi hiểu không rõ lắm là: "Ở trên thế gian sông nước này mọi người đều bị vẩn đục hết, không còn trong sạch nữa / Ở trong lò lửa nung nấu tạo ra muôn vật của đất trời này, ai đâu là người hữu tình nhỉ". Trong Cung Oán Ngâm Khúc của Ôn Như Hầu Nguyễn Gia Thiều có câu: "Lò cừ nung nấu sự đời / Bức tranh vắn cấu vẽ người tang thương". PKT

69 – Giáo Già Tự Bạch

PKT - Mây Tần

Sông dài, nắng đỏ, dòng trong đục,
Trời đất mênh mang, ai mắt xanh.
Đời chán hay không thôi bỏ mặc,
Tuổi già sao nở để qua nhanh.
Đã không màng đến vòng sinh lão,
Thì có nghĩa gì bả lợi danh.
Khôn dại, làm vui, phận giáo dử,
"Thầy ơi", hai tiếng chẳng ai giành.

70 – Giáo Già Tự Trách

PKT – Mây Tần

Quá tám mươi rồi còn ngớ ngẩn,
Còn tự hỏi mình giống gì đây?
Làm con, không nuôi được bố mẹ,
Làm chồng, bị vợ chê tối ngày,
Làm cha, thương con đâu có đủ,
Làm anh, giúp được gì cho em,
Làm bạn, đúng sai sao cũng được,
Làm thầy, thôi nói hết nỗi rồi.
Thật tội cho ông, ông giáo ạ,
Rõ gàn, rõ dở, sao không hay?

71 – Giáo Già Tự Trào

Lúc Về Già

Nguyễn Công Trứ (1778 - 1858)

Kẻ ghét song còn có kẻ ưa,
Nghĩ đâu mà lựa được cho vừa.
Khó giàu đã định thời không oán,
Khôn dại đành hay há dám từ,
Bể học dò nguồn cho chúng trẻ,
Ngày nhàn vui chuyện với người
xưa.
Lâng lâng rũ sạch niềm nhân ngã,
Gẫm thú phồn hoa đáng thế chưa.

Giáo Già Tự Trào

PKT - Mây Tần

Giáo dở, về già, thật khó ưa,
Hơi đâu mà nói mấy cho vừa.
Một đời dang dở còn chưa ngán,
Nửa kiếp lang thang chẳng chịu từ.
Vẫn nhớ đầu đời nơi tỉnh lẻ,
Mà thương đám trẻ thuở ngày xưa.
Còn ham tiếng gọi "thầy ơi" lắm,
Tóc bạc trắng rồi đã tỉnh chưa?

72 – Cử Bôi Yêu Nguyệt

Nâng Chén Mời Trăng

Tô Đông Pha (1037 - 1101)

Cùng trong cảnh cô đơn, cùng "cử bôi yêu nguyệt" (nâng chén mời trăng), người thơ Tô Đông Pha thả hồn lên trời mời trăng uống rượu, còn ông tiên Lý Bạch lại bắt trăng xuống trần uống rượu với mình. Mong chia sẻ được niềm thú vị này với mọi người thân quý qua một bài Tống Từ của Tô Đông Pha và một bài Đường Thi Ngũ Ngôn Cổ Phong của Lý Bạch.

PKT 08/18/2014

念奴嬌－中秋
憑高眺遠，
見長空，
萬里雲無留跡。
桂魄飛來，
光射處，
冷浸一天秋碧。
玉宇瓊樓，
乘鸞來去，
人在清涼國。
江山如畫，
望中煙樹歷歷。

我醉拍手狂歌，
舉杯邀月，
對影成三客。
起舞徘徊風露下，
今夕不知何夕！
便欲乘風，
翻然歸去，
何用騎鵬翼。
水晶宮裡，
一聲吹斷橫笛。

Nâng Chén Mời Trăng

PKT - Mây Tần

Cao trông vời vợi,
Không gian trong suốt, ngàn dặm không mây
gợn.
Ánh trăng tràn lan,
Một vùng trời thu lạnh xanh biếc rực sáng.
Điện ngọc lầu quỳnh,
Gió trời lồng lộng,
Đưa ta vào tiên giới.
Núi sông như vẽ,
Cây cảnh khói sương lơ lờ.
Ta say vỗ tay nghêu ngao,
Mời trăng cùng ta với bóng thành ba khách,
Múa may bồi hồi trong sương gió.
Đêm nay đêm nào chẳng biết,
Thừa gió bay đi,
Thơ thói trở lại,
Đâu cậy cánh bằng chi.
Trong cung Quảng lạnh,
Khúc nhạc sáo thổi vừa dứt.

Bằng cao thiếu viễn
Kiến trường không vạn lý vân vô lưu tích
Quế phách phi lai
Quang xạ xứ lãnh tẩm nhất thiên thu bích
Ngọc vũ quỳnh lâu
Thừa phong lai khứ
Nhân tại thanh lương quốc
Giang sơn như họa
Vọng trung yên thụ lịch lịch
Ngã túy phách thủ cuồng ca
Cử bôi yêu nguyệt đối ảnh thành tam khách
Khởi vũ bồi hồi phong lộ dạ
Kim tịch bất tri hà tịch
Tiện dục thừa phong
Phiên nhiên quy khứ
Hà dụng kỳ bằng dục
Thủy Tinh cung lý
Nhất thanh xuy đoạn hoành địch

Phụ Chú

Nguyên tác là một bài Từ của Tô Đông Pha, theo điệu Niệm Nô Kiều, đời Tống. Tựa đề "Cử Bôi Yêu Nguyệt" là do người chuyển dịch tự ý đặt ra. PKT 08/18/2014

73 - Nguyệt Hạ Độc Chước

Một Mình Uống Rượu Dưới Trăng

Lý Bạch (701 - 762)

月下獨酌

花間一壺酒，
獨酌無相親。
舉杯要明月，
對影成三人。
月既不解歡，
影徒隨我身。
暫伴月將影，
行樂須及春。
我歌月徘徊，
我舞影零亂。
醒時同交歡，
醉後各分散。
永結無情遊，
相期邈雲漢。

Nguyệt Hạ Độc Chước

Hoa gian nhất hồ tửu,
Độc chước vô tương thân.
Cử bôi yêu minh nguyệt,
Đối ảnh thành tam nhân.
Nguyệt ký bất giải ẩm,
Ảnh đồ tùy ngã thân.
Tạm bạn nguyệt tương ảnh,
Hành lạc tu cập xuân.
Ngã ca nguyệt bồi hồi;
Ngã vũ ảnh linh loạn.
Tĩnh thì đồng giao hoan,
Tuý hậu các phân tán.
Vĩnh kết vô tình du,
Tương kỳ mạc Vân Hán.

Một Mình Uống Rượu Dưới Trăng

PKT - Mây Tần

Bên hoa một hồ rượu,
Say tỉnh một mình ta.
Nâng ly mời trăng sáng,
Cùng bóng nữa là ba.
Trăng đã không biết uống,
Bóng chỉ quẩn quanh người.
Làm bạn cùng trăng bóng,
Vui cho kịp xuân thôi.
Ta hát trăng bồi hồi,
Ta múa bóng nghiêng lời.
Còn tỉnh còn trăng, bóng,
Say rồi tàn cuộc chơi.
Tỉnh say một đời lỡ,
Với ai, kiếp sau, hẹn ngắm sao trời?

An English Version

Tony Barnstone - Nguồn: Internet

A pot of wine in the flower garden,
but no friends to drink with me.
So, I raise my cup to the bright moon
and to my shadow, which make us three,
But the moon won't drink
And my shadow just creeps about my heels.
Yet in your company, moon and shadow,
I have a wild time till spring dies out.
I sing and the moon shudders.
My shadow staggers when I dance.
We have our fun while I can stand
Then drift apart when I fall asleep.
Let's shared this empty journey often
and meet again in the milky river of stars.

74 - Đáp Nhân

Thái Thượng Ẩn Giả

答人

偶來松樹下，
高枕石頭眠。
山中無歷日，
寒盡不知年。

Đáp Nhân

Ngẫu lai tùng thụ hạ,
Cao chẩm thạch đầu miên.
Sơn trung vô lịch nhật,
Hàn tận bất tri niên.

Đáp Nhân 1

PKT - Mây Tần

Gốc thông nằm khểnh ngủ,
Gối đá ngó trời mây.
Trong núi không ngày tháng,
Đông tàn năm nào đây?

Đáp Nhân 2

PKT - Mây Tần

Ngẫu nhiên đến dưới bóng tùng,
Gối đầu lên đá ngủ cùng trời mây.
Núi sâu không có lịch ngày,
Tàn đông, đánh giấc xuân dài, vui thôi.

In Reply (The Ancient Recluse - China)
Red Pine - Poems of The Masters
Somehow, I ended up beneath pines
sleeping in comfort on boulders
there isn't any calendar in the mountains
winter ends but who counts the years

Dịch Xuôi: Trả Lời Người

PKT - Mây Tần

Ngẫu nhiên đến dưới cây tùng
Thảnh thơi gối đầu cao lên tảng đá nằm ngủ
Trong núi không có lịch ghi ngày tháng
Mùa lạnh qua rồi, không biết bây giờ là năm nào đây

Chú Thích

Tác giả là một ẩn sĩ, không rõ tên tuổi, đời Văn Đường (836 -905)
Không biết nguyên nhân nào được gọi là Thái Thượng Ẩn Giả.

75 - Khuyết Đề

Thiếu Đề Bài

Lưu Tích Hư (-714 -)

闕題

道由白雲盡，
春與清溪長。
時有落花至，
遠隨流水香。
閒門向山路，
深柳讀書堂。
幽映每白日，
清輝照衣裳。

Khuyết Đề

Đạo do bạch vân tận
Xuân dữ thanh Khê trường
Thời hữu lạc hoa chí
Viễn tùy lưu thủy hương
Nhàn môn hướng sơn lộ
Thâm liễu độc thư đường
U ánh mỗi bạch nhật
Thanh huy chiếu y thường

Khuyết Đề

PKT - Mây Tần

Đường khuất chân mây trắng,
Xuân dài dọc suối xanh.
Hoa trôi khe nước lạnh,
Hương tỏa khí trời lành.
Núi chắn ngoài đầu ngõ,
Liễu bông quanh họa đường.
Ngày qua ngày lặng lẽ,
Áo bạc nắng tha hương.

Dịch Xuôi

Khuyết Đề (Thiếu Đề Bài)

PKT - Mây Tần

Cuối đường đi là vào vùng mây trắng
Sắc xuân dài dọc theo khe suối xanh
Lác đác vài cánh hoa rụng trôi lạc đến
Hương thơm theo dòng nước cuốn bay xa
Cổng nhà thanh nhàn nhìn ra lối lên núi
Phòng đọc sách nằm trong khu liễu rậm
Ở chốn u nhã này mỗi khi mặt trời lên
Áo quần vương đầy những đốm nắng lung linh

道由白雪書春与

青溪長時与落花下

遠隨流水香間門向山路深

柳讀書堂出映每白日

清輝照衣裳

劉春雲洞題一首

丁卯夏 慶春 南社書行

76 – Túc Châu Thứ Vận Lưu Kinh

Về Thôi

Tô Đông Pha (1037 - 1101)

宿州次韻劉涇

我欲歸休瑟漸希，
舞雩何日著春衣！
多情白髮三千丈，
無用蒼皮四十圍。
晚覺文章真小伎，
早知富貴有危機。
為君垂涕君知否？
千古華亭鶴自飛。

Về Thôi

PKT- Mây Tần

Đàn ngân Tăng Điểm gọi ai,
Áo xuân hong nắng trên đài Vũ Vu.
Tóc dài xõa trắng thiên thu,
Da mỗi mắt lão mịt mù trắng sao.
Văn chương giờ đã tào lao,
Sớm đã danh lợi lao đao tội tình.
Thương người hạt lệ lung linh,
Ngàn xưa cánh hạc hoa đình còn đây.

Về Thôi

PKT - Mây Tần

Tiếng đàn ngân dứt hãy về thôi,
Hong áo chiều xuân chỉ một thời.
Tóc bạc gần ngơ ngày tháng lụn,
Da mỗi nhăn nhúm tuổi đời trôi.
Văn chương tiểu kỹ giờ hay nhỉ,
Danh lợi nguy cơ sớm biết rồi.
Thiên cổ đa tình thiên cổ lụy,
Hoa đình cánh hạc những chơi vui!

Ngã dục qui hưu sắt tiệm hi
Vũ Vu hà nhật trước xuân y
Đa tình bạch phát tam thiên
trượng

Vô dụng thương bì tứ thập vi
Văn giác văn chương chân
tiểu kỹ

Tảo tri phú quý hữu nguy ky
Vị quân thù thể quân tri phủ
Thiên cổ hoa đình hạc tự phi

Dịch Xuôi

Ở Túc Châu Viết Bài Họa Vận Gửi Lưu Kinh

PKT - Mây Tần

Nghe tiếng đàn Tăng Điểm ngân tôi muốn về nghỉ
hưu thôi

Để ngày ngày mặc áo xuân múa hát cùng các bạn ở
trên đài Vũ Vu

Giờ đây tóc bạc đa tình đã dài đến ba ngàn trượng
Và, da mồi trên cái thân già lão này đã nhăn nheo lớp
lớp bốn mươi vòng rồi

Cũng đã muộn để nhận biết văn chương thật chỉ là
chút tài mọn có ích gì đâu

Và, cũng đã sớm biết phú quý chỉ là nguy cơ cạm bẫy
cho tội lỗi thôi

Ai có biết chẳng ai đã vì ai mà nước mắt lặn rơi

Từ ngàn xưa cánh hạc vẫn bay nơi đình hoa

Chú Thích

Hai câu đầu trong nguyên tác, lấy ý từ một câu chuyện giữa Khổng Tử và các môn đệ, chép trong Luận Ngữ. Khi đức Khổng Tử hỏi đến chí hướng của đám học trò, đến lượt, Tăng Điểm, ngưng khảy đàn, chờ tiếng đàn ngân tắt hẳn, mới cung kính thưa, là chỉ muốn mặc áo xuân, vào lúc cuối xuân đầu hạ, cùng các bạn, sau khi tắm mát dưới sông Nghi, rủ nhau lên đền Vũ Vu múa hát, rồi thanh thoi đi về nhà. Nghe xong, Khổng Tử than: "ta cũng muốn được như Điểm vậy" ("Ngô dử Điểm dã").

77 – Xuân Tận

Tàn Xuân

Hàn Ốc (842 - 923)

宿州次韻劉涇

我欲歸休瑟漸希，
舞雩何日著春衣！
多情白髮三千丈，
無用蒼皮四十圍。
晚覺文章真小伎，
早知富貴有危機。
為君垂涕君知否？
千古華亭鶴自飛。

Tàn Xuân

PKT - Mây Tần

Mấy ngày say tỉnh cùng xuân tận,
Áo mỏng hoen đầy gấn rượu hoa.
Hoa rụng, suối trôi về núi vắng,
Mây tan, mưa đổ xuống thôn xa.
Tuổi xanh, người cũ giờ đâu mất,
Xứ lạ, hồn xưa những nhạt nhòa.
Sáng sớm, vườn sau, thân khách lữ,
Vì ai, lạnh lốt, tiếng oanh ca.

Tàn Xuân

PKT - Mây Tần

Xuân qua, tiếc nuối, say vùi,
Tỉnh ra áo ố, ngậm ngùi, rượu vương.
Hoa trôi, khe suối, khói sương,
Mây sa, mưa đổ, bên đường, thương ai.
Tuổi xanh, một thuở, hận dài,
Chiêu hồn xưa dậy, cũng hoài công thôi.
Sáng nghe oanh hót vang trời,
Thôi thì, thôi nhé, hãy cười cho vui.

Tích xuân liên nhật túy hôn hôn
Tĩnh hậu y thường kiến tửu
ngân
Tế thủy phù hoa qui biệt giản
Đoạn vân tương vũ hạ cô thôn
Nhân gian dị đặc phương thời
hận
Địa quýnh nan chiêu tự cổ hồn
Tâm quý lưu oanh tương hậu ý
Thanh thần độc vị đảo tây viên

Dịch Xuôi: **Tàn Xuân**
PKT

Tiệc xuân mấy ngày liền uống rượu ngủ say vì
Tĩnh dậy thấy áo quần hoen ố đầy ngấn rượu
Không biết dòng nước nhỏ đưa hoa trôi về khe
suối cách biệt nào
Trong lúc đám mây thưa đem mưa đổ xuống xóm
nhà xa lẻ loi
Ở chốn nhân gian, con người dễ vương hận một
thời xuân đã qua
Thêm nữa, lại ở nơi chốn xa lạ này, khó mà gọi
hồn xưa trở về
Cảm thấy hổ thẹn khi nghe tiếng chim oanh vì ai
mà cất tiếng hát an ủi
Sáng sớm, một mình, tha thân bước ra ngoài vườn
sau

78 – Niệm Nô Kiều – Thu Nguyệt Nhất Dạ

Một Đêm Trăng Thu

Tô Đông Pha (1037 - 1101)

念奴嬌一秋月一夜
憑高眺遠，
見長空，
萬里雲無留跡。
桂魄飛來，
光射處，
冷浸一天秋碧。
玉宇瓊樓，
乘鸞來去，
人在清涼國。
江山如畫，
望中煙樹歷歷。

我醉拍手狂歌，
舉杯邀月，
對影成三客。
起舞徘徊風露下，
今夕不知何夕！
便欲乘風，
翻然歸去，
何用騎鵬翼。
水晶宮裡，
一聲吹斷橫笛。

Một Đêm Trăng Thu (Ca Từ Theo Điệu Niệm Nô Kiều Của Tô Đông Pha)

PKT - Mây Tần

Trông cao vời vợi
Không gian trong suốt dậm dài không mây
gợn
Ánh nguyệt tràn lan
Rực sáng khắp một khoảng trời thu xanh
lạnh

Điện ngọc lâu quỳnh
Gió trời lồng lộng
Như lạc vào tiên giới
Núi sông tranh vẽ
Rặng cây sương khói ẩn hiện

Say thắm vỗ nhịp nghêu ngao
Mời trăng cùng bóng với rượu là ba khách
Hứng múa bồi hồi trong sương gió
Đêm nay đêm nào chẳng biết

Theo gió bay đi
Thảnh thơi quay lại
Đâu cựa cánh bằng rộng
Từ trong cung Quảng
Tiếng tiêu ai thổi vừa dứt

Niệm Nô Kiều – Thu Nguyệt Nhất Dạ

Băng cao thiếu viễn
Kiến trường không vạn lý vân vô lưu tích
Quế phách phi lai
Quang xạ xứ lãnh tâm nhất thiên thu bích

Ngọc vũ quỳnh lâu
Thừa phong lai khứ
Nhân tại thanh lương quốc
Giang sơn như họa
Vọng trung yên thụ lịch lịch

Ngã túy phách thủ cuồng ca
Cử bôi yếu nguyệt đối ảnh thành tam khách
Khởi vũ bồi hồi
Phong lộ hạ

Kim tịch bất tri hà tịch
Tiện dục thừa phong
Phiên nhiên quy khứ
Hà dụng ký bằng dục
Thủy tinh cung lý
Nhất thanh xuy đoạn hoành địch

79 - Niệm Nô Kiều - Xích Bích Hoài Cổ

Nhớ Xích Bích Xưa

Tô Đông Pha (1037 - 1101)

念奴嬌－赤壁懷古

大江東去，
浪淘盡千古風流人物。
故壘西邊，
人道是三國周郎赤壁。
亂石崩雲，
驚濤拍岸，
捲起千堆雪。
江山如畫，
一時多少豪傑。

遙想公瑾當年，
小喬初嫁了，
雄姿英發。
羽扇綸巾，
談笑間，
檣櫓灰飛煙滅。
故國神遊，
多情應笑我，
早生華髮。
人間如夢，
一樽還酹江月。

Nhớ Xích Bích Xưa (Ca Từ Theo Điệu Niệm Nô Kiều Của Tô Đông Pha)

PKT - Mây Tần

Trường giang đông hướng
Cuốn trôi hết danh tiếng phong lưu xưa cũ
Cổ lũy tây biên
Nói đó là Tam Quốc Chu Du Xích Bích

Vách đá chọc trời
Ầm ầm sóng vỗ
Tuyết nổi trắng cuồn cuộn
Núi sông như vẽ
Một thời không ít hào kiệt

Nhớ chuyện Công瑾 đương thời
Mỹ nhân vừa mới lấy
Tài danh lừng tiếng
Đầu quấn khăn xanh
Cầm quạt cười
Thuyền giặc tiêu tro tan khói

Chốn cũ hồn về
Cười ta dư nước mắt
Tóc đã sớm bạc
Nhân gian như mộng
Rượu tràn say với trăng nước

Phụ Chú:

1. Luân cân = Khăn the xanh
2. Nhất tôn hoàn lỗi giang nguyệt = Một chén rượu tế đổ xuống sông cho trăng nước

Niệm Nô Kiều – Xích Bích Hoài Cổ

Đại giang đông khứ
Lãng đào tận thiên cổ phong lưu nhân vật
Cổ lũy tây biên
Nhân đạo thị Tam Quốc Chu Du Xích Bích

Loạn thạch xuyên không
Kinh đào phách ngạn
Quyển khởi thiên đôi tuyết
Giang sơn như họa
Nhất thời đa thiếu hào kiệt

Dao tướng Công Cẩn đương niên
Tiểu Kiều sơ giá liễu
Hùng tư anh phát
Vũ phiến luân cân
Đàm tiểu gian
Cường lỗ hôi phi yên diệt

Cổ quốc thần du
Đa tình ưng tiểu ngã
Tảo sinh hoa phát
Nhân gian như mộng
Nhất tôn hoàn lỗi giang nguyệt

80 – Đăng U Châu Đài Ca

Bơ Vơ

Trần Tử Ngang (651 - 702)

登幽州臺哥

前不見古人，
後不見來賈。
念天地之悠悠，
獨愴然而涕下。

Đăng U Châu Đài Ca

Tiền bất kiến cổ nhân
Hậu bất kiến lai giả
Niệm thiên địa chi du du
Độc sáng nhiên nhi thể hạ

Bơ Vơ

PKT - Mây Tàn

Nhìn trước, người xưa không thấy,
Ngó sau, ai đợi ai chờ.
Một mình giữa trời vô tận,
Lệ nào rơi nổi bơ vơ.

Tạm Dịch

Bài Ca lên Đài U Châu

PKT - Mây Tàn

Trước, không thấy người xưa
Sau, không thấy ai đến
Ngẫm nỗi mình bơ vơ giữa đất trời mênh mông vô
tận
Mà nước mắt rơi lúc nào không hay, khôn ngăn
được.

81 – Vô Đề

Lưu Trường Khanh (709 - 780)

無題

晴川水路何極，
落日孤舟解攜。
鳥向平蕪遠近，
人隨流水東西。
白雲千里萬里，
明月前溪後溪。
惆悵長沙謫去，
江潭芳草萋萋。

Vô Đề

Tình xuyên vĩnh lộ hà cực
Lạc nhật cô chu giải huề
Điểu hướng bình vu viễn cận
Thân tùy lưu thủy đông tê
Bạch vân thiên lý vạn lý
Minh nguyệt tiền khê hậu khê
Trù trưởng Trường Sa trích khứ
Giang đầm phương thảo thê thê

Vô Đề

PKT - Mây Tần

Sóng lặng xa trông vời vợi,
Thuyền chiều neo thả mộng mênh.
Chim tìm đồng cỏ xón xác,
Người theo con nước lênh đênh.
Mây trắng, ngàn dặm, vạn dặm,
Trăng đầy, khe trước, khe sau.
Đường đến đất trích ẩm đậm,
Đầm cỏ hoang vu ngập đầu.

Dịch Xuôi

Một Bài Thơ Không Đề

PKT - Mây Tần

Sông tạnh đường dài vô tận
Trời chiều, con thuyền nhỏ lẻ loi buông neo trôi
Chim bay tìm bãi cỏ xa gần ngủ đỗ
Người đi phó mặc cho dòng nước lênh đênh
Mây trắng ngàn dặm vạn dặm
Trăng sáng khe trước khe sau
Bị đầy đi đến Trường Sa buồn bã
Bên sông đầm cỏ ngút ngàn

82 – Sùng Nhượng Trạch Yến Tác

Tự Thán

Lý Thương Ẩn (813- 856)

崇讓宅讌作

露如微雨下前池，
風過迴塘萬竹悲。
浮世本來多聚散，
紅蕖何事亦離披。
悠揚歸夢惟燈見，
護落生涯獨酒知。
豈到白頭長只爾，
嵩陽松雪有心期。

Sùng Nhượng Trạch Yến Tác

Lộ như vi vũ há tiền trì
Phong quá hồi đường vạn trúc bi
Phù thế bản lai đa tụ tán
Hồng cừ hà sự diệp ly phi
Du dương quy mộng duy đăng
kiến
Hộ lạc sinh nhai độc tửu tri
Khởi đáo bạch đầu trường chỉ
nhĩ
Tung Dương tưng tuyết hữu tâm
kỳ

Chú Thích

1. Núi Tung, thuộc tỉnh Hà Nam. Bên Tàu, có 5 ngọn núi lớn, đông có Thái Sơn, tây có Hoa Sơn, nam có Hành Sơn, bắc có Hằng Sơn, và ở giữa là Tung Sơn.
2. Tung Dương, tên chỉ triền núi phía nam núi Tung.

Tự Thán

PKT - Mây Tần

Trước ao, sương xuống như mưa bụi,
Bờ trúc đong đưa gió vấn vương.
Cõi tạm vốn đành nhiều tụ tán,
Sen hồng chi tội những tang thương?
Đèn khuya lữ thứ năm canh mộng,
Rượu sớm sinh nhai vạn nẻo đường.
Tóc nhuộm bạc rồi còn vậy mãi,
Hẹn ai thông tuyết đỉnh Tung Dương?

Dịch Xuôi

Bài Thơ Làm Trong Tiệc Ở Sùng Nhượng Trạch

PKT 03/24/2014

Sương như mưa bụi rơi xuống ao trước nhà
Gió thổi rì rào quanh bờ trúc rậm im lìm
Cõi đời trôi nổi này vốn là nhiều hợp tan chia cách
Sen hồng chuyện gì mà phải chịu cảnh sơ xác tả tơi
Đêm đêm trong giấc mộng êm mơ trở về nhà, chỉ
có ngọn đèn khuya thấy
Ngày ngày phải vất vả trong cuộc sinh nhai, chỉ còn
biết làm bạn với rượu
Tóc đã bắt đầu nhuộm bạc rồi mà ta vẫn cứ mãi
như thế này sao nhỉ
Thông và tuyết ở triền nam núi Tung có lòng mong
đợi người đó

83 – Túc Tẩn Xương Đình Văn Kinh Cầm

Một Tối Ngủ Đình

Lý Thương Ẩn (813-858)

宿晉昌亭聞鶯禽

羈緒縹緲夜景侵，
高窗不掩見鶯禽。
飛來曲渚煙方合，
過盡南塘樹更深。
胡馬嘶和榆塞笛，
楚猿吟雜橘村砧。
失群掛木知何限，
遠隔天涯共此心。

Túc Tẩn Xương Đình Văn Kinh Cầm

Ky tự quan quan dạ cảnh xâm
Cao song bất yểm kiến kinh cầm
Phi lai khúc chữ yên phương
hợp
Quá tận nam đường thụ cánh
thâm
Hồ mã tê hòa du tái địch
Sở viên ngâm tạp quất thôn
châm
Thất quần quái mộc tri hà hạn
Viễn cách thiên nhai cộng thử
tâm

Một Tối Ngủ Đình

PKT - 03/15/2014

Chiều tối, ngủ đình, dạ vấn vương,
Cánh chim lẻ bạn, thoáng trong sương.
Xuyên quàng đám khói thừa đầu bến,
Chúi lủi bụi cây rậm cuối đường.
Khúc sáo ải xa, sàu viển xứ,
Tiếng chày thôn vắng, hận tha phương.
Lạc bầy, đất lạ, đời phiêu bạt,
Vò vò ven trời, ôi cố hương!

Ngủ Đổ Ở Đình Tẩn Xương Nghe Tiếng Chim Hót Hoảng

PKT 03/15/2014

Trời tối dần, lòng kẻ ngủ đình nơi đất khách, ngỡ
ngang trăm mối
Qua cánh cửa sổ trên gác không khép, nhìn thấy
một con chim bay hoảng
Bay lạc lõng xuyên qua đám khói vừa tụ lại ở đầu
bến sông
Rời mắt dạng, khuất vào bụi cây rậm trên bờ đê ở
phía nam
Văng vẳng nghe như tiếng ngựa Hồ hí, xen với
tiếng sáo từ ải Du
Tiếng vượn Sở hú, lẫn trong tiếng chày giặt quần
áo ở thôn Quất
Lạc bầy, lia tổ, đêm phải ngủ treo ở trên cành cây,
cho đến bao giờ đây
Chim ạ, ven trời xa cách, thân ta lúc này cũng như
chim mà thôi

84 – Dạ Vũ Ký Bắc

Mưa Núi Đêm Thu Đất Khách

Lý Thương Ẩn (812 - 858)

夜雨寄北

君問歸期未有期，
巴山夜雨漲秋池。
何當共翦西窗燭，
卻話巴山夜雨時。

Dạ Vũ Ký Bắc

Quân vấn quy kỳ vị hữu kỳ,
Ba sơn dạ vũ trướng thu trì.
Hà đương cộng tiển tây song
chúc,
Khước thoại Ba sơn dạ vũ thì.

Chú Thích

Ba Sơn, vùng núi Ba xưa thuộc Tứ Xuyên, phố núi Trùng Khánh (Bắc Kinh) bây giờ, nổi tiếng mưa nhiều trong đêm, nhất là vào mùa thu. Có Thính Vũ Đường, giữa rừng trúc, cho khách thập phương, về đêm, ngồi uống trà, chỉ để, nghe tiếng mưa rơi. PKT 06/21/2016

Mưa Núi Đêm Thu Đất Khách

PKT - Mây Tần

Bạn hỏi hẹn về chưa định được,
Đêm thu, mưa núi tràn ao đầy.
Bao giờ chong nến riêng tây nhỉ,
Để nói về mưa đêm ở đây

Dịch Xuôi

Gửi Tiếng Mưa Đêm Về Phương Bắc

PKT

Bạn hỏi ngày nào về, tôi chưa định được
Ở vùng núi Ba, lúc này vào thu, đêm mưa dai dẳng,
ao nước ngập tràn
Không biết bao giờ chúng ta cùng chung một ngọn
nến bên song cửa tây
Để kể lại với nhau nghe về tiếng mưa rơi trong
những đêm thu, như đêm nay, ở vùng núi Ba này

85 – Phong Kiều Dạ Bạc

Trương Kế (-756-)

楓橋夜泊

月落烏啼霜滿天，
江楓漁火對愁眠。
姑蘇城外寒山寺，
夜半鐘聲到客船。

Phong Kiều Dạ Bạc

Nguyệt lạc ô đề sương mãn thiên
Giang phong ngư hỏa đối sầu miên
Cô Tô thành ngoại Hàn San tự
Đạ bán chung thanh đáo khách thuyền

Thuyền Neo Qua Đêm Bến Lạ

PKT - Mây Tần

Bài 1: (Thể Thất Ngôn Tứ Tuyệt)

Trăng rụng, quạ kêu, trời ngập sương.
Bến phong rũ bóng lửa chài buồn.
Nửa đêm thao thức trong thuyền khách,
Vẳng tiếng chuông đời những vấn vương.

Bài 2: (Thể Lục Bát)

Quạ kêu, trăng rụng, sương mờ,
Cầu Phong gối mộng đôi bờ sông xưa.
Lửa chài, thuyền khách, đong đưa,
Nửa đêm vẳng tiếng chuông chùa mù khơi.

Thuyền Neo Qua Đêm ở Cầu Phong

PKT - Mây Tần

Trăng rụng, quạ kêu, sương đầy trời
Bến phong hiu hắt trong ánh lửa chài trước một
giấc ngủ buồn
Từ chùa Hàn San ở ngoài thành Cô Tô
Tiếng chuông tỉnh nửa đêm âm vang đến thuyền
khách

86 – Tử Dạ Tứ Thời Ca

Lý Bạch (701-762)

春歌

秦地羅敷女，
採桑綠水邊。
素手青條上，
紅妝白日鮮。
蠶饑妾欲去，
五馬莫留連。

夏歌

鏡湖三百里，
菡萏發荷花。
五月西施采，
人看隘若耶。
回舟不待月，
歸去越王家。

秋歌

長安一片月，
萬戶擣衣聲。
秋風吹不盡，
總是玉關情。
何日平胡虜，
良人罷遠征？

冬歌

明朝驛使發，
一夜絮征袍。
素手抽鍼冷，
那堪把剪刀！
裁縫寄遠道，
幾日到臨洮？

Xuân Ca

Tần địa La Phu nữ
Thái tang lục thủy biên
Tổ thủ thanh điều thượng
Hồng trang bạch nhật tiên
Tằm cơ thiếp dục khứ
Ngũ mã mạc lưu liên

Hạ Ca

Kính hồ tam bách lý
Hạm đằm phát hà hoa
Ngũ nguyệt Tây Thi thái
Nhân khan ải Nhược Da
Hồi châu bất đãi nguyệt
Quy khứ Việt vương gia

Thu Ca

Trường An nhất phiến nguyệt
Vạn hộ đảo y thanh
Thu phong xuy bất tận
Tống thị Ngọc quan tình
Hà nhật bình Hồ lỗ
Lương nhân bãi viễn chinh

Đông Ca

Minh triều dịch sứ phát
Nhất dạ như chinh bào
Tổ thủ trừu châm lãnh
Na kham bả tiến đao
Tài phùng ký viễn đạo
Kỷ nhật đáo Lâm Thao

Xuân Ca PKT – Mây Tần

La Phu gái đất Tần,
Đứng hái dâu bên sông.
Nhánh non nít tay trắng,
Lung linh tà áo hồng.
Tằm đói phải về vôi,
Xin quân tử đừng trông.

Hạ Ca PKT – Mây Tần

Kính Hồ nước mênh mông,
Đương mùa sen nở rộ.
Giữa hạ, gái nước Việt,
Hái hoa ở lạch Da.
Trăng lên, buồn thuyền vắng,
Người có về đến nhà?

Thu Ca PKT – Mây Tần

Trường An một vầng trăng,
Tiếng chày giặt rộn ràng.
Gió thu thổi da diết,
Xót người ngoài ải quan.
Bao giờ yên giấc dữ,
Cho thiếp thôi nhớ chàng.

Đông Ca PKT – Mây Tần

Mai phu trạm ra ải,
Thức suốt một đêm đông.
Tay cóng, kim chỉ lạnh,
Kéo cắt, khôn cầm lòng.
Áo may xong kịp chuyến,
Biết chàng nhận được không?

Bài Ca Bốn Mùa Của Nàng Tử Dạ

Dịch Xuôi
PKT 05/12/2016

XUÂN CA: Người con gái tên gọi La Phu ở đất Tần / Một sáng xuân đi hái dâu bên dòng nước trong xanh biếc / Bàn tay trắng đẹp vin nhánh dâu non / Màu áo hồng khoe sắc e ấp trong nắng / Vì tầm đói nên phải vội về / Xin người quân tử thông cảm cho, chớ lưu luyến níu kéo mà chi kéo tội nghiệp thiếp

HẠ CA: Hồ Kính ba trăm dặm, nước mênh mông / Đang mùa hoa sen nở rộ / Mừng tượng cảnh tháng 5, Tây Thi cô gái nước Việt chèo thuyền đi hái sen / Khách nhàn du đứng xem dọc khe Nhược Da, một lạch nước nhỏ chảy vào hồ / Đang vui, không chờ trăng lên, thuyền hoa sao đã sớm quay về / Nơi vua Việt ở, bỏ lại cho ai với một trời trăng nước băng khuâng

THU CA: Trường An vắng vắng một vầng trăng sáng / Nhà nhà vang dội tiếng chày giặt áo lạnh cho mùa đông sắp tới / Gió thu thổi về lồng lộng không cùng / Như đưa tiễn tình ai ra mãi ngoài biên ải xa / Biết có ngày nào đẹp yên được giấc dữ / Cho chàng thôi chuyện chiến chinh để trở về nhà với thiếp.

ĐÔNG CA: Hay tin sáng mai có sứ dịch đi ra ngoài trận địa / Nên đã mất suốt một đêm ngồi khâu lại chiếc áo ấm / Bàn tay đã tê cóng vì kim chỉ / Cơ hồ đôi lúc không cầm nổi cái kéo lên để cắt nữa, thương nhớ không cùng / Cũng may là đã làm xong để kịp gửi đi / Nhưng rồi lại lo không biết ngày nào mới đến nơi để chàng có áo mặc cho khỏi bị lạnh trong mùa đông này ở nơi chiến địa.

Chú Thích:

1. Ngũ mã = xe 5 ngựa kéo dành cho quan thái thú (?)
2. Nhược Da, còn gọi là Da Khê, một khe lạch nhỏ chảy vào Kính Hồ, xưa thuộc đất Việt, thời Xuân Thu, Việt Vương Câu Tiễn, Phạm Lãi, Tây Thi
3. Trường An, tên một kinh đô xưa, nay còn phế tích ở Thiểm Tây
4. Ngọc Quan, hay Ngọc Môn Quan, tên một cửa ải cách Trường An khoảng 3600 dặm. phía tây bắc
5. Lâm Thao, chỉ vùng chiến địa, nay thuộc Cam Túc

87 - Tử Khâm

Kinh Thi – Trước Công Nguyên

子衿

青青子衿，
悠悠我心。
縱我不往，
子寧不嗣音？

青青子佩，
悠悠我思。
縱我不往，
子寧不來？

挑兮達兮，
在城闕兮。
一日不見，
如三月兮。

Tử Khâm

Thanh thanh tử khâm
Du du ngã tâm
Túng ngã bất vãng
Tử ninh bất tự âm

Thanh thanh tử bội
Du du ngã tư
Túng ngã bất vãng
Tử ninh bất lai

Khiêu hề thát hề
Tại thành khuyết hề
Nhất nhật bất kiến
Như tam nguyệt hề.

Phụ Chú: Mượn chữ trong Truyện Kiều Của CỤ NGUYỄN DU: Ba thu "dồn lại" một ngày dài ghê.

Tử Khâm

PKT - Mây Tần

Xanh màu xanh cổ áo,
Cho lòng ai xốn xang.
Như em dù lỗi hẹn,
Sao chàng không hỏi han.

Xanh màu xanh đai ngọc,
Cho trí ai mơ màng.
Như em dù lỗi hẹn,
Sao chàng không đến thăm.

Tung tăng bước chân sáo,
Tha thẩn trên thành hoang.
Một ngày mòn mỏi đợi,
Là... thiên thu võ vàng.

Dịch Xuôi: **Xanh Xanh Cổ Áo Chàng**

PKT - Mây Tần

Xanh xanh màu cổ áo chàng / Khiến lòng em những vương
vấn xốn xang / Cho dù như em đã lỗi hẹn không đến được/
Sao chàng không có một lời hỏi thăm em

Xanh xanh màu đai ngọc chàng / Khiến trí em những mơ
màng tưởng nhớ / Cho dù như em đã lỗi hẹn không đến
được / Sao chàng không đi đến gặp em

Tung tăng chân sáo/ Trên cổng thành vắng / Chàng đã sai
hẹn / Như ba tháng "dồn lại" trong một ngày ngóng chờ
nhau

88 - Xuân Nhật Độc Chước (?)

Ngày Xuân Uống Rượu Một Mình

Lý Bạch (701 - 762)

春日獨酌

我有紫霞想，
緬懷滄洲間。
思對一壺酒，
澹然萬事閒。
橫琴倚高鬆，
把酒望遠山。
長空去鳥沒，
落日孤雲還。
但恐光景晚，
宿昔成秋顏。

Xuân Nhật Độc Chước

PKT - Mây Tần

Thả hồn theo ráng đỏ,
Miên man lại nhớ nhà.
Lại một mình một rượu,
Cõi riêng, ta với ta.

Gác đàn dựa thông cao,
Núi xa mờ say nào.
Trời chiều cánh chim mỗi,
Theo mây về nơi nao.

Chạnh buồn thương ngày vội,
Đâu thời xuân trăng sao!

Xuân Nhật Độc Chước

Ngã hữu tử hà tướng
Miễn hoài thương châu gian
Tự đối nhất hồ tửu
Đạm nhiên vạn sự nhàn
Hoành cầm ý cao tùng
Bả tửu vọng viễn sơn
Trường không khứ điệu một
Lạc nhật cô vân hoàn
Đản bi quang cảnh viễn
Túc tích thành thu nhan

Ngày Xuân Uống Rượu Một Mình

PKT 04/17/2016

Một chiều, đất khách, thả hồn theo một vầng ráng chiều đỏ
tía rực sáng ở cuối trời
Lan man lại nhớ về chốn cũ ở quê nhà ngày nào
Vào lúc này, trần ai tri kỷ những ai đâu, ngoài một hồ rượu
trước mặt
Đạm nhiên vạn sự nhàn là có thể thờ ơ với mọi sự được
sao
Gác chiếc đàn dựa vào cội thông cao
Lại chén rượu vui đầy cùng với rặng núi ngoài xa
Một cánh chim bay lạc lõng trong trời rộng
Một đám mây lẻ loi từng không lơ lửng trôi về
Cả một cảnh quang của một buổi chiều tàn, trông như một
bức tranh thu, với những vệt nắng vàng loang lổ chấm phá,
ôi chao, thật đẹp và cũng thật buồn!

89 - Tản Mạn Đầu Xuân Bính Thân 2016

PKT 02/26/2016

Sáng nay, bệnh già êm, nắng xuân vui ấm ngoài trời, bên tách cà phê Sstarbucks, lan man lại nhớ đến người đẹp trong một bài thơ của Bạch Cư Dị và mấy câu thơ trong bài Le Lac của Lamartine thời Trung Học: " Ô temps! Suspend ton vol / Et vous, heures propices / Suspendez votre cours / Laissez-nous savourer les rapides délices/ Des plus beaux de nos jours ". Tôi ngồi chuyển dịch lại bài Thương Xuân Khúc để mọi người thân quý vui cùng tôi với chữ nghĩa của người xưa.

Thương Xuân Khúc

Bạch Cư Dị (772 - 846)

傷春曲

深淺檐花千萬枝，
碧紗窗外轉黃鸝。
殘妝含淚下簾坐，
盡日傷春春不知。

Thương Xuân Khúc

Thâm thiển thiềm hoa thiên vạn
chi
Bích sa song ngoại chuyển
hoàng ly
Tàn trang hòa lệ há liên tọa
Tận nhật thương xuân xuân bất
tri

Thương Xuân Khúc

PKT 02/26/2016

Óng ánh bên thềm muôn sắc hoa,
Ngoài song lụa biếc rộn oanh ca.
Buông rèm giấu lệ nhòe son nhạt,
Khóc một thời xuân xa đã xa.

Dịch Xuôi: Một Khúc Thương Xuân

PKT 02/26/2016

Muôn ngàn cánh hoa khoe sắc bên thềm
Tiếng oanh chuyển cảnh riu rít ngoài song lụa biếc
Buông rèm ngồi khóc thầm một mình cho nhan sắc
đã tàn phai
Cả ngày than thở với xuân mà xuân có biết cho đâu

90 – Tâm Ung Tôn Sư Ẩn Cư

Lên Núi Thăm Thầy

Lý Bạch (701 - 762)

尋雍尊師隱居

群峭碧摩天，
逍遙不記年。
撥雲尋古道，
倚石聽流泉。
花暖青牛臥，
松高白鶴眠。
語來江色暮，
獨自下寒煙。

Tâm Ung Tôn Sư Ẩn Cư

Quần tiểu bích ma thiên,
Tiêu dao bất kế niên.
Bát vân tầm cổ đạo,
Ỗ thụ thính lưu tuyền.
Hoa noãn thanh ngư ngọa,
Tùng cao bạch hạc miên.
Ngữ lai giang sắc mộ,
Độc tự há hàn yên.

Phụ Chú

Thanh ngư = trâu xanh. Lão Tử viết xong Đạo Đức Kinh, cưỡi con trâu xanh đi mất biệt. Có thuyết cắt nghĩa "thanh ngư" là một loài sâu màu xanh có 2 sừng nằm trong nhị hoa. Ở đây, xin được hiểu, thanh ngư bạch hạc, (trâu xanh hạc trắng) là phương tiện di chuyển của các bậc thần tiên xưa.

Lên Núi Thăm Thầy

PKT - Mây Tần

Núi xanh cao ngút ngọn,
Ngày tháng chốn cheo leo.
Lối cũ vén mây nổi,
Chốn xưa nghe suối reo.
Trâu xanh sưởi nắng ấm,
Hạc trắng ngủ thông cao.
Mãi chuyện quên chiều xuống,
Lối về ngập ánh sao.

Dịch Xuôi: Tìm Nơi Ở Ẩn Của Ung Tôn Sư

PKT - Mây Tần

(Đường lên núi)
Rặng núi lô nhô xanh biếc chạm trời
Người ở ẩn tiêu dao chẳng cần biết đến năm tháng
trôi qua
Lần rẽ mây nổi để tìm lại con đường cũ
Đứng dựa vào cây nghe tiếng nước chảy mà tìm
được đến nhà bên khe suối

(Đến nơi)

Con trâu xanh nằm bên rặng hoa nở trong nắng ấm
Con hạc trắng ngủ trên cành thông cao
Mãi chuyện trời sập tối trên sông lúc nào không hay
Một mình xuống núi trên đường về đi vào vùng
sương khói lạnh.

91 - Tự Quân Chi Xuất Hĩ – Trương Cửu Linh

Từ Ngày Chàng Ra Đi

Trương Cửu Linh (673 - 740)

自君之出矣

自君之出矣，
千山只等閒。
托與相思夢，
一宵數迴還。

自君之出矣，
不復理殘機。
思君如滿月，
夜夜減清輝。

Tự Quân Chi Xuất Hĩ

Trương Cửu Linh (673 - 740)

Tự quân chi xuất hĩ,
Thiên san chỉ đẳng nhàn.
Thác dữ tương tư mộng,
Nhất tiêu sổ hồi hoàn.

Tự quân chi xuất hĩ
Bất phục lý tàn kỳ.
Tư quân như nguyệt mãn
Dạ dạ giảm quang huy

Tự Quân Chi Xuất Hĩ

PKT - Mây Tần

Từ dạo chàng xa vắng
Núi non buồn ngẩn ngơ
Tương tư đêm gửi mộng
Mòn mỏi nỗi mong chờ

Từ dạo chàng xa vắng
Cử canh chẳng ngó ngang
Trăng tròn đầy nỗi nhớ
Đêm lại đêm vô vàng

Dịch Xuôi: Từ Ngày Chàng Ra Đi

PKT

Từ ngày chàng ra đi
Núi non đều trông vẫn vậy, vẫn như xưa
Chỉ có thiếp nhớ chàng
Có không một đêm nào thấy được nhau trong mộng
cho thỏa

Từ ngày chàng ra đi
Cái khung dệt hư không buồn sửa nữa
Nhớ chàng như vàng trăng tròn đầy
Đêm rồi đêm ánh sáng tàn úa đợi chờ

92 - Tự Quân Chi Xuất Hĩ -Cao Bá Quát

Từ Ngày Chàng Ra Đi

Cao Bá Quát (1808-1855)

自君之出矣

自君之出矣
夜夜守空床
海月照孤夢
江風生暮涼
小鏡寄遠篋
寒衣留故房
特此各自慰
不遣兩相忘

Tự Quân Chi Xuất Hĩ

Tự quân chi xuất hĩ
Dạ dạ thủ không sàng
Hải nguyệt chiếu cô mộng
Giang phong sinh mộ lương
Tiểu kính kí viễn khiếp
Hàn y lưu cố phòng
Trì thử các tự úy
Bất khiển lưỡng tương vương

Tự Quân Chi Xuất Hĩ

PKT - Mây Tần

Từ dạo chàng xa vắng,
Đêm năm tủ chiếu hoa.
Trăng khời soi mộng lẻ,
Gió bến lộng chiều tà.
Gương thiếp bóng hình cũ,
Áo chàng chăn gối xưa.
Vật nào an ủi được,
Thương nhớ nói sao vừa.

Dịch Xuôi: Từ Ngày Chàng Ra Đi

PKT

Từ ngày chàng ra đi
Đêm đêm nằm với chiếc giường trống
Giấc mộng cô đơn trong ánh trăng biển khời
Vùng trời cô tịch trong gió sông chiều lạnh
Chiếc gương nhỏ thiếp gửi cho chàng mang theo để
ở trong tráp
Tấm áo lạnh của chàng thiếp vẫn cất giữ ở nơi
phòng cũ
Lúc xa cách thấy các vật ấy cũng là an ủi phần nào
Để khiến cho chúng ta mãi mãi đừng có quên nhau

93 – Vạn Tuế Lôu

Lầu Vạn Tuế

Vương Xương Linh (698 - 756)

萬歲樓

江上巍巍萬歲樓，
不知經歷幾千秋。
年年喜見山長在，
日日悲看水獨流。
猿猴何曾離暮嶺，
鸕鷀空自泛寒洲。
誰堪登望雲煙裏，
向晚茫茫發旅愁。

Vạn Tuế Lôu

Giang thượng nguy nguy Vạn
Tuế Lôu
Bất tri kinh lịch kỷ thiên thu
Niên niên hỷ kiến sơn trường
tại
Nhật nhật bi khan thủy độc lưu
Viên dứ hà tăng lý mộ linh
Lộ tư không tự phiếm hàn châu
Thùy kham đặng vọng vân yên
lý
Hương văn mang mang phát lữ
sầu

Chú Thích:

Lầu Vạn Tuế, xây cất từ đời nhà Tấn, thời Lục Triều (281 - 617) (?), trên núi Vạn Tuế, bên dòng Trường Giang, phía tây nam thị trấn Trấn Giang, tỉnh Giang Tô.

Vạn Tuế Lôu

PKT - Mây Tần

Bên sông lừng lững mấy tầng cao,
Lầu vạn năm xưa từ thuở nào.
Trên núi đá trơ vui tuế nguyệt,
Dưới dòng nước chảy thẹn trăng sao.
Đầu non lữ vọng ngời ngời ngáo,
Cuối bãi bầy cò lượn xón xao.
Mây khói mịt mờ thiên cổ lụy,
Trời chiều đất khách những nao nao.

Dịch Xuôi: Lầu Vạn Tuế

PKT - Mây Tần

Lầu Vạn Tuế bên sông trông cao lừng lững
Không biết đã trải qua mưa nắng bao ngàn thu rồi
Năm rồi năm, mừng thấy núi non từ đời nào vẫn
còn đó
Nhưng ngày rồi ngày, lại buồn khi nhìn dòng nước
lặng lẽ chảy xuôi
Bầy vượn khỉ như chưa từng bỏ đi nhớn nhợ dưới
nắng chiều trên núi
Đàn cò vạc lượn lờ bơi loanh quanh trên bãi nước
ven sông vắng lạnh
Ai người lên lầu cao ngắm nhìn trong mây khói
mênh mang
Cảnh trời đất về chiều mà không khỏi chạnh niềm
cổ quốc tha hương

94- Tích Nhân An Tại Tai

Đối Tửu

Lý Bạch (701 - 762)

Thi Tiên Lý Bạch, một đời say tỉnh, một đêm rượu say, nằm ôm trăng đáy sông ngủ, thoát tục, hồn bay về trời, theo chuyện kể, đã để lại cho đời một câu hỏi, hỏi người tỉnh, mà cho mãi đến bây giờ, vẫn chưa có câu trả lời nào. Hay là đã có câu trả lời, mà người say có thể, đã không nghe được (hay là đã không muốn nghe)? PKT 10/31/2015

對酒

勸君莫拒杯，
春風笑人來。
桃李如舊識，
傾花向我開。
流鶯啼碧樹，
明月窺金壘。
昨來朱顏子，
今日白發催。
棘生石虎殿，
鹿走姑蘇臺。
自古帝王宅，
城闕閉黃埃。
君若不飲酒，
昔人安在哉。

Tích Nhân An Tại Tai

PKT - Mây Tần

Cạn chén chớ từ chối
Gió xuân về để say
Mận đào quen biết cũ
Nở hoa vẫy chào ai
Oanh chuyền cành biếc hót
Rượu đọng trăng vàng lay
Mới đó má còn đỏ
Mà nay tóc bạc đầy
Gai lan Thạch Hồ điện
Hươu chạy Cô Tô đài
Vùng đất nơi cung khuyết
Bụi vàng lấp đã lâu
Hỏi người không uống rượu
Người xưa giờ ở đâu?

Đối Tửu

Khuyến quân mặc cụ bôi
Xuân phong tiểu nhân lai
Đào lý như cụ thức
Khuyh hoa hướng ngã khai
Lưu oanh đề bích thụ
Mình nguyệt khuy kim lô
Tạc lai chu nhan tử
Kim nhật bạch phát thôi
Cức sinh Thạch Hồ điện
Lộc tẩu Cô Tô đài
Tự cổ đế vương trạch
Thành khuyết bổ hoàng ai
Quân nhược bất ẩm tửu
Tích nhân an tại tai

Dịch Xuôi: Đối Tửu

PKT - Mây Tần

Rượu mời khuyên anh đừng từ chối
Gió xuân đang hớn hở tươi cười đón người lại đây
Đào mận như tình quen biết trước
Hoa nở đầy cành nghiêng vẫy chào ta
Con oanh chuyền hót ríu rít trong bụi cây xanh biếc
Chén rượu vàng óng ánh dưới trăng sáng lung linh
Ngày qua môi đỏ má hồng mới đỏ
Mà nay râu tóc đã bắt đầu bạc trắng cả rồi
Cỏ gai dại đã mọc đầy trong điện Thạch Hồ
Đài Cô Tô bây giờ chỉ còn là nơi cho hươu nai chạy
qua
Vùng đất ở xưa của các vua chúa
Thành quách đều đã bị phủ lấp dưới một lớp bụi
vàng
Như vậy, nhược bằng anh không uống rượu
Thì xin tự hỏi mình bây giờ người xưa đang ở đâu

Phụ Chú

1. Trong câu "Tích nhân an tại tai", tích nhân là người xưa, an tại là ở đâu, còn chữ tai ở đây được hiểu là dùng thay cho dấu hỏi (?). Cả câu có nghĩa là "người xưa giờ ở đâu?".
2. Thạch Hồ điện là cung điện của vua Thạch Hổ, nhà Hậu Triệu, khoảng năm 310.
3. Cô Tô đài là cung điện của vua Ngô Phù sai, nhà Ngô, thời Xuân Thu, khoảng 722 - 481 (Trước Công Nguyên), xây cất ở trên núi Cô Tô cho người đẹp Tây Thi, gái nước Việt ở.

Lời Thêm

Dường như câu hỏi "tích nhân an tại", người xưa giờ ở đâu, không có ai trả lời. Nghe đâu, trong không gian, lẫn trong một cơn gió thoáng bay về, lời còn lời mất, bài Đoàn Ca Hành của Tào Tháo, đời Tam Quốc bên Tàu, non 2000 năm trước. Đối tửu đương ca / Nhân sinh kỷ hà / Thí như triều lộ / Khứ nhật khổ đa / Khái đương dĩ khảng / Ưu tư nan vong / Hà dĩ giải ưu / Duy hữu Đỗ Khang... Trước rượu nghêu ngao / Đời người bao lâu / Như giọt sương mai / Ngày qua khổ nhiều / Nghĩ tới mà chi / Buồn lo sao được / Cách nào giải sầu / Chỉ rượu mà thôi... Ừ nhỉ, chỉ rượu mà thôi, được sao?

95 - Hạ Nhật Nam Đình Hoài Tân Đại

Ngày Hè Nhớ Bạn

Mạnh Hạo Nhiên (689 - 740)

夏日南亭懷辛大

山光忽西落，
池月漸東上。
散發乘夜涼，
開軒臥閒敞。
荷風送香氣，
竹露滴清響。
欲取鳴琴彈，
恨無知音賞。
感此懷故人，
中宵勞夢想。

Hạ Nhật Nam Đình Hoài Tân Đại

Sơn quang hốt tây lạc
Trì nguyệt tiệm đông thương
Tán phát thừa tịch lương
Khai hiên ngọa nhàn sướng
Hà phong tống hương khí
Trúc lộ trích thanh hưởng
Dục thủ minh cầm đàn
Hận vô tri âm thưởng
Cảm thử hoài cố nhân
Trung tiêu lao mộng tưởng

Ngày Hè Nhớ Bạn

PKT - Mây Tần

Nắng chiều vương trên núi,
Trăng mọc treo ngoài ao.
Tóc xõa thả trời mát,
Hiên nằm chân gác cao.
Hương sen trong gió thoảng,
Trúc lá động sương dào,
Hứng đục đàn vài khúc,
Tri âm đâu biết nào.
Chạnh lòng nhớ bạn cũ,
Tội mộng khuya thôi sao?

Dịch Xuôi: Ngày Hè Ở Nam Đình Nhớ Tân Đại

PKT - Mây Tần

Nắng chiều vương trên núi tây
Trăng nhô dần ngoài ao đông
Xõa tóc hứng khí trời trong lành
Mở cửa ra ngoài hiên nằm thảnh thơi
Hương sen gió lùa thơm mát
Mơ hồ nghe sương trúc rơi
Cao hứng muốn đàn vài khúc
Lại tiếc không người tri âm
Chạnh lòng nhớ đến cố nhân
Chỉ tội nửa khuya hồn mộng

96 - Mấy Vân Thơ Xưa, Ông Giáo Già, Và Nỗi Quê Nơi Đất Khách

PKT - Mây Tần

Sông dài buồn ứ đọng,
Muôn dặm nhớ về nhà.
Chiều lộng gió ngàn thổi,
Lá rơi vàng núi xa.

Chim bay trắng sóng lặng,
Hoa rộ đỏ non xa.
Xuân lại qua rồi đó,
Năm nao trở lại nhà.

Sông ơ ra biển cả,
Có chày ngang quê ta.
Xin gửi theo dòng lệ,
Cho vườn xưa nở hoa.

Đầu giường ánh nguyệt chiếu,
Ngõ đất trời buông sương.
Vời vợi vàng trăng bạc,
Nao nao tình cố hương.

Chú Thích

Mấy Vân Thơ Xưa, Ông Giáo Già, Và Nỗi Quê Nơi Đất Khách được cảm tác trong xúc động từ các bài tứ tuyệt xưa của các Thi Nhân Đòi Đường: Tư Quy của Vương Bột, Tuyệt Cú của Đỗ Phủ, Kiến Vị Thủy Tư Tần Xuyên của Sầm Than, và Tĩnh Dạ Tư của Lý Bạch

Tư Quy

Vương Bột (648 - 675)

思歸

長江悲已滯，
萬里念將歸。
況屬高風晚，
江山黃葉飛。

Tư Quy

Trường Giang bi dĩ trệ
Vạn lý niệm tương quy
Huống phục cao phong
vãn
Sơn sơn hoàng diệp phi

Tạm Dịch

Trường Giang buồn ứ đọng

PKT – Mây Tần

Muôn dặm nhớ về nhà
Lại thêm gió ngàn thổi lồng lộng
Lá vàng bay khắp núi non

Tuyệt Cú

Đỗ Phủ (717-770)

絕句

江碧鳥逾白，
山青花欲燃。
今春看又過，
何日是歸年？

Tuyệt Cú

Giang bích điểu du bạch
Sơn thanh hoa dục nhiên
Kim xuân khán hựu quá
Hà nhật thị quy niên

Tạm Dịch:

Chim trắng bay qua sông biếc trông
càng thêm trắng
Hoa đỏ nở rộ núi xanh trông càng
thêm đỏ
Xuân này lại đang qua rồi đó
Ngày nào năm nao trở về nhà

Kiến Vị Thủy Tư Tần Xuyên

Sầm Than (715-770)

見渭水思秦川

渭水東流去，
何時到雍州。
憑添兩行淚，
寄向故園流。

Kiến Vị Thủy Tư Tần Xuyên

Vị Thủy đông lưu khứ
Hà thời đáo Ung châu
Bằng thêm lưỡng hàng lệ
Ký hương cố viên lưu

Tạm Dịch:

Sông Vị chảy ra biển đông
Khi nào tới Ung Châu
Xin trôi theo đôi dòng lệ
Gửi về vườn xưa dùm nhau

Tĩnh Dạ Tư

Lý Bạch (701-762)

靜夜思

床前明月光，
疑是地上霜。
舉頭望明月，
低頭思故鄉。

Tĩnh Dạ Tư

Sàng tiền khán nguyệt
quang
Nghị thị địa thượng
sương
Cử đầu vọng minh
nguyệt
Đê đầu tư cố hương

Tạm Dịch:

Trước giường ngắm ánh trăng
Ngỡ là đất bóc sương
Ngẩng đầu nhìn trăng sáng
Cúi đầu nhớ quê xưa

97 - Ngày Trở Về, Ông Giáo Già, Và Nỗi Cô Đơn

Cảm tác từ bài Hồi Hương Ngẫu Thư

Hạ Tri Chương (659 - 744)

回鄉偶書

少小離家老大迴，
鄉音無改鬢毛摧。
兒童相見不相識，
笑問客從何處來。

離別家鄉歲月多，
近來人事半消磨。
惟有門前鏡湖水，
春風不改舊時波。

Hồi Hương Ngẫu Thư

Thiếu tiểu ly gia lão đại hồi
Hương âm vô cải mấn mao tồi
Nhi đồng tương kiến bất tương
thức
Tiểu vấn khách tòng hà xứ lai

Ly biệt gia hương tuế nguyệt đa
Cận lai nhân sự bán tiêu ma
Duy hữu môn tiền kính hồ thủy
Xuân phong bất cải cựu thời ba

Chú Thích

Ngày Trở Về, Ông Giáo Già, Và Nỗi Cô Đơn được cảm tác từ bài Hồi Hương Ngẫu Thư của Hạ Tri Chương, đời Đường

Ngày Trở Về, Ông Giáo Già, Và Nỗi Cô Đơn

PKT - Mây Tần

Từ nhỏ, xa nhà, nay trở lại.
Giọng quê không đổi, chỉ già thôi.
Vào nhà con cháu, tưởng người lạ,
Cười hỏi cụ ở đâu đến chơi.

Bỏ làng, bỏ nước từ thu ấy,
Dâu bể đổi thay đã mấy mùa.
Còn đó hồ xưa thời tuổi dại,
Gió xuân vẫn gợn sóng năm xưa.

Dịch Xuôi: Hồi Hương Ngẫu Thư

PKT - Mây Tần

Xa nhà từ lúc còn nhỏ cho đến già lão, nay mới trở về
Giọng quê không đổi, chỉ có râu tóc bạc thôi
Con trẻ gặp mặt nhưng không nhận ra được
Cười hỏi ông khách từ đâu lại vậy ông

Bỏ nhà bỏ nước mà đi đã bao năm tháng
Cho đến nay, cảnh và người cũng đã thay đổi nhiều rồi
Duy chỉ có mặt nước hồ gương trước ngõ
Gió xuân nay vẫn không thay đổi được những làn sóng gợn xưa

98 – Ông Giáo Già, Ngôi Trường Cũ, và Khoảng Cách 60 Năm

PKT 04/30/2015 - Riêng gửi các em học trò Sa Đéc 1955-1962

Một trưa nắng hạ, trời im gió, tôi về, thăm lại ngôi trường xưa. Bước vào lớp, giờ dạy toán đầu tiên, 60 năm về trước, tôi đã thật sự ngỡ ngàng. Lớp trống vắng, nhưng quang cảnh vẫn y như ngày nào. Bảng đen, bục giảng, bàn giáo sư, và từng dãy bàn ghế gỗ mộc sơn đen. Tưởng như trước mắt, các em học trò yêu quý đã ngồi ngay ngắn, náo nức chờ đón bài giảng đầu tiên của thầy. Sáu chục năm qua rồi thật sao? Tôi chìm vào trong hồi tưởng.

Thuở mới vào đời, nổi trôi đến một tỉnh lẻ mà tôi đã tin là đã tìm được chốn giữ thân cho qua thời khói lửa. Ngày ngày an phận, dạy học, tình nguyện làm ông giáo làng, đưa trẻ qua sông, bỏ mộng khoa bảng, không luyện tiểc cử nhân, tiến sĩ, kỹ sư hay bác sĩ. Thật sự, khoảng thời gian đầu, tôi đã tìm thấy ở nơi đây một không gian còn giữ được ít nhiều tính chất "quân sự phụ", ngày tháng miệt mài lo dạy học, hết dạy cho lớp các anh các chị rồi lại lo đến lớp các em của mấy đứa học trò, cứ ngỡ là nếu không có mình thì tội nghiệp, chắc chúng nó khó tìm được một ông thầy dạy toán nào "hay"(!) như vậy. Lại thêm, được sự quý mến của phụ huynh học sinh, ban giám hiệu, và các bạn đồng nghiệp, ông giáo tôi làm sao nghĩ đến chuyện thay đổi, bỏ đi nơi khác được. Ôi chao tuổi trẻ hồn nhiên, giản dị, ngây thơ thật dễ thương đến tội nghiệp của tôi!

"Bố ạ, thôi ta về, bố bước lên bục giảng cho con chụp tấm hình làm kỷ niệm ". Tiếng nói của người con trưởng kéo tôi về với thực tại.

Ông giáo già, ngôi trường cũ, và khoảng cách 60 năm.

Một trưa nắng hạ, trời im gió,
Tôi về thăm lại ngôi trường xưa.
Thời gian như đọng từng viên gạch,
Trên lối đi mòn dấu nắng mưa.

Chân bước ngõ ngang vào lớp học,
Ô hay, bụi phấn vẫn còn bay.
Bảng đen, bục giảng, y như cũ,
Sáu chục năm rồi, ai có hay.

Dãy ghế, dãy bàn đầy vết mực,
Gái trai cùng lớp học chung nhau.
Ngày xanh lưu bút còn đây đó,
Đám học trò xưa nay ở đâu?

Ngơ ngẩn nhìn ra ngoài cổng vắng,
Tưởng như lũ trẻ còn ham chơi.
Chuông reo đã báo không vào lớp,
Phải phạt “công xin” mấy đứa thôi.

Đang đứng mơ màng theo cánh bướm,
Tiếng người con trưởng vắng bên tai.
Ta về bố ạ kéo trời tối,
Lòng giáo tôi xưa những cảm hoài.

Xa xứ bao năm không đếm nữa,
Nửa vòng trái đất một ngày bay.
Trường xưa chốn cũ người đâu cả,
Sầu chất đọng đầy ai có hay?

PKT

99 – Nghĩ Cổ

Sống Gửi Thác Về

Lý Bạch (701 - 762)

擬古

生者為過客，
死者為歸人。
天地一逆旅，
同悲萬古塵。
月兔空搗藥，
扶桑已成薪。
白骨寂無言，
青松豈知春。
前後更嘆息，
浮榮安足珍。

Nghĩ Cổ

Sinh giả vi quá khách
Tử giả vi quy nhân
Thiên địa nhất nghịch lữ
Đồng bi vạn cổ trần
Nguyệt thổ không đảo dược
Phù tang dĩ thành tân
Bạch cốt tịch vô ngôn
Thanh tùng khởi tri xuân
Tiền hậu cánh thán tức
Phù vinh hà túc trân

Chú Thích về Nghĩ Cổ

1. Theo Từ Điển Đào Duy Anh: học theo đạo đời xưa, bắt chước theo cổ nhân
2. Theo Tự Điển Hán - Việt Thiệu Chử: làm phỏng theo lối cổ

Sống Gửi Thác Về

PKT - Mây Tần

Sống, lang thang đây đó,
Thác, là trở về nhà.
Đất trời, một quán trọ,
Mệnh mang một côi ta.
Thỏ ngọc mài giã thuốc,
Dâu non hóa cây già.
Xương trắng ngàn năm ngủ,
Thông xanh bốn mùa ca.
Trước sau là thế cả,
Tiếc chi đời phù hoa.

Dịch Xuôi

Lần Theo Dấu Chân Xưa

PKT - Mây Tần

Sống ta làm khách qua đường
Chết ta là người trở về nhà
Trời đất là một quán trọ,
Cát bụi ngàn đời xưa cùng ta chung một nỗi buồn
Con thỏ trắng trên cao vẫn miệt mài giã thuốc
Cây dâu non xưa nay đã hóa thành củi khô
Xương trắng ngàn năm im lìm không một lời
Thông xanh bốn mùa đâu cần biết đến xuân
Trước sau than thở mà chi nữa
Côi đời vinh hoa phù phiếm này có gì đáng quý để
than tiếc đâu

100 – Túc Kiến Đức Giang

Ngủ Đò Một Đêm Trăng

Mạnh Hạo Nhiên (689 - 740)

宿建德江

移舟泊煙渚，
日暮客愁新。
野曠天低樹，
江清月近人。

Ngủ Đò Một Đêm Trăng

Bài 1 - PKT - Mây Tần

Dời thuyền tìm bến đỗ,
Sương khói chiều xa nhà.
Đồng vắng ôm trời ngủ,
Riêng trăng thức với ta.

Ngủ Đò Một Đêm Trăng

Bài 2 - PKT - Mây Tần

Thuyền ngủ bên sông vắng,
Chiều buồn mờ khói sương.
Đồng hoang trời xuống thấp,
Trăng nước cũng tha hương.

Mooring on Jiande River

(Meng Hao-Ran, 689-740 AD, China)

Ying Sun © 2008

My boat approaches a misty islet for mooring.
At sunset the nostalgic thought begins growing.
On open fields the sky on treetops seems pressing.
Reflected from clear water, the moon is ever so touching.

Túc Kiến Đức Giang

Di chu bạc yên chữ
Nhật mộ khách sầu tân
Dã khoáng thiên đê thụ
Giang thanh nguyệt cận nhân

Dịch Xuôi

Ngủ Đò Qua Đêm Bên Bờ Sông Kiến Đức

PKT

Dời thuyền đến neo ở bến sông mịt mờ sương khói
Chiều xuống khơi dậy nỗi buồn xa nhà
Đồng vắng mênh mông, trời như sà xuống thấp đến
ngọn cây
Dòng sông trong xanh, ánh trăng lấp lánh quanh
bên người

101 – Thái Cát

Bài Ca Người Đi Cắt Đay

Kinh Thi - Trước Công Nguyên

采葛

彼采葛兮，
一日不見，
如三月兮！

彼采蕭兮，
一日不見，
如三秋兮！

彼采艾兮，
一日不見，
如三歲兮！

Thái Cát

Bỉ thái cát hề
Nhất nhật bất kiến
Như tam nguyệt hề

Bỉ thái tiêu hề
Nhất nhật bất kiến
Như tam thu hề

Bỉ thái ngải hề
Nhất nhật bất kiến
Như tam tuế hề

Chú Thích:

1. Thái cát = cắt dây sắn / cắt dây đay dùng để dệt vải
2. Thái tiêu = cắt cỏ tiêu, một loại cỏ đốt lên có mùi thơm, dùng trong việc tế lễ
3. Thái ngải = cắt ngải dùng làm bùa ngải và trong việc châm cứu
4. Ba thu = 9 tháng

Thái Cát

PKT - Mây Tần

Ơi người đi cắt đay,
Thấu chẳng em nhớ chàng.
Một ngày mòn mỏi đợi,
Là ba tháng võ vàng.

Ơi người đi cắt tiêu,
Thấu chẳng em nhớ chàng.
Một ngày mòn mỏi đợi,
Là ba thu dở dang.

Ơi người đi cắt ngải,
Thấu chẳng em nhớ chàng
Một ngày mòn mỏi đợi,
Là... thiên thu lỡ làng

Dịch Xuôi: **Bài Ca Người Đi Cắt Đay**
PKT

Ơi người đi cắt đay kia ơi có thấu chẳng nỗi lòng thiếp / một ngày ngóng chờ không thấy chàng về / là đã lâu như 3 tháng vậy đó

Ơi người đi cắt tiêu kia ơi có thấu chẳng nỗi lòng thiếp / một ngày ngóng chờ không thấy chàng về / là đã lâu như 3 thu vậy đó

Ơi người đi cắt ngải kia ơi có thấu chẳng nỗi lòng thiếp / một ngày ngóng chờ không thấy chàng về / là đã lâu như 3 năm vậy đó

102 – Sa Hành Đoản Ca

Người Sao Còn Đứng Trên Đồi Cát

Cao Bá Quát (1808-1855)

沙行短歌

長沙復長沙，
一步一回卻。
日入行未已，
客子淚交落。
君不學仙家美睡翁，
登山涉水怨何窮。
古來名利人，
奔走路途中。
風前酒店有美酒，
醒者常少醉者同。
長沙長沙奈渠何，
坦路茫茫畏路多。
聽我一倡窮途歌。
北山之北山萬疊，
南山之南波萬級，
君胡為乎沙上立。

Người Sao Còn Đứng Trên Đồi Cát?

PKT - Mây Tần

Đồi cát, lại đồi cát
Mỗi bước, tới như lui
Hết ngày, đi chưa đến
Nước mắt nào rơi rơi
Không học phép tiên, vừa đi vừa ngủ
Lội suối trèo non, thật lao đao
Xưa nay, đường danh lợi,
Ngược xuôi, trời hành sao?
Trước quán bên đường, gió thoảng hơi
rượu
Nào mấy người tỉnh, mà ta không say
Đồi cát, đồi cát, gối mòn, chân mỏi
Đường dài mịt mù, hung hiểm nào hay

Hãy nghe ta ca bài hát đường cùng
Bắc Sơn, về bắc, núi vạn dẫy
Nam Sơn, đi nam, sóng muôn trùng
Hỏi chi người còn đứng trên đồi cát?

Người Sao Còn Đứng Trên Đồi Cát

Sa Hành Đoàn Ca

Trường sa phục trường sa
Nhất bộ nhất hồi khước.
Nhật nhập hành vị dĩ
Khách tử lệ giao lạc
Quân bất học tiên gia mỹ thụ ông
Đặng sơn thiệp thuỷ oán hà cùng
Cổ lai danh lợi nhân
Bôn tẩu lộ đồ trung
Phong tiền tửu điểm hữu mỹ tửu
Tĩnh giả thường thiếu tuý giả đồng
Trường sa, trường sa nại cừ hà
Thản lộ mang mang úy lộ đa
Thính ngã nhất xướng cùng đồ ca
Bắc Sơn chi bắc sơn vạn điệp
Nam Sơn chi nam ba vạn cấp
Quân hồ vi hồ sa thượng lập

Chú Thích:

1. Sa hành đoàn ca = Một khúc ca ngắn nói về người đi trên sa mạc.
2. Tiên gia mỹ thụ ông = Một tiên ông có phép thuật vừa đi vừa ngủ, không mệt.
3. Cùng đồ ca = Một khúc ca đường cùng, không còn đường nào để đi.
4. Bắc Sơn, Nam Sơn, tên 2 ngọn núi đầu đó, một ở miền Bắc, một ở miền Nam, chỉ nơi lánh đời của các bậc "trí giả sinh bất phùng thời"(!).

Lời Thêm

Đường Cùng. Bắc Sơn, ngược bắc, núi muôn trùng. Nam Sơn, xuôi nam, biển sóng dữ. Con đường cát dài trước mắt, đi hoài không tới. Ngược hay xuôi thảy đều khó. Trách nhau chi tội quán rượu bên đường. "Lập công bất thành / học bất tựu / thiếu tráng hữu cơ thần hề / tọa thị bách niên thân thể khu âm dương / Phủ chướng cuồng ca / vấn tư thể / mang mang thiên địa / an đắc tri nhất tri kỷ hề / thí lai đối chước hữu dư thương ". (Nam Phương Ca Khúc - Nguyễn Bá Trác (?) - 1881 - 1945). Chúc nghiệp không tròn / Học hành dang dở / Tuổi trẻ một thời / Ngồi nhìn trăm năm thân thể tháng ngày trôi / Vỗ tay cuồng hát nghêu ngao / Hỏi cõi đời này / Đất trời mang mang / Nào ai tri kỷ / Cùng ta chén cạn chén đầy?

103 – Phụ Nhân Chi Ngôn, Thận Bất Khả Thính

Lưu Linh (211-300)

妇人之言 慎不可听
天生刘伶
以酒为名
一饮一斛
五斗解醒
妇人之言
慎不可听

Lưu Linh Trời sanh
Uống rượu nổi danh
Mỗi lần một hộc
Năm đấu mới đã.
Vợ khóc can ngăn
Không nghe sao đành!

Phụ Nhân Chi Ngôn Thận Bất Khả Thính

Thiên sinh Lưu Linh
Dĩ tửu vi danh
Nhất ẩm nhất hộc
Ngũ đấu giải tỉnh
Phụ nhân chi ngôn
Thận bất khả thính

Tạm dịch
Trời sinh Lưu Linh
Lấy rượu làm danh
Uống mỗi lần một hộc
Uống hết năm đấu mới tỉnh
Vợ có nói chi
Cẩn thận không thể nghe (?)

Thật tình, đến câu cuối, "thận bất khả thính", với vốn liếng chữ nghĩa Hán-Việt ăn đong, có giới hạn, tôi đã lúng túng không biết chuyển dịch thế nào cho đúng ý nguyên tác. Tìm hiểu nghĩa từng chữ một: "thận" là cẩn thận, nên suy nghĩ trước sau, "bất khả" là không thể, "thính" là nghe, như vậy ghép lại toàn câu, trong ý nghĩa của toàn bài, dịch xuôi theo nghĩa đen là: "cẩn thận không thể nghe". Cẩn thận không thể nghe là nghĩa làm sao? Là nên cẩn thận suy nghĩ trước sau về chuyện không thể nghe? Như vậy, có thể kết luận (1) là không nên nghe mà cũng có thể kết luận (2) là nên nghe. Còn nghe hay không nghe mà có làm theo hay không thì chưa nói tới. Ôi chao, lối nói nước đôi bở lửng này ý thực là gì?

Nhàn lão vô sự, đôi dòng tản mạn luận thuật, trước là để đọc cho vui và sau là, nếu có thể, xin được lĩnh ý của mọi người về: kết luận (1) "không nên nghe" là đúng, hay kết luận (2) "nên nghe" là đúng, hay cả hai kết luận (1) và (2) đều không đúng và ở trường hợp này nên được hiểu ra sao.

PKT - Mây Tàn

Lời Thêm

Hôm nay, có một nhà giáo, ngồi bên án thư, ngẫm nghĩ xa gần về câu "phụ nhân chi ngôn, thận bất khả thính", không hiểu nghĩ sao, lại mỉm cười một mình, bị bà giáo nhà bắt chợt đi ngang qua thấy hỏi. "Không có gì đâu, bà ạ". Vâng, quả thực là không có gì đâu, cái tình vợ chồng là trời cho, ở ngoài lời nói, có nói gì thêm cũng chỉ là cho vui thôi mà. PKT - Mây Tàn

104 – Biệt Tuổi

Lời Tiễn Năm Cũ

Tô Đông Pha (1037 - 1101)

別歲

故人适千里，
臨別尚遲遲。
人行猶可復，
歲行那可追。

問歲安所之，
遠在天一涯。
已逐東流水，
赴海歸無時。
東鄰酒初熟，
西舍歲亦肥。
且為一日歡，
慰此窮年悲。
勿嗟舊歲別，
行與新歲辭。
去去勿回顧，
還君老與衰。

Lời Tiễn Năm Cũ

PKT - Mây Tần

Cố nhân ngàn dặm tiễn
Lâm biệt những dùng dằng.
Người đi còn trở lại
Năm qua về lại chẳng?

Tìm đâu ngày tháng mất
Mù tằm góc trời nao.
Dòng nước chảy ra biển
Trôi ngược lại được sao?

Xóm đông, rượu mới cất
Nhà tây, thịt lợn ngon
Một ngày vui thỏa thích
Bù lại cả năm tròn.

Hãy nhớ tiễn năm cũ
Đón chào năm mới qua
Đi đi, đừng ngoảnh lại
Ngày tháng tuổi về già

Biệt Tuế

Cổ nhân thích thiên lý,
Lâm biệt thượng trì trì.
Nhân hành do khả phục,
Tuế hành na khả truy.

Vấn tuế an sở chi,
Viễn tại thiên nhất nhai.
Dĩ trực đông lưu thủy,
Phó hải quy vô thì.

Đông lân tửu sơ thực,
Tây xá trệ diệp phi.
Thả vị nhất nhật hoan,
Uý thử cùng niên bi.

Vật sai cựu tuế biệt,
Hành dữ tân tuế từ.
Khứ khứ vật hồi cổ,
Hoàn quân lão dữ suy.

Dịch Xuôi: Giã Từ Năm Cũ

Cổ nhân đi ngoài ngàn dặm xa
Lúc chia tay còn dùng dằng lưu luyện
Người đi còn có ngày trở lại
Năm tháng qua đi làm sao đuổi theo đây

Muốn hỏi năm qua đi rồi, rồi đi đến đâu
Đi đến một phương trời xa nào
Hay như dòng nước đông lưu
Chảy ra biển và không ngày trở lại

Ở xóm đông, có rượu vừa mới cất
Bên nhà xóm tây, có con heo nái mập
Thôi thì hãy cùng vui cho trọn một ngày vui
Để bù đắp lại một năm qua đầy những muộn phiền

Chớ quên từ giã năm cũ
Hãy cùng năm mới tiễn đưa
Đi đi, xin đừng quay lại,
Bệnh hoạn già nua, trả lại cho nhau đó

105 - Tú Châu Báo Bản Thiên Viện Hương Tăng Văn Trưởng Lão Phương Trượng

Đôi Bạn Đạo Và Thơ

Tô Đông Pha (1037 - 1101)

秀州報本禪院鄉僧文長老方丈

萬里家山一夢中，
吳音漸已變兒童。
每逢蜀叟談終日，
便覺峨眉翠掃空。
師已忘言真有道，
我除搜句百無功。
明年採藥天台去，
更欲題詩滿浙東。

Vạn lý gia sơn nhất mộng trung
Ngô âm tiệm dĩ biến nhi đồng
Mỗi phùng Thục Tẩu đàm
chung nhật
Tiện giác Nga Mi thúy tảo
không
Sư dĩ vong ngôn chân hữu đạo
Ngã trừ sưu cú bách vô công
Minh niên thái dược Thiên Thai
khứ
Cánh dục đề thi mãn Triết Đông

Đôi Bạn Đạo Và Thơ

PKT - Mây Tần

Vạn dặm xa nhà, ôm nỗi nhớ
Giọng nay trở lại tuổi ngu ngơ.
Mỗi lần cửa phật, quên ngày tối
Bao lượt am mây, rũ tánh khờ.
Sư đã không lời, vui với Đạo
Tôi còn tìm chữ, viết nên Thơ.
Thiên Thai hái thuốc chờ người đến
Rồi lại "đề thi", lại... thẩn thờ.

Dịch Xuôi: Bài Thơ Làm Ở Tú Châu Nói Về Làn Viếng
Thăm Văn Trưởng Lão
Quê nhà xa cách vạn dặm chỉ còn gặp được trong mộng
Giọng nói của ta bây giờ đã dần thay đổi trở lại như trẻ
con
Mỗi lần gặp Văn Trưởng Lão, bạn cùng quê, là suốt ngày
đàm đạo không chán
Để thấy lại được với nhau cả một vùng trời trong xanh ở
quê nhà hồi nhỏ
Lần này, nhà sư đã vô ngôn không lời, hẳn là sư đã tìm
được đạo
Còn ta vẫn không có chuyện gì khác ngoài chuyện tìm
chữ làm thơ thôi
Sang năm lại đi hái cây cỏ làm thuốc ở núi Thiên Thai
Và lại làm thơ đề ở khắp nơi trong vùng Triết Đông này,
để làm gì nhỉ?

Chú Thích:

1. Thục tẩu, cụ già đất Thục, chỉ Văn Trưởng Lão
2. Nga My, tên núi ở Tứ Xuyên. Ở đây, chỉ vùng quê của tác giả và nhà sư
3. Thiên Thai, tên núi ở Triết Giang. Chuyện kể, đời Hán, 2 chàng Lưu Nguyễn gặp tiên ở đây.
4. Triết Đông, thuộc Triết Giang.

Phụ Chú "Đề thi" là viết thơ trên tường, trên cây, trên đá, trên chỗ nào có thể viết được, để ghi lại đôi lời tâm sự cho đời sau, hay cho ai cũng được. "Thơ đã viết ra rồi / Còn hỏi để chi nữa / Đã một đời mây nổi / Gió thổi là bay thôi". PKT

106- Tống Đỗ Thắm Ngôn

Tiền Đỗ Thắm Ngôn

Tống Chi Vấn - Sơ Đường

送杜審言

臥病人事絕，
嗟君萬里行。
河橋不相送，
江樹遠含情。

Tống Đỗ Thắm Ngôn

Ngọa bệnh nhân sự tuyệt
Ta quân vạn lý hành
Hà kiều bất tương tống
Giang thụ viễn hàm tình

Tiền Nhau

PKT - Mây Tần

Nằm bệnh đành buông hết
Dặm trường nghĩ tội ai
Bên cầu người lỗi hẹn
Cây tiền dọc sông dài

Tạm Dịch

Tiền Đỗ Thắm Ngôn

Bệnh nằm không đi ra ngoài được
Thương người nổi mưa gió đường dài
Không đưa tiễn nhau ở bên cầu sông được
Tình tôi gửi hàng cây dọc ven sông theo ai đi vạn
dặm xa

107 - Đề Đại Dữ Bắc Dịch

Tổng Chi Vấn (636 - 712)

題大庾嶺北驛

陽月南飛雁，
傳聞至此回。
我行殊未已，
何日復歸來。
江靜潮初落，
林昏瘴不開。
明朝望鄉處，
應見隴頭梅。

Đề Đại Dữ Bắc Dịch

PKT - Mây Tần

Về nam, tháng trốn lạnh
Sao nhận ngược đường bay
Còn khách sao đi mãi
Ngày nao trở lại quê
Sóng êm nước mới rút
Lâm chướng chiều chưa tan
Sáng sớm, vờn cổ quận
Lũng mai rộ bạt ngàn

Hà Nhật Phục Quy Lai

PKT - Mây Tần

Tháng mười nhận trốn lạnh,
Đâu đó, không bay xa.
Còn khách đời phiêu bạt,
Ngày nao trở lại nhà?
Sông êm triều mới rút,
Rừng ám chướng chưa nhòa.
Sáng sớm bên trời lạ,
Thương ai mai nở hoa.

Đề Đại Dữ Bắc Dịch

Dương nguyệt nam phi nhận
Truyền văn chí thử hồi
Ngã hành thù vị dĩ
Hà nhật phục quy lai
Giang tĩnh triều sơ lạc
Lâm hôn chướng bất khai
Mình triều vọng hương xứ
Ưng kiến lũng đầu mai

Tháng 10, trốn lạnh, nhận bay về Nam
Nghe nói bay đến đâu đó không hiểu sao lại bay
ngược trở về
Còn người sao cứ phải đi mãi nhỉ
Ngày nào mới quay trở về nhà được đây
Sông êm thủy triều vừa rút xuống
Lâm hôn chướng khí chưa tan
Sáng ra, trời xuân, vờn trông cổ quận
Thương người xa xứ, cả một rừng mai vàng đã nở
hoa!

(Viết Ở Quán Dịch Trên Rặng Núi Bắc Đại Dữ)

108 - Thiếp Ý Quân Tâm Thùy Đoản Trường

Đặng Trần Côn (1705-1745)

妾意君心誰短長

郎去程兮濛雨外
妾歸處兮昨夜房
歸去兩回顧
雲青兮山蒼
郎顧妾兮咸陽
妾顧郎兮瀟湘
瀟湘煙阻咸陽樹
咸陽樹隔瀟湘江
相顧不相見
青青陌上桑
陌上桑陌上桑
妾意君心誰短長

Nguyên Tác Hán Việt
Đặng Trần Côn

Lang khứ trình hề mông vũ ngoại
Thiếp qui xứ hề tạc dạ phòng
Quy khứ lưỡng hồi cố
Vân thanh dữ sơn thương

Lang cố thiếp hề Hàm Dương
Thiếp cố lang hề Tiêu Tương
Tiêu Tương yên cách Hàm Dương thụ
Hàm Dương thụ cách Tiêu Tương giang

Tương cố bất tương kiến
Thanh thanh mạch thượng tang
Mạch thượng tang mạch thượng tang
Thiếp ý quân tâm thùy đoản trường

Phụ Chú

Hàm Dương là kinh đô nhà Tần xưa, nay thuộc tỉnh Thiểm Tây. Tiêu Tương là tên 2 con sông Tiêu và Tương hợp lại ở vùng Hồ Nam. Núi mây trùng trùng, cây Hàm Dương, khói Tiêu Tương là cả một khoảng trời ngăn cách. Dõi nhìn theo nào thấy bóng hình, ngoài ngàn dâu lóng lóng, xanh ngắt một màu xanh. Dâu ngàn xanh, lòng chàng ý thiếp, ai buồn hơn ai đây?

Lòng Chàng Ý Thiếp Ai Sầu Hơn Ai

Chàng ra ngoài biên ải,
Thiếp trở gót phòng the.
Mây xanh đưa chàng đến,
Núi thăm tiễn thiếp về.

Hàm Dương người ngoảnh lại,
Tiêu Tương ai dõi chờ.
Cây Hàm Dương thăm thăm,
Khói Tiêu Tương mịt mờ.

Dõi tìm nhau không thấy,
Chỉ thấy dâu ngàn xanh.
Dâu ngàn xanh lóng lóng,
Nỡ xa nhau sao đành.

Diễn Nôm
Đoàn Thị Điểm

Chàng thì đi cõi xa mưa gió
Thiếp lại về buồng cũ chiếu chăn
Đoái trông thôi đã cách ngăn
Tuôn màu mây biếc trải ngàn núi xanh

Chốn Hàm Dương chàng còn ngoảnh lại
Bến Tiêu Tương thiếp dõi trông sang
Khói Tiêu Tương cách Hàm Dương
Cây Hàm Dương cách Tiêu Tương mấy trùng

Cùng trông lại mà cùng chẳng thấy
Thấy xanh xanh những mấy ngàn dâu
Ngàn dâu xanh ngắt một màu
Lòng chàng ý thiếp ai sầu hơn ai

109 - Vấn Quân Hà Nhật Quy

Đặng Trần Côn (1705-1745)

為旗

憶昔與君相別時
柳條猶未轉黃鸝
問君何日歸
君約杜鵑啼
杜鵑已逐黃鸝老
青柳樓前語鸝鷁
憶昔與君相別中
雪梅猶未識東風
問君何日歸
君指桃花紅
桃花已伴東風去
老梅江上又芙蓉

Vi Kỳ

Ức tích dữ quân tương biệt thì
Liễu điều do vị chuyển hoàng ly
Vấn quân hà nhật qui
Quân ước đồ quyên đề
Đồ quyên dĩ trực hoàng ly lão
Thanh liễu lâu tiền ngữ ý nhi.

Ức tích dữ quân ly biệt trung
Tuyết mai do vị thức đông phong
Vấn quân hà nhật qui
Quân chỉ đào hoa hồng
Đào hoa dĩ trực đông phong khứ
Lão mai giang thượng hựu phù dung

Phụ Chú

1. Hoàng ly hay hoàng oanh là con chim oanh vàng hót vào mùa xuân. Đồ quyên là chim quyên, chim quốc kê vào mùa hạ. Ý nhi là chim én bay trong mùa xuân. Lúc ra đi vào mùa đông, hỏi chàng ngày về, chàng hẹn mùa hạ sau. Nay hạ đã về mà người vẫn chưa thấy.
2. Tuyết mai là hoa mai nở vào mùa đông. Đông phong là gió mùa xuân. Hoa đào nở vào mùa xuân. Hỏi chàng ngày về, chàng hẹn sẽ về để cùng ngắm hoa đào nở. Nay đào đã nở, cùng lúc mai tàn, phù dung nở ven sông, chàng có biết hay không?

Vấn Quân Hà Nhật Qui

PKT 01/16/2013

Nhớ xưa vào lúc chia tay nhau
Oanh vàng chưa hót trên cành liễu
Hỏi chàng ngày nào về
Chàng hẹn mùa quyên sau
Nay đã bao mùa, oanh đã già
Liễu xanh, trước lầu, bầy én riu rít lú lo

Nhớ xưa vào ngày chia tay nhau
Mai trắng đầy trời đâu đợi xuân
Hỏi chàng ngày nào về
Chàng chỉ khi đào nở
Nay đã bao lần xuân qua đào rụng
Mai già, trên sông, phù dung sớm nở tối tàn

Diễn Nôm;
Đoàn Thị Điểm

Thuở lâm hành oanh chưa bén liễu
Hỏi ngày về ước nẻo quyên ca
Nay quyên đã giục oanh già
Ý nhi lại gáy trước nhà lú lo

Thuở đăng đồ mai chưa dạn gió
Hỏi ngày về chỉ độ đào bông
Nay đào đã quyến gió đông
Phù dung lại nở bên sông bợ sờ

110 - Trữ Lập Không Thế Khấp

Đặng Trần Côn (1715-1750)

佇立空涕泣

與我約何所
乃約隴西岑
日中兮不來
墜葉兜我簪
佇立空涕泣
荒邨喧午禽
與我約何所
乃約漢陽橋
日晚兮不來
谷風吹我袍
佇立空涕泣
寒江起暮潮

Trữ Lập Không Thế Khấp

Dữ ngã ước hà sở
Nãi ước Lũng Tây sầm
Nhật trung hề bất lai
Trụy diệp đầu ngã trâm
Trữ lập không thế khấp
Hoang thôn huyền ngọc cầm

Dữ quân ước hà sở
Nãi ước Hán Dương kiều
Nhật văn hề bất lai
Cốc phong xuy ngã bào
Trữ lập không thế khấp
Hàn giang khởi mộ trào

Phụ Chú

1. Lũng Tây là tên lũng thuộc tỉnh Thiểm Tây. Trần Đào, đời Đường, không rõ năm sinh năm mất, có làm bài Lũng Tây Hành, một bài thơ biên tải nổi tiếng: "Thê tảo Hung Nô bất cố thân / Ngũ thiên điều cấm táng Hồ trần / Khả liên Vô Định hà biên cốt / Do thị xuân khuê mộng lý nhân". Tạm dịch: "Thê diệt sạch Hung Nô chẳng tiếc thân / Năm nghìn tượng sĩ đã vùi thân nơi đất Hồ / Thương cho đồng xương cốt bên bờ sông Vô Định / Trong khi người ở phòng khuê ngày đêm vẫn còn nuôi mộng người về". Cụ Nguyễn Du trong truyện Kiều cũng có câu "Đồng xương Vô Định đã cao bằng đầu".
2. Cầu Hán Dương, trên sông Trường Giang, thuộc huyện Hán Dương, tỉnh Hồ Bắc. Thôi Hiệu (? - 756), đời Đường, trong danh tác Hoàng Hạc Lâu có câu: "Tĩnh Xuyên lịch lịch Hán Dương thụ / Phương thảo thê thê Anh Vũ châu". Tạm dịch: "Cây bến Hán Dương soi bóng lung linh trên dòng sông quang tạnh / Cỏ thơm trên cồn Anh Vũ xanh tươi rậm rạp ngút ngàn". Từ Lũng Tây đến Hán Dương, ước hẹn rồi ước hẹn, không gặp được nhau, đứng khóc lặng lẽ một mình.

Đứng Đợi Âm Thầm Khóc

PKT - Mây Tần

Cùng thiệp đã ước hẹn,
Gặp nhau đôi Lũng Tây.
Nửa ngày chờ không thấy
Lá rụng vương trâm cài.
Đứng đợi âm thầm khóc
Xóm vắng chim gọi ai.

Cùng chàng đã ước hẹn
Gặp nhau cầu Hán Dương.
Hết ngày người không lại
Gió tung vạt áo bay.
Đứng đợi âm thầm khóc
Triều ngập lạnh sông dài.

Diễn Nôm:
Đoàn Thị Điểm

Hẹn cùng ta Lũng Tây nham ấy
Sớm đã trông nào thấy hơi tăm
Ngập ngừng lá rụng cành trâm
Đứng trông nghe dậy tiếng cầm xôn xao

Hẹn nơi nao Hán Dương cầu nọ
Chiều lại tìm nào có tiêu hao
Ngập ngừng gió thổi chèo bào
Bãi hôm tuôn dấy nước trào mênh mông

111 - Lợi Châu Nam Độ

Qua Bến Đò Chiều

Ôn Đình Quân (- 859 -)

利洲南渡

澹然空水對斜暉，
曲島蒼茫接翠微。
波上馬嘶看棹去，
柳邊人歇待船歸。
數叢沙草群鷗散，
萬頃江田一鷺飛。
誰解乘舟尋范蠡？
五湖煙水獨忘機。

Lợi Châu Nam Độ

Đạm nhiên không thủy đối tà huy
Khúc đảo thương mang tiếp thúy
vi

Ba thượng mã tê khan trạo khứ
Liễu biên nhân yết đãi thuyền quy
Sổ tùng sa thảo quần âu tán
Vạn khoảnh giang điền nhất lộ phi
Thùy giải thừa chu tâm Phạm Lãi
Ngũ Hồ yên thủy cộng vong ky

Chú Thích:

- (1) Lợi Châu, tên đất thuộc huyện Quảng Nguyên, tỉnh Tứ Xuyên
- (2) Phạm Lãi, người nước Việt. Chuyện kể, sau khi giúp Việt Vương Câu Tiễn diệt được nước Ngô của Phù Sai, đã cùng người đẹp Tây Thi sống mai danh ẩn tích ở Ngũ Hồ, vùng có năm hồ (Động Đình Hồ, Ba Dương Hồ, Sào Hồ, Thái Hồ, Chung Hồ) thuộc các tỉnh Hồ Nam, Giang Tô, và Chiết Giang

Qua Bến Đò Chiều

PKT - Mây Tần

Lững lờ, sông nước, ráng chiều sa,
Khúc đảo, mờ xanh, chân núi xa.
Ngựa hí, chèo xuôi, khua sóng nổi,
Liễu bông, khách đợi, ngóng thuyền qua.
Vài con âu chạy, quanh lùm cỏ,
Một cánh cò bay, dưới nắng tà...
Ai hiểu chuyện xưa, ông họ Phạm,
Ngũ Hồ ẩn tích, lánh phù hoa?

Dịch Xuôi: Qua Bến Đò Nam Lợi Châu

PKT

Sông nước lững lờ chở nắng cuối ngày trôi
Khúc đảo xanh xanh vòng quanh chân núi xanh
Trên sóng nước, ngựa hí, nhìn thuyền chèo đi
Bên bờ liễu, khách đợi, ngóng thuyền quay về
Bầy chim âu chạy xao xác, quanh mấy bụi cỏ trên
bãi cát
Một cánh cò bay lờ lững trên cánh đồng mênh
mông dọc ven sông
Có mấy ai hiểu được chuyện chèo thuyền đi tìm
Phạm Lãi
Để cùng hưởng thú Ngũ Hồ khói nước, thoát khỏi
vòng danh lợi thị phi.

112 - Hiếu Vũ

Mưa Sáng Ngày Xuân

Trương Lỗi (Đời Tống)

曉雨

輕陰江上千峰秀，
小雨牆邊百草生。
惟有春禽慰孤客，
曉啼渾似故園聲。

Hiếu Vũ

Khinh âm giang thượng thiên
phong tú
Tiểu vũ tường biên bách thảo sinh
Duy hữu xuân cảm úy cô khách
Hiếu đề hồn tự cố viên thanh

Mưa Sáng Ngày Xuân

PKT - Mây Tần

Non ngàn soi bóng xanh dòng nước,
Cỏ biếc ven tường trắng bụi mưa.
An ủi riêng ai, đời lữ thứ,
Chim xuân, sáng hót, tiếng quê xưa.

Dịch Xuôi: **Mưa Sáng**

PKT 02/08/2014

Ngàn ngọn núi xa in bóng lung linh, trên sông, đẹp
như tranh vẽ
Rặng cỏ non mọc ven tường, xanh tươi dưới làn
mưa bụi mỏng
Duy chỉ có chim xuân an ủi kẻ xa quê, chưa về được
Sáng cất tiếng hót lạnh lốt, nghe như từ vườn xưa

113- Trúc Chi Từ

Lưu Vũ Tích (772 - 842)

竹枝詞

楊柳青青江水平，
聞郎江上踏歌聲。
東邊日出西邊雨，
道是無晴還有情。

Trúc Chi Từ

Dương liễu thanh thanh giang
thủy bình
Vãn lang giang thượng xướng ca
thanh
Đông biên nhật xuất tây biên vũ
Đạo thị vô tình khước hữu tình

Trúc Chi Từ

PKT - Mây Tần

Liễu biếc xanh dòng nước chảy xuôi,
Trên sông vang tiếng chàng hò vui.
Bên tê mưa gió, bên ni tạnh,
Nắng ấm lên rồi, ai đó ơi!

Dịch Xuôi: Trúc Chi Từ

PKT

Dương liễu xanh xanh, dòng sông phẳng lặng
Nghe tiếng chàng hát hò trên sông
Bên đông mặt trời đang lên, bên tây trời đang mưa
Nói là trời mưa mà lại là trời nắng đẩy người ơi

Chú Thích:

1. Trúc Chi Từ là một thể loại dân ca xưa, thường được làm ra để nói về cảnh tình của người dân sinh sống hiền lành ở nơi thôn dã. Đây là 1 trong số các bài Trúc Chi Từ của tác giả.
2. Trong chữ hán cổ, có 2 chữ đồng âm, cùng đọc là "tình" nhưng khác nghĩa, một nghĩa là "trời tạnh/không mưa" và một nghĩa là "có tình ý đối với nhau". Câu 4 trong nguyên tác, với dụng ý chơi chữ thú vị của tác giả, còn có thể hiểu: "nói là vô tình mà lại là hữu tình đấy".

114 – Vĩnh Ngộ Lạc

Cổ Kim Như Mộng

Tô Đông Pha (1037 - 1101)

永遇樂

明月如霜，
好風如水，
清景無限。
曲港跳魚，
圓荷瀉露，
寂寞無人見。
紉如三鼓，
鏗然一葉，
黯黯夢雲驚斷。
夜茫茫，
重尋無處，
覺來小園行遍。

天涯倦客，
山中歸路，
望斷故園心眼。
燕子樓空，
佳人何在，
空鎖樓中燕。
古今如夢，
何曾夢覺，
但有舊歡新怨。
異時對，
黃樓夜景，
為余浩歎。

Vĩnh Ngộ Lạc

Minh nguyệt như sương
Hảo phong như thủy
Thanh cảnh vô hạn
Khúc cảng khiêu ngư
Viên hà tả lộ
Tịch mịch vô nhân kiến
Thầm như tam cổ
Khanh nhiên nhất diệp
Ảm ảm mộng vân kinh
đoạn
Dạ mang mang
Trùng tầm vô xứ
Giác lai tiểu viên hành biến
Thiên nhai quyện khách
Sơn trung qui lộ
Vọng đoạn cố viên tâm
nhân
Yến tử lâu không
Giai nhân hà tại
Không tỏa lâu trung yến
Cổ kim như mộng
Hà tăng mộng giác
Đản hữu cự hoan tân oán
Dị thời đối
Hoàng lâu dạ cảnh
Vị dư hạo thán

Cổ Kim Như Mộng

PKT 01/23/2014

Trăng sương lung linh
Gió nhẹ dịu mát
Trời đất yên ngủ
Cá quẫy ngoài sông
Lá sen tròn tuôn hạt sương
đọng
Lặng lẽ trong thanh vắng
Canh ba trống điểm
Một chiếc lá rụng
Tỉnh giấc mộng xuân ảo não
Đêm tối mịt mù
Tìm đâu thấy nữa
Tha thẩn cùng khắp khu vườn
nhỏ
Cuối trời chân mỏi
Chốn cũ quay về
Vườn xưa ngày đêm tưởng nhớ
Lầu xưa hoang liêu
Người xưa một thuở
Ôi con yến nhỏ ngày nào, nay
đã bay về đâu nhỉ
Cổ kim như mộng
Bao lần tỉnh thức
Vui xưa không còn
Dòng đời dâu bể
Đêm dài lâu vắng
Ai buồn cho đây

115 - Hoài Cựu

Nhớ Xưa

Tô Đông Pha (1037-1101)

懷舊

人生到外知何似，
應似飛鴻踏雪泥。
泥上偶然留指爪，
鴻飛那復計東西。
老僧已死成新塔，
壞壁無由見舊題。
往日崎嶇還記否，
路人長困蹇驢嘶。

Hoài Cựu

Nhân sinh đáo xứ tri hà tự
Ưng tự phi hồng đập tuyết nê
Nê thượng ngẫu nhiên lưu chỉ
trảo
Hồng phi na phục kế đông tây
Lão tăng dĩ tử thành tân tháp
Họa bích vô do kiến cựu đề
Vãng nhật kỳ khu hoàn ký phủ
Lộ trường nhân khốn kiến lư tê

Phụ Chú

Nguyên đề bài là: Họa Tự Do Mãnh Trì Hoài Cựu, họa bài Mãnh Trì Hoài Cựu của Tử Do. Tử Do là em của Tô Đông Pha. Mãnh Trì là tên huyện thuộc tỉnh Hà Nam.

Hoài Cựu

PKT - Mây Tần

Kiếp người rồi sẽ về đâu nhỉ?
Tựa cánh hồng bay đập tuyết rơi.
Đấy đó dấu chân còn đọng tuyết,
Mà nay hình bóng đã mù khơi.
Tăng già, tháp mới yên phần xác,
Chữ viết, tường rêu lấp mất lời.
Khổ nạn ngày qua, trời đất biết,
Đường dài, lừa ốm... bõn nhau thôi!

Dịch Xuôi

Nhớ Xưa

PKT 12/29/2013

Đời người rồi sẽ về đâu nhỉ
Có phải tựa như một con chim hồng bay đập trên
tuyết rơi
Ngẫu nhiên để lại dấu chân trên tuyết
Rồi thoát đó bóng hình chim đã bay vút đông tây
mất hút rồi
Vị tăng già đã viên tịch, ngôi tháp mới cho tăng
vừa mới xây xong
Bức tường cũ thơ đề nay đã đổ nát không còn
thấy chữ viết nữa
Không biết đường đi gian truân ngày trước có
được ghi lại không
Bây giờ chỉ biết, đường còn xa, người đã mỗi một,
con lừa khập khiễng kêu đau

116 - Giang Tuyết

Liều Tông Nguyên (774-819)

Chỗ tôi ở, mấy hôm nay trở lạnh, như trời đã vào đông. Nhớ lại bài Giang Tuyết của Liều Tông Nguyên đời Đường. Một nét tĩnh đặc thù trong thi họa đông phương. Một bức tranh thủy mặc đẹp. Lung linh hình ảnh một lão ông, nón lá, áo tơi, ngồi câu trên một con thuyền nhỏ, cô đơn giữa sông lạnh, trong lúc tuyết trời đang rơi mù mịt, chung quanh đồng không non quạnh, không một bóng chim bay, không một bóng dáng người. PKT 11/23/2013.

江雪

千山鳥飛絕，
萬徑人蹤滅。
孤舟蓑笠翁，
獨釣寒江雪。

Giang Tuyết

PKT - Mây Tần

Non ngàn mờ mịt, vắng chim bay,
Vạn nẻo đường không, tuyết bóng người.
Nón lá, áo tơi, chờ cá động,
Thuyền trên sông tuyết, lạnh đầu hay.

River Snow

Innes Herdan

In a thousand hills birds have ceased to fly
On countless tracks footprints have disappeared
A solitary boatman in bamboo cape and hat
Is fishing the icy river in the snow

Giang Tuyết

Thiên sơn diều phi tuyết
Vạn kính nhân tung diệt
Cô chu soa lạp ông
Độc điếu hàn giang tuyết

Dịch Xuôi: Tuyết Sông

PKT - Mây Tần

Ngàn non trong mờ mịt, không một bóng chim
bay qua
Vạn lối đều trắng xóa, không còn dấu vết chân
người đi
Một lão ông đội nón lá, khoác áo tơi, trên một
chiếc thuyền nhỏ lẻ loi
Một mình, lặng lẽ, ngồi câu cá trên con sông lạnh,
giữa trời tuyết đổ

117 - Lữ Dạ Thư Hoài

Đôi Dòng Tâm Sự Trong Một Đêm Ở Nơi Đất Khách

Đỗ Phủ (712-770)

Miên man trong dòng thơ Đỗ Phủ, bài Lữ Dạ Thư Hoài, những gì dành trọn cả một thời xuân theo đuổi, không thành, bỗng dưng nay lại trở nên vô nghĩa. Chỉ còn là trước mặt một khoảng trống mênh mang và trong lòng, một nỗi cô đơn cùng cực của một đời người lúc về già. Như Tô Đông Pha (1037 - 1101) trong một từ khúc: " Phiêu điểu cô hồng ảnh... Tịch mịch sa châu lãnh ". Một bóng chim hồng lẻ loi trong vùng trời phiêu lãng... Cồn sông cát lạnh im lìm. PKT - Mây Tần

旅夜書懷

細草微風岸，
危檣獨夜舟。
星垂平野闊，
月涌大江流。
名豈文章著，
官應老病休。
飄飄何所似？
天地一沙鷗。

Lữ Dạ Thư Hoài

PKT - Mây Tần

Bờ cỏ non phất phơ làn gió nhẹ,
Cột buồm cao lác lõng giữa đêm thâu.
Vòm sao rụng ngập đầy cánh đồng vắng,
Sóng trắng tan cuồn cuộn trôi về đâu?
Há cầu chút danh văn chương phù phiếm,
Thôi, già yếu rồi, từ quan cho xong.
Cái thân long đong, nửa đời phiêu bạt,
Con âu bóng lẻ, trời đất mênh mông!

Recording My Thoughts While Traveling At Night

Translated By Red Pine - Poems Of The Masters

A shore of thin reeds in light wind,
a tall boat alone at night,
stars hang over the barren land,
the moon rises out of the Yangtze.
How could writing ever lead to fame,
I quit my post due to illness and age,
drifting along what am I like,
a solitary gull between Heaven and Earth.

Đôi Dòng Tâm Sự Trong Một Đêm Ở Nơi Đất Khách

Lữ Dạ Thư Hoài

Tế thảo vi phong ngạn
Nguy tường độc dạ chu
Tinh thù bình dã khoáng
Nguyệt dũng đại giang lưu
Danh khởi văn chương trứ
Quan ưng lão bệnh hưu
Phiêu phiêu hà sở tự
Thiên địa nhất sa âu

Dịch Xuôi: Đôi Dòng Tâm Sự Trong Một Đêm Ở Nơi Đất Khách

PKT - Mây Tần

Bờ cỏ xanh non trong làn gió thoảng nhẹ
Một con thuyền với chiếc cột buồm cao lẻ loi giữa
đêm vắng
Sao trời rũ chùm, trông như muốn rụng xuống
cánh đồng hoang bát ngát
Ánh trăng tan tràn lan trên dòng sông lớn đang
cuồn cuộn trôi
Ta há cầu danh bằng trước tác văn chương sao
Còn làm quan mà già yếu bệnh hoạn thể này thì
cũng nên về nghỉ cho rồi
Thân phận lênh đênh, thật tình ta giống như cái
gì đây nhỉ
Một con chim âu, lạc bầy, đứng chơ vơ trên cồn
cát lạnh, giữa đất trời

118 - Mộ Quy

Trở Về Lúc Chiều Tối

Đỗ Phủ (712-770)

Một bài thơ Đường 8 câu 7 chữ, phá cách, không niêm luật. Âm ngữ, nghe như lục đục phá phách, muốn vượt thoát, nhưng cuối cùng cũng đành chịu yên bề. Thú vị lắm. Mời đọc cho vui. Thân quý. PKT 10/03/2013

暮歸

霜黃碧梧白鶴棲，
城上擊柝復烏啼。
客子入門月皎皎，
誰家搗練風淒淒。
南渡桂水闕舟楫，
北歸秦川多鼓鼙。
年過半百不稱意，
明日看雲還杖藜。

Mộ Quy

Sương hoàng bích ngô bạch hạc
thê
Thành thượng kích thác phục ô đề
Khách tử nhập môn nguyệt kiêu
kiêu
Thùy gia đảo luyện phong thê thê
Nam độ Quế Thủy khuyết chu tiếp
Bắc quy Tần Xuyên đa cổ bề
Niên quá bán bách bất xứng ý
Minh nhật khán vân hoàn trượng
lê

Trở Về Lúc Chiều Tối

PKT - Mây Tần

Hạc trắng sương thu vàng lá rụng,
Thành chiều mõ điểm quạ kêu vang.
Người về cửa khách, trăng vắng vạc,
Lựa đập nhà ai, gió ngỡ ngang.
Ngược Bắc Tần Xuyên, nhiều giặc giã,
Xuôi Nam Quế Thủy, thiếu dò ngang.
Đời người đã quá tri thiên mạng,
Mai sáng, đứng nhìn mây kéo sang.

Dịch Xuôi: Trở Về Lúc Chiều Tối

PKT - Mây Tần

Con hạc trắng đậu trên cành ngô xanh biếc, lá đã
úa vàng vì sương thu
Trên thành, tiếng mõ điểm canh, lại thêm có tiếng
quạ kêu
Khách trở về, bước vào cửa, trăng sáng vắng vạc
Nghe trong gió, tiếng chày đập lựa nhà ai, buồn lê
thê
Muốn đi xuống miền Nam, qua Quế Thủy, ngại
sông ít có thuyền bè chở qua
Tính đi lên miền Bắc, vượt Tần Xuyên, e vùng
nhiều trống trận, giặc giã
Tuổi quá nửa trăm rồi mà chuyện đời có được
vừa ý đâu
Sáng mai, chống gậy, đứng nhìn mây trời bay về

119 - Vĩng Xuyên Nhàn Cư (Tặng Tú Tài Bùi Địch)

Nhàn Cư Tặng Bạn

Vương Duy (699 -759)

輞川閑居

一從歸白社，
不復到青門。
時倚簷前樹，
遠看原上村。
青菰臨水映，
白鳥向山翻。
寂寞於陵子，
桔槔方灌園。

Vĩng Xuyên Nhàn Cư

Hàn sơn chuyển thương thúy
Thu thủy nhật sần viên
Ý trượng sài môn ngoại
Lâm phong thính mộ thiềm
Độ đầu dư lạc nhật
Khư lý thượng cô yên
Phục trị Tiếp Dư túy
Cuồng ca ngũ liễu tiền

Chú Thích

1. Tiếp Dư là tên tự của Lục Thông, người nước Sở, đời Xuân Thu, thấy việc nước suy đồi, giả dại, không chịu ra làm quan, người đời gọi là gã Sở Cuồng.
2. Đào Tiềm, cuối đời nhà Tấn, không chịu cảnh luân cú chốn quan trường, từ quan, lui về ẩn dật, trước nhà có trồng 5 cây liễu, nên còn được người đời gọi là ông Ngũ Liễu.

Nhàn Cư Tặng Bạn

PKT - Mây Tần

Núi trời lạnh đổi sang màu xanh biếc,
Nước ngày thu sao vội chảy miệt mài.
Chống gậy đứng ngoài cửa sài hiu quạnh,
Trong gió chiều, ve ra rả ru ai.
Đầu bến vắng chờ hoàng hôn sang muộn,
Khói lam thừa vương vấn xóm gò xa.
Hồn thả về trước nhà năm cây liễu,
Thấy người điên đang hát khúc cuồng ca.

Địch Xuôi: Sống Nhàn Ở Vĩng Xuyên Làm Bài Thơ Tặng Tú Tài Bùi Địch

PKT - Mây Tần

Núi trời lạnh, đã đổi sang màu xanh thẫm
Nước tiết thu, ngày vẫn chảy miệt mài
Đứng chống gậy ở ngoài cửa gỗ mục
Nghe trong gió lộng tiếng ve chiều kêu
Đầu bến dò chìm ngập trong bóng hoàng hôn
Ngoài gò xóm lừng lơ ngọn khói lẻ loi
Ước tưởng mình là gã Sở Cuồng say
Đang ngheu ngao hát trước nhà ông Ngũ Liễu

120 - Đăng Tân Bình Lâu

Lý Bạch (701 - 762)

登新平樓

去國登茲樓，
懷歸傷暮秋。
天長落日遠，
水淨寒波流。
秦雲起嶺樹，
胡雁飛沙洲。
蒼蒼幾萬里，
目極令人愁。

Khứ quốc đăng tư lâu
Hoài qui thương mộ thu
Thiên trường lạc nhật viễn
Thủy tịnh hàn ba lưu
Tần vân khởi lĩnh thụ
Hồ nhạn phi sa châu
Thương thương kỷ vạn lý
Mục cực lệnh nhân sầu

Chú Thích

Lầu Tân Bình ở huyện Vu Sơn, tỉnh Tứ Xuyên.

Đăng Tân Bình Lâu

PKT - Mây Tần

Xa xứ, trên lầu vắng,
Tiết thu muộn nhạt nhòa.
Cuối trời bóng ác lặn,
Sông lạnh sóng trôi xa.
Mây nổi trắng non cao,
Nhạn bay về bãi nào.
Xanh xanh mấy vạn dặm,
Mòn mắt, dạ nao nao.

Dịch Xuôi: Lên Chơi Trên Lầu Tân Bình

PKT - Mây Tần

Xa xứ, bước lên lầu này
Trời cuối thu buồn, nhớ về nhà
Trời dài, mặt trời lặn ngoài xa
Sông lặng, sóng nước lạnh trôi xuôi
Mây Tần nổi lên ở rặng cây trên núi
Nhạn Hồ bay xuống đậu trên bãi cát bên sông
Xanh xanh mấy vạn dặm
Vời trông mòn mắt, chạnh buồn

121 - Thu Giang Tống Khách

Sông Thu Tiễn Khách

Bạch Cư Dị (772-846)

秋江送客

秋鴻次第過，
哀猿朝夕聞。
是日孤舟客，
此地亦離群。
蒙蒙潤衣雨，
漠漠冒帆雲。
不醉潯陽酒，
煙波愁殺人。

Thu Giang Tống Khách

Thu hồng thứ đệ quá
Ai viên triêu tịch văn
Thị nhật cô chu khách
Thử địa diệc ly quần
Mông mông nhuận y vũ
Mạc mạc mạo phàm vân
Bất túy Tầm Dương tửu
Yên ba sầu sát nhân

Sông Thu Tiễn Khách

PKT - Mây Tần

Nhận vào thu gọi bạn
Nghe vượn sớm chiều than
Thuyền khách từ lià bến
Trời trăng đã rã đàn
Mưa giăng giăng thấm áo
Buồm lất phất mây bay
Sương khói Tầm Dương lạnh
Rượu nào say được đây

Dịch xuôi: Sông Thu Tiễn Khách

Nhận thu gọi bầy lần lượt bay ngang trời
Sớm chiều nghe tiếng vượn kêu ảo não
Ngày một mình trên thuyền khách lià bến
Là thôi là đã mãi mãi bỏ xứ xa quê
Mưa giăng giăng ướt áo
Buồm lất phất bay mây
Rượu Tầm Dương uống mãi mà không làm sao
say cho được
Để quên để nhớ nỗi buồn khói sóng giết người
này.

122 - Tìm Xuân Thi

Chu Hy - Đòi Tống

尋春詩

川原紅綠一時新，
暮雨朝晴更可人。
書冊埋頭何日了，
不知拋卻去尋春。

Xuyên nguyên hồng lục nhất thời
tân

Mộ vũ triêu tình cánh khả nhân
Thư sách mai đầu hà nhật liễu
Bất tri phao khước khứ tầm xuân

Đoản Khúc

Cỏ biếc suối đào đẹp có lúc
Chiều mưa sáng tạnh vị lòng người
Làm con mọt sách ngày nào ngộ
Có biết xuân vui chỉ một thời?

Dịch Xuôi: **Thơ Tìm Xuân**

Suối đào cỏ biếc chỉ đẹp một thời / Mưa chiều
tạnh sáng là cho người thôi / Vui đầu vào sách
ngày nào mới hiểu / Không biết buông bỏ hết để
đi tìm xuân cho đời vui sao.

123 – Lộng Hoa Hương Mãn Ý

Chu Thục Chân - Đòi Tống

弄花香滿衣

艷紅影裏攜芳菲，
沾惹春風兩袖歸。
夾路露桃渾欲笑，
不禁蜂蝶繞人飛。

Lộng Hoa Hương Mãn Ý

Diễm hồng ảnh lý hiệt phương phi
Triêm nhạ xuân phong lưỡng tộ
quy
Giáp lộ lộ đào hồn dục tiếu
Bất cầm phong điệp nhiều nhân
phi

Đoản Khúc:

Hương xuân e ấp ánh hồng tươi
Tay áo gió lùa chùng lả lơi
Lối nạm sương đào vui nắng sớm
Khôn ngăn ong bướm lượn theo người.

Dịch Xuôi: Đùa Hoa Nén Hương Vương Đầy Áo

Trong vườn hồng tươi nở rực rỡ ngát hương
Mùi hoa thơm lẩn theo gió xuân lùa qua 2 tay áo
mỏng
Sương đào lóng lánh như đang cười vui ở 2 bên
đường đi
Thật không làm sao ngăn cản nổi ong bướm cứ
bay lượn theo quanh người

124 – Xuân Hiểu

Sáng Xuân

Mạnh Hạo Nhiên (689 - 740)

春曉

春眠不覺曉，
處處聞啼鳥。
夜來風雨聲，
花落知多少？

Xuân Hiểu

Xuân miên bất giác hiểu
Xứ xứ văn đề điệu
Đạ lai phong vũ thanh
Hoa lạc tri đa thiểu

Sáng Xuân

PKT - Mây Tần

Giác ngủ xuân quên sáng,
Tiếng chim rộn khắp nơi.
Đêm qua mưa gió lộng,
Hoa lại rụng nhiều thôi.

Spring Morning

Meng Hao-Ran, 689-740 AD, China

By Ying Sun © 2008

I wake up with the sun up high.
Birds chirp everywhere in the sky.
Last night a rainstorm passed by.
Flowers must have fallen down - I sigh.

Dịch Xuôi: **Sáng Xuân**

PKT - Mây Tần

Xuân nồng ngủ quên trời sáng
Vang tiếng chim hót khắp nơi
Trong đêm nghe tiếng gió mưa
Không biết hoa đã rụng nhiều hay ít

125 – Thù Trương Thiếu Phủ

Đáp Trương Thiếu Phủ

Vương Duy (699 - 759)

酬張少府

晚年惟好靜，
萬事不關心。
自顧無長策，
空知返舊林。
松風吹解帶，
山月照彈琴。
君問窮通理，
漁歌入浦深。

Thù Trương Thiếu Phủ

Vãn niên duy hiếu tĩnh
Vạn sự bất quan tâm
Tự cố vô trường sách
Không tri phản cự lâm
Tùng phong xuy giải đới
Sơn nguyệt chiếu đàn cầm
Quân vấn cùng thông lý
Ngư ca nhập phố thâm

Đáp Trương Thiếu Phủ

PKT - Mây Tần

Tuổi già mong được tĩnh,
Gác mọi chuyện bên đời.
Việc nước lo không được,
Rừng xưa về ẩn thôi.
Gió thông đùa dải áo,
Trăng núi đàn lưng trời.
Người hỏi cùng thông lý,
Vẳng ca chài biển khơi.

A Reply to Deputy Magistrate Zhang

Peter Harris - Three Hundred Tang Poems

In the evening of life, I care only for peace and quiet
I can't bother with all the affairs of the world
As I look at myself, I have no grand strategies
I'm simply concerned to go back to my old forest home
Where the wind in the pines loosens the belt of my gown
And the mountain moon shines down on the zither I play
You ask what the principle is for achieving the way
A fisherman's song going into the deep river bank

Dịch Xuôi: Đáp Trương Thiếu Phủ

PKT - Mây Tần

Về già chỉ muốn yên tĩnh
Mọi chuyện không còn nghĩ đến nữa
Tự nghĩ không có sách lược gì giúp được đời
Nên mong được quay về sống nhàn nơi rừng xưa thôi
Hưởng thú gió thông thổi cởi bay phất phơ dải áo buộc
Thảnh thơi ngồi gảy đàn dưới ánh trăng núi
Người hỏi về lẽ cùng thông ư
Xin mời nghe tiếng ca chài ngoài khơi vọng về một bến
nước hẻo lánh, mù sa

126 – Cảm Ngộ

Cảm Xúc Trước Cảnh Ngộ

Trương Cửu Linh (673 - 740)

感遇

幽人歸獨臥，
滯慮洗孤清，
持此謝高鳥，
因之傳遠情。
日夕懷空意，
人誰感至精？
飛沈理自隔，
何所慰吾誠？

Cảm Ngộ

U nhân qui độc ngoạn
Trệ lự tẩy cô thanh
Trì thử tạ cao điểu
Nhân chi truyền viễn tình
Nhật tịch hoài không ý
Nhân thù cảm chí tình
Phi trầm lý tự cách
Hà sở úy ngô thành

Cảm Ngộ

PKT - Mây Tần

Một mình nơi ẩn dật,
Đã bỏ chuyện ta bà.
Xin cánh hồng bay bổng,
Tin cho người ở xa.
Đêm ngày lòng thoát tục,
Ai có thấu tình ta.
Cao, thấp tự phân biệt,
Còn chi mà thiết tha?

Moved by What I Have Met With

Peter Harris - Three Hundred Tang Poems

I return to rest on my own woods
Alone I wash my pent-up worries away
I tell this to the bird that flies on high
So, it will convey my feelings from far away
Day and night my thoughts are clear and pure
But who is moved by a spirit so refined?
High flyers will be set apart from those sunk low
Where will my good faith be appreciated

Dịch Xuôi: Cảm Xúc Trước Cảnh Ngộ

PKT - Mây Tần

Từ ngày quy ẩn quay về nằm một mình ở nhà
Mọi lo nghĩ thế tục đều đã được rũ bỏ sạch không
Xin thiết tha nhờ cánh chim đang bay trên cao kia
Mang tin này báo cho mọi người thân xa gần được biết
Ngày đêm lòng trong không gợn chút bụi trần
Cũng không nghĩ đến ai là người cảm nhận được ý tình
này
Cao, thấp tự bản chất là đã phân biệt
Hà tất phải nói ra để tự an ủi nhĩ.

127 – Chương Đài Dạ Tứ

Vi Trang (836 - 910)

章臺夜思

清瑟怨遙夜，
繞弦風雨哀。
孤燈聞楚角，
殘月下章臺。
芳草已雲暮，
故人殊未來。
鄉書不可寄，
秋雁又南回。

Đêm Nhớ Chương Đài

PKT - Mây Tần

Đêm lắng buồn se sắt,
Tơ chùng nổi nhớ ai.
Đèn khuya nghe ốc rúc,
Trăng muộn lạc Chương Đài.
Hương cỏ đã tàn úa,
Người xưa vẫn biệt mù.
Thư nhà không gửi được,
Trời đã lại vào thu.

Chương Đài Dạ Tứ

Dịch Xuôi: **Nỗi Nhớ Chương Đài Trong Đêm**

PKT - Mây Tần

Thanh sắt oán dao dạ
Nhiều huyền phong vũ ai
Cô đăng vẫn Sở Giốc
Tàn nguyệt há Chương Đài
Phương thảo dĩ vân mộ
Cổ nhân thù vị lai
Hương thư bất khả ký
Thu nhận hựu nam hồi

Đêm thâm tiếng đàn nỉ non
Tơ chùng gió mưa buồn thảm
Chiếc đèn cô đơn nghe ốc rúc
Ánh trăng tan lác nẻo Chương Đài
Cỏ hương trong trời chiều tàn úa
Người xưa vẫn chưa thấy trở lại
Thư nhà không gửi được
Nhận bay về nam báo hiệu lại một mùa thu mới đã về

Chú Thích

1. Chương Đài, tên một cung điện ở Tràng An, kinh đô các triều đại Hán Đường xưa, nay thuộc tỉnh Thiểm Tây. Chuyện kể, tác giả có người ái thiếp, tài sắc vẹn toàn, bị nhà vua chiếm đoạt, giữ lại ở trong cung hầu hạ, không cho về. Ngoài ra, còn được chúng ta biết đến qua câu thơ của Nguyễn Du trong Truyện Kiều: "Ai về hỏi liễu Chương Đài / Cảnh xuân đã bẻ cho người chuyên tay? ".
2. Phương thảo là một loại cỏ thơm, cỏ hương. Trong Sở Từ- Khuất Nguyên có câu: "Phương thảo sinh hề thê thê / Vương tôn qui hề bất qui" (Cỏ hương đã mọc xanh rờn / Vương tôn vẫn chưa thấy trở về). Trong bài Tống Biệt của Vương Duy có câu: "Phương thảo minh niên lục / Vương tôn qui bất qui" (Sang năm mùa cỏ hương xanh biếc / Không biết cổ nhân có nhớ trở về). Vương tôn ở đây được hiểu là người thân quý.
3. Sắt là một loại đàn xưa.
4. Sở giốc = Chiếc tù và làm bằng con ốc nước Sở.

128 – Hoàng Hạc Lâu

Thôi Hiệu (- 756)

黃鶴樓

昔人已乘黃鶴去，
此地空餘黃鶴樓。
黃鶴一去不復返，
白雲千載空悠悠。
晴川歷歷漢陽樹，
芳草萋萋鸚鵡洲。
日暮鄉關何處是，
煙波江上使人愁。

Hoàng Hạc Lâu

Tích nhân dĩ thừa hoàng hạc khứ
Thử địa không dư hoàng hạc lâu
Hoàng hạc nhất khứ bất phục phản
Bạch vân thiên tải không du du
Tình xuyên lịch lịch Hán Dương thụ
Phương thảo thê thê anh vũ châu
Nhật mộ hương quan hà xứ thị
Yên ba giang thượng sử nhân sầu

Hoàng Hạc Lâu Hoài Cảm

Bài 1 - PKT - Mây Tần

Xưa Hạc chở Tiên bay mất biệt,
Lầu Thơ còn đó đứng chờ vợ.
Hạc vàng một thuở đâu quay lại,
Mây trắng ngàn năm vẫn đợi chờ.
Bến nước Hán Dương vàng nắng gọi,
Cỏ ngàn Anh Vũ tím trời mờ.
Chiều rơi, cố quận nơi nào nhỉ,
Khói sóng đầy sông những thẫn thờ.

Bài 2 - PKT - Mây Tần

Xưa Tiên cỡi Hạc về Trời,
Lầu Thơ tử phạt bên đời bơ vơ.
Hạc đâu trở lại mà chờ,
Ngàn năm mây trắng lững lờ trôi ngang.
Hán Dương bến nước nắng vàng,
Cỏ hoang Anh Vũ cỏ ngàn xanh lơ.
Màn chiều đất khách ngẩn ngơ,
Sầu theo khói sóng vật vờ về đâu?

Dịch Xuôi: Lầu Hạc Vàng

PKT - Mây Tần

Người xưa đã cỡi hạc vàng bay đi mất
Nơi này chỉ còn trơ lại một ngôi lầu trống
Hạc vàng một lần bay đi là không trở lại
Mây trắng thiên cổ bỗng bình nổi trôi
Dưới bến Hán Dương, trời quang mây tạnh, bờ
cây lung linh soi nước
Ngoài xa, trên cồn Anh Vũ, cỏ hương một thảm,
rậm rạp ngút ngàn
Trời lại sắp tối rồi, quê nhà nơi đâu nhỉ
Khói sóng vật vờ trên sông thêm giục nỗi buồn

129 - Khách Trung Tác

Thơ Làm Nơi Đất Khách

Lý Bạch (701 - 762)

客中作

蘭陵美酒鬱金香，
玉碗盛來琥珀光。
但使主人能醉客，
不知何處是他鄉。

Khách Trung Tác

Lan Lăng mỹ tửu uất kim hương
Ngọc yến thịnh lai hổ phách quang
Đản sử chủ nhân năng túy khách
Bất tri hà xứ thị tha hương

Chú Thích:

Lan Lăng xưa thuộc Dịch Huyện, tỉnh Sơn Đông, nơi nổi tiếng rượu ngon.

Thơ Làm Nơi Đất Khách

PKT - Mây Tần

Lan lăng mỹ tửu bách thiên hương,
Ly ngọc lung linh ánh rượu hường.
Nào cạn cho vui cùng viễn khách,
Chỗ nào mà chẳng là tha phương.

Poems of The Masters

Red Pine

The fine wine of Lanling with its turmeric
scent
Fills fade cups with its amber light
If only a host can keep his guests drunk
They will soon forget about their hometowns

130 – Khúc Trì

Lý Thương Ẩn (813 - 858)

曲池

日下繁香不自持，
月中流豔與誰期。
迎憂急鼓疏鐘斷，
分隔休燈滅燭時。
張蓋欲判江濼濼，
回頭更望柳絲絲。
從來此地黃昏散，
未信河梁是別離。

Khúc Trì

Nhật hạ phồn hương bất
tự trì
Nguyệt trung lưu diễm dữ
thùy kỳ
Nghinh ưu cấp cổ sơ trung
đoạn
Phân cách hựu đặng diệt
chúc thì
Trương cái dục phan giang
diễm diễm
Hồi đầu cánh vọng liễu ty
ty
Tòng lai thử địa hoàng
hôn tán
Bất tín hà lương thị biệt ly

1.

Khúc Trì

PKT - Mây Tần

Hương trời theo nắng cuối tan đi,
Trăng nước với ai để hẹn kỳ.
Trống lảng, chuông tan sâu thế sự,
Đèn tàn, nến tắt hận phân ly.
Rắp đi, sông lũ trôi vô tận,
Ngoảnh lại, liễu tơ rủ rậm rì.
Cũng đã chiều rồi, đời quán trọ,
Thì đi, thì ở, bận tâm chi?

Dịch Xuôi

Hồ Khúc Trì

PKT - Mây Tần

Hương trời không thể tự giữ lâu được rồi sẽ phải tan đi
Trăng nước lung linh biết cùng ai ước hẹn
Tiếng trống dồn dập dứt, tiếng chuông thưa thớt ngừng
là lúc đón lo buồn đến
Đèn tàn, nến tắt là lúc phải chia tay nhau rồi
Giương lọng toan đi, dòng sông trôi trước mắt mênh
mông
Quay đầu nhìn ngó lại, một rùng tơ liễu rủ rậm rì
Nơi đây, xưa nay, chiều xuống
Ai tin bên cầu sông này lại là nơi chia cách nhau mãi

131 – Ngôn Hoài

Nói Lên Nỗi Cảm Hoài

Thiền Sư Không Lộ (1016 - 1094)

言懷

擇得龍蛇地可居，
野情終日樂無餘。
有時直上孤峰頂，
長叫一聲寒太虛

Ngôn Hoài

Trạch đắc long xà địa khả cư
Dã tình chung nhật lạc vô dư
Hữu thì trực thượng cô
phong đỉnh
Trường khiếu nhất thanh hàn
thái hư

Lời Thêm

Liên tưởng đến chuyện vua Lý Thái Tổ (974 - 1028) dời kinh đô từ Hoa Lư Ninh Bình về Hà Nội và đổi tên Hà Nội là Thăng Long, vùng đất thấy rồng từ đó bay lên. Và, bài thơ thất ngôn tứ tuyệt của Lý Thường Kiệt (1036 - 1105) làm ra trong thời kỳ chống quân nhà Tống xâm lăng từ phương Bắc: “Nam Quốc sơn hà nam đế cư / Tiệt nhiên định phận tại thiên thư / Như hà nghịch lỗ lai xâm phạm / Nhữ đẳng hành khan thủ bại hư” (Nước Nam vốn là của vua nước Nam ở / Sách Trời đã định rành rành như vậy / Sao lũ giặc bay ngông cuồng lại đến xâm phạm / Rồi chỉ chuốc lấy thảm bại mà thôi)

Ngôn Hoài

PKT - Mây Tần

Chọn đất long xà làm chỗ ở
Lòng quê vui đạo với thiên thư
Đôi khi lên thẳng đầu non đứng
Hú một tiếng dài lạnh thái hư

Dịch Xuôi

Nói Lên Nỗi Cảm Hoài

PKT - Mây Tần

Chọn được chỗ đất tốt làm nơi có thể dung thân được
Lòng quê chơn chất vui trọn với Đạo suốt ngày
Đôi khi lên thẳng đỉnh núi cao chơ vơ giữa trời
Hú một tiếng dài lạnh cả càn khôn

132 – Ngư Nhàn

Thiền Sư Không Lộ (1016 - 1094)

漁間

萬里清江萬里天，
一村桑柘一村煙。
漁翁睡著無人喚，
過午醒來雪滿船。

Ngư Nhàn

Vạn lý thanh giang vạn lý
thiên
Nhất thôn tang giá nhất thôn
yên
Ngư ông thụ trước vô nhân
hoán
Quá ngộ tỉnh lai tuyết mãn
thuyền

Phụ Chú

Thiền Sư Không Lộ, đời nhà Lý, thuộc dòng Thiền Vô Ngôn Thông, để lại cho hậu thế trong Thiền Uyển Tập Anh, 2 bài thơ Ngôn Hoài và Ngư Nhàn. Có nghi vấn cho là bài Ngư Nhàn này chính là bài Túy Trước của Hàn Ốc (844 - 923), bên Tàu. Hai bài này chỉ khác nhau ở câu 3, trong Túy Trước hai chữ "túy trước" có nghĩa là "say mèm" đã được đổi lại là "thụ trước" có nghĩa là "ngủ say" trong Ngư Nhàn.

1.

Ngư Nhàn

PKT - Mây Tần

Trời nước một màu xanh vạn dặm,
Xóm dâu khói bếp tỏa bình yên.
Lão chài ngon giấc không ai gọi
Thức dậy quá trưa tuyết ngập thuyền

Dịch Xuôi

Quang Cảnh Thanh Nhàn Ở Một Xóm Chài

PKT - Mây Tần

Trời nước trong xanh muôn dặm một màu
Khói bếp tỏa trắng trên xóm nhà trồng dâu đay ở ven
sông
Lão chài ngủ say không ai đánh thức
Quá trưa, tỉnh dậy, tuyết một thuyền đầy

133 – Xuân Nhật Tức Sự

Đôi Lời Về Ngày Xuân

Thiền Sư Huyền Quang

春日即事

二八佳人刺繡遲，
紫荊花下轉黃鸝。
可憐無限傷春意，
盡在停針不語時。

Xuân Nhật Tức Sự

Nhị bát giai nhân thích tú trì
Tử kinh hoa hạ chuyển hoàng
ly
Khả lân vô hạn thương xuân ý
Tận tại đình châm bất ngữ thì

Phụ Chú

Thiền sư Huyền Quang là Sư Tổ đời thứ 3 Dòng Thiền Trúc Lâm Yên Tử đời Trần. Căn cứ vào nội dung với ý và lời như vậy (?), có thuyết cho là bài Xuân Nhật Tức Sự này không phải do Thiền Sư làm (và còn được tìm thấy ở bên Tàu dưới tên tác giả là Áo Đường Trung Nhân (? - 1203) đời Tống). Trong giới hạn hiểu biết của một người yêu chuộng chữ nghĩa, tôi xin được mạn phép hỏi ở đây cho vui thôi: "đã là một nhà tu thì không thể là một người thơ được sao?"

1.

Xuân Nhật Tức Sự

PKT - Mây Tần

Tuổi đôi tám ngồi thêu tấm màn lụa,
Con oanh vàng riu rít dưới giàn hoa.
Ôi thương lắm thuở xuân thì đang độ,
Tay kim ngừng, lẳng lẳng, ngó ngày qua.

Dịch Xuôi: Đôi Lời Về Ngày Xuân

Người con gái tuổi đôi tám đang thêu chậm rãi tấm
lụa màu ngũ sắc
Một con hoàng ly đang bay chuyền càn riu rít dưới
rặng hoa tử kinh
Ôi thương cảm vô cùng cái thời xuân đang độ trước
mắt
Nhất là vào lúc ai kia đã ngừng tay kim, bất động, ngồi
lặng thinh, không nói một lời

134 – Bốc Toán Tử (Tịch Mịch Sa Châu Lãnh)

Một Ca Từ Theo Điệu Bốc Toán Tử Của Tô Đông Pha

Tô Đông Pha (1037 - 1101)

卜算子

缺月挂疏桐，
漏盡人初靜。
誰見幽人獨來往，
飄渺孤鴻影。

驚起卻回頭，
有恨無人省。
揀盡寒枝不肯棲，
寂寞沙洲冷。

Bốc Toán Tử

Khuyết nguyệt quải sơ
đồng
Lậu đoạn nhân sơ tĩnh
Thùy kiến u nhân độc vãng
lai
Phiếu điểu cô hồng ảnh
Kinh khởi khước hồi đầu
Hữu hận vô nhân tỉnh
Giản tận hàn chi bất khăng
thê
Tịch mịch sa châu lãnh

Tịch Mịch Sa Châu Lãnh

PKT - Mây Tần

Nguyệt khuyết vương cây thưa
Trời đã vào khuya vắng
U ẩn mình ai dưới ánh trăng.
Bóng cánh hồng đơn chiếc

Bay hoảng vẫn quay nhìn
Tủi hận người đâu biết
Chỗ đậu qua đêm vẫn mịt mờ.
Cát trắng bờ sông lạnh!

Dịch Xuôi

Một Ca Từ Theo Điệu Bốc Toán Tử Của Tô Đông Pha

PKT 09/06/2015

Vàng trăng khuyết treo trên cành ngô đồng thưa lá
Đồng hồ nước đã ngưng nhỏ giọt, trời đã bắt đầu vào sâu
lặng trong đêm thâu
Ai thấy người với tâm sự u ẩn, buồn, một mình, vẫn còn
tha thẩn đi tới đi lui
Đâu đó, xa xôi, bóng một cánh hồng đơn chiếc lạc lõng
Giật mình bay hoảng lên cao mà vẫn còn ngoái đầu nhìn
lại
Hận này, ai nào biết cho đây, một mình mình biết, một
mình mình hay
Không chọn được một cành cây khô nào có thể đậu
xuống để ngủ đỗ qua đêm.
Tịch mịch bãi cát lạnh!

Chú Thích:

1. Lậu đoạn = Chiếc đồng hồ nước ngưng nhỏ giọt, ý nói là trời đã khuya lắm rồi
2. U nhân = Người có tâm sự buồn không nói nên lời

135 – Ký Vi Tú Tài

Gửi Vi Tú Tài

Lý Quân Ngọc (-847-)

寄韋秀才

荊台蘭渚客，
寥落共含情。
空館相思夜，
孤燈照雨聲。

Ký Vi Tú Tài

Kính Đài Lan Chử khách
Liêu lạc cộng hàm tình
Không quán tương tư dạ
Cô đăng chiếu vũ thanh

Cô Đăng Chiếu Vũ Thanh

PKT - Mây Tần

Nổi trôi nơi đất khách
Thăm một đời không nhà
Quán trống đèn khuya lạnh
Tiếng mưa buồn xót xa

Dịch Xuôi:

Gửi Vi Tú Tài

Khách Lan Chử ở Kính Đài
Thương ai chút phận lênh đênh
Quán trống đêm thương nhớ
Ánh đèn cô đơn lạc lõng trong mưa

136 – Nhất Phiến Băng Tâm

Phù Dung Lôu Tống Tân Tiệm

Vương Xương Linh (698-756)

Được biết 19/4/2015 là ngày họp mặt thường niên tại Cần Thơ của nhóm cựu học sinh Phan Thanh Giản 1968-75. Tôi đi về dạy toán ở PTG cũng trong khoảng thời gian này. Nhất Phiến Băng Tâm Cảm Tác được viết ra từ bài Phù Dung Lôu Tống Tân Tiệm của Vương Xương Linh, đời Đường, chỉ mong được hiểu như là ít lời quê vụng nhưng chân tình của tôi nói với các em học trò cũ, mà tất cả nay đều đã thành đạt, thành ông, thành bà cả rồi. Thầy cầu chúc cho các em một ngày họp mặt tình nghĩa thật vui với các thầy, các cô, và các bạn. PKT 04/08/2015

Nhất Phiến Băng Tâm

PKT 04/08/2015

Nhất phiến băng tâm tại ngọc hồ
Chót thân nhà giáo vốn ngây thơ
Ba chìm, bảy nổi, một đời lữ
Vẫn khóc, vẫn cười, với nắng mưa

Xa xứ bao năm trời cách biệt
Gió sương đất khách kể sao vừa
Trò yêu, bạn quý, ai còn mất
Đầu bạc ngồi buồn, nhớ tuyết xưa

Em ạ, thầy em, giờ vẫn vậy
Vẫn khờ, vẫn dại, vẫn ngây thơ
Lòng như băng tuyết trong bình ngọc
Nhất phiến băng tâm tại ngọc hồ

芙蓉樓送辛漸

寒雨連江夜入吳，
平明送客楚山孤。
洛陽親友如相問，
一片冰心在玉壺。

Phù Dung Lâu Tống Tân Tiệm

Hàn vũ liên giang dạ nhập
Ngô
Bình minh tống khách Sở
sơn cô
Lạc Dương thân hữu như
tương vấn
Nhất phiến băng tâm tại
ngọc hồ

Nhất Phiến Băng Tâm (Bài 1)

PKT - Mây Tần

Đêm Ngô, sông lũ mưa chào đón,
Sáng Sở, núi buồn nắng tiễn đưa.
Phố cũ bạn xưa ai hỏi đến,
Lòng tôi băng tuyết vẫn như xưa.

Nhất Phiến Băng Tâm (Bài 2)

PKT - Mây Tần

Đêm Ngô, mưa lạnh đón,
Sáng Sở, núi buồn đưa.
Bạn cũ còn thăm hỏi,
Lòng quê vẫn tuyết xưa.

Dịch Xuôi

Tiến Tân Tiệm Trên Lầu Phù Dung

PKT - 04/05/2015

Đêm đến đất Ngô vào lúc mưa lạnh sông lũ
Sáng ngày núi Sở chơ vơ lại chứng kiến cảnh tiễn khách
đi
Bạn xưa ở Lạc Dương nếu có ai thăm hỏi
Xin thưa vẫn nguyên vẹn một tấm lòng trong sáng như
băng tuyết trong bình ngọc

137 – Hữu Không

Có Không

Từ Đạo Hạnh (1072 - 1116)

有空

作有塵沙有，
為空一切空。
有空如水月，
勿著有空空。

Hữu Không

Tác hữu trần sa hữu
Vi không nhất thiết không
Hữu vô như thủy nguyệt
Vật trước hữu không
không

Có Không

PKT - Mây Tần

Bảo là có thì muôn vật đều có,
Nói là không thì hết thảy đều không.
Có hay không, vàng trắng dưới đáy nước?
Hỏi mà chi trong cảnh giới sắc không.

Dịch Xuôi: Có Không

PKT - Mây Tần

Cho là có thì đến hạt cát nhỏ li ti ở thế gian này nên kể là có
Cho là không thì hết thảy cũng có thể nói đều là không cả
Chuyện có hay không có đặt ra như chuyện thấy trăng dưới nước
Chớ quyết đoán cho rằng có hay không có ở đây

138- Tống Hữu Nhân

Tiểu Bạ

Lý Bạch (701 - 762)

送友人

青山橫北郭，
白水遶東城。
此地一為別，
孤蓬萬里征。
浮雲遊子意，
落日故人情。
揮手自茲去，
蕭蕭班馬鳴。

Tống Hữu Nhân

Thanh sơn hoành
bắc quách
Bạch thủy nhiều
đông thành
Thử địa nhất vi biệt
Cô bông vạn lý chinh
Phù vân du tử ý
Lạc nhật cố nhân
tình
Huy thủ tự tư khứ
Tiêu tiêu ban mã
minh

Tiểu Bạ

PKT - Mỗi chữ, mỗi tình, tình tôi, gửi người

Núi xanh ngoài quách bắc,
Sông bạc quanh thành đông.
Từ một lần chia cách,
Là muôn dặm cỏ bông.
Người đi, mây tối nổi,
Bạn cũ, nắng chiều vương.
Tay vẫy chào từ biệt,
Ngựa kêu nghe xé lòng.

Seeing Off A Friend

Red Pine - Poems of The Masters

Dark hills stretch beyond the north rampart
Clear water circles the city's east wall
From this place where farewell begins
A tumbleweed leaves on a thousand-mile journey
Drifting clouds in a traveler's thought
The setting sun in an old friend's heart
As we wave and say goodbye
Our parting horse neigh

Dịch Xuôi

Tiểu Bạ

PKT - Mây Tần

Dãy núi xanh chắn ngang vòng tường ngoài thành ở mặt bắc
Dòng sông trắng bao quanh thành ở mặt đông
Từ một lần chia tay nhau ở chốn này
Chiếc thân rời như sợi cỏ bông lang bạt ngoài ngàn dặm xa
Lòng người đi như mây trời phiêu lãng đây đó
Tình bạn cũ theo nhau như ánh nắng tà lưu luyến vấn vương
Vẫy tay chào từ đây ta xa nhau
Tiếng ngựa lia đàn kêu nghe thê thiết

139 – Vô Đề (Kỳ Nhị)

Lý Thương Ẩn (813 - 858)

無題其二

相見時難別亦難，
東風無力百花殘。
春蠶到死絲方盡，
蠟炬成灰淚始幹。
曉鏡但愁雲鬢改，
夜吟應覺月光寒。
蓬萊此去無多路，
青鳥殷勤為探看。

Vô Đề Kỳ Nhị

Tương kiến thời nan biệt diệc
nan
Đông phong vô lực bách hoa
tàn
Xuân tầm đáo tử ti phương tận
Lạp chúc thành hồi lệ thủy can
Hiếu kính đản sầu vân mấn cải
Dạ ngâm ưng giác nguyệt quang
hàn
Bồng Lai thử khứ vô đa lộ
Thanh điểu ân cần vị thám khan

Chú Thích

1. Bài này là 1 trong số các bài thơ có tựa đề là Vô Đề của Lý Thương Ẩn.
2. Bồng Lai là tên một hòn đảo tiên, ở ngoài biển Bột Hải (?).
3. Thanh điểu = chim xanh. Ý nói về con chim xanh, dẫn lối đưa đường, cho bà Tây Vương Mẫu đến thăm vua Hán Vũ Đế, trong sách Hán Vũ Cổ Sự. Trong Truyện Kiều của Cự Nguyễn Du cũng có câu: "Thâm nghiêm kín cổng cao tường/ Cạn dòng lá thắm dứt đường chim xanh".
4. Cùng một ý với câu thứ 3 trong nguyên tác "Xuân tầm đáo tử ti phương tận", trong Truyện Kiều của Cự Nguyễn Du có câu: "Dầu rằng sông cạn đá mòn/ Con tầm đến thác vẫn còn vương tơ" và câu "Tiếc thay chút nghĩa cũ càng/ Dầu lià ngó ý còn vương tơ lòng".

Vô Đề (Kỳ Nhị)

PKT - Mây Tần

Tan hợp, hợp tan, lăm đoạn trường
Đương xuân, hoa rụng, những tang thương
Thân tằm đến thác, tơ còn vương
Ngọn nến hồ tàn, lệ vẫn tuôn
Gương sáng thêm buồn râu tóc bạc
Thơ khuya thấm lạnh bóng trăng sông
Bồng Lai bao lối, chim xanh nhỉ
Xin hãy vì nhau đến dẫn đường

Dịch Xuôi: Vô Đề

Gặp được nhau đã là khó khăn mà lúc phải xa cách
nhau cũng khó khăn lắm
Gió xuân bắt lực, không giữ được trăm hoa khỏi tàn
úa
Con tằm xuân cho đến khi chết mới thôi nhả tơ
Ngọn nến cháy thành tro rồi, giọt lệ nến cuối cùng
mới khô, (mới thôi đổ lệ)
Buổi sáng soi gương chỉ thêm buồn râu tóc đã đổi
màu, (đã bạc)
Ban đêm ngâm thơ lại càng cảm thấy thấm ánh
trăng lạnh
Từ đây đến Bồng Lai chắc không có nhiều lối đến
Xin cậy chim xanh hãy vì nhau mà tìm lối dùm cho

140 – Tám Mười, Ba Phải Tụ Trào

PKT - Mây Tần (Cho ngày sinh nhật 10/10/2013)

Đã tám mươi rồi thực vậy ư
Nhân chia trừ cộng một đời hư!
Vương thân nhà giáo còn vương vấn
Cam phận cỏ bồng đã ngắt ngư
Mây trắng đẩy đưa đời lữ thứ
Áo xanh ràng buộc nếp thi thư
Thị phi phải quấy như đen trắng
Sao đúng, sao sai, sao cũng ừ?

141 - Thu Ca Xứ Lạc - Vài Đoàn Khúc Rời

Đoàn Khúc 1 – Ngại Thu Trên Sông

汾上驚秋

北風吹白雲，
萬里渡河汾。
心緒逢搖落，
秋聲不可聞。

Ngại Thu Trên Sông

PKT - Mây Tần

Gió bắc tiến mây bạc
Sông dài độ khách xa
Hồn rơi theo lá rụng
Đâu ngõ trời Thu ca

Phần Thượng Kinh Thu

Bắc phong xuy bạch vân /
Vạn lý độ Hà Phần / Tâm
tự phùng dao lạc / Thu
thanh bất khả văn

Tô Đĩnh 713-755

The north wind blows
white clouds / A thousand
miles and across the Fen /
The hopes of my heart
shudder and fall / The
sounds of autumn are hard
to bear (Surprised By
Autumn On The Fen - Red
Pines (Poems Of The
Masters)

Gió bắc đùa mây trắng /
Vạn dặm ngang qua sông
Phần / Tha hương ngổn
ngang nỗi nhớ / Lòng nào
nghe được tiếng Thu

Đoàn Khúc 2 – Gió Mùa Thu Nổi

秋風引

何處秋風至，
蕭蕭送雁群。
朝來入庭樹，
孤客最先聞

Gió Mùa Thu Nổi

PKT - Mây Tần

Gió từ đâu thổi đến
Đưa tiễn nhận Thu bay
Sáng sớm vào sân vắng
Thầm thì bên gối ai

Thu Phong Dẫn

Lưu Vũ Tích (772-842)

Hà xứ thu phong chí / Tiêu
tiêu tổng nhận quần / Tiêu
lai nhập đình thụ / Cô
khách tối tiên văn

Where does the autumn
wind come from / Rising it
sees off the geese / Entering
courtyard trees at dawn / It
wakes a lone traveler first
(Ode To The Autumn
Wind - Red Pines (Poems
Of The Masters)

Gió Thu từ đâu đến / Tiễn
đưa bầy nhận lã đặng
bay đi / Sáng sớm hàng cây
lá động lao xao ngoài sân
vắng / Có phải chẳng là
tiếng thu đầu tiên người
khách cô độc ngủ đình qua
đêm nghe được

Đoản Khúc 3 – Trách Thu Sao Chẳng Đợi

蜀道後期

客心爭日月，
來往預期程。
秋風不相待，
先至洛陽城。

Trách Thu Sao Chẳng Đợi

PKT - Mây Tần

Đất khách đếm ngày tháng
Hành trình đã định kỳ
Gió Thu sao chẳng đợi
Về trước nhau mà chi

Thực Đạo Hậu Kỳ

Khách tâm tranh nhật
nguyệt / Lai vãng dự kỳ
trình / Thu phong bất
tương đãi / Tiên chí Lạc
Dương thành

Trương Thuyết 667-730

Delay on The Szechuan Road

A traveler races the sun and
moon / Coming and going
according to plan / But
autumn wind doesn't wait /
It reaches Loyang before
me

- Red Pines (Poems Of The
Masters

Ở đất Thục đi lại hiểm trở,
nhớ nhà mong về, đếm
từng ngày / Hành trình đều
đã định / Gió thu lại chẳng
đợi nhau / Sao nỡ vội về
Lạc Dương trước

Đoản Khúc 4 – Sáng Thu Soi Gương

秋朝覽鏡

客心驚落木，
夜坐聽秋風。
朝日看容鬢，
生涯在鏡中。

Sáng Thu Soi Gương

PKT - Mây Tần

Thu về ngại lá rụng
Đêm gió lộng canh dài
Sáng lấy gương soi mặt
Ngẩn ngơ nhìn tưởng ai

Thu Triều Lãm Kính

Khách tâm kinh lạc mộc /
Đạ tọa thính thu phong
/Triều nhật khan dung mấn
/ Sinh nhai tại kính trung

Tiết Tắc (649-713)

Away from home, I feel
uncomfortable to see the
falling leaves / Sitting all
night to hear the sound of
autumn wind / In the
morning looking at my face
in the mirror / I wonder
who that person is but not
me
PKT- Mây Tần

Xa nhà ngại thấy lá khô
rụng / Đêm ngồi nghe gió
thu thổi về / Sáng lấy
gương soi mặt / Thấy rõ
một đời hư

Đoản Khúc 5 – Chiều Thu Lối Cũ Vắng Người

秋日

返照入閭巷
憂來誰共語
古道少人行
秋風動禾黍

Thu Nhật

Phản chiếu nhập lư hạng /
Ưu lai thùi cộng ngữ / Cổ
đạo thiếu nhân hành / Thu
phong động hòa thứ

Cảnh Vi (-770-)

Chiều Thu Lối Cũ Vắng Người

PKT - Mây Tần

Nắng chênh chiều ngô vắng
Tâm sự ngộ cùng ai
Lối cũ cỏ hoang mọc
Lúa thu vàng lắt lay

Autumn Day

The day's late light fills a
village lane / With whom
can I share my cares /
Nobody takes the ancient
road / Millet sways in
autumn wind

Red Pines - Poems of the
Masters

Nắng chiều vào ngô vắng /
Nỗi niềm tâm sự biết ngộ
với ai đây / Lối xưa đã vắng
người qua lại / Cánh đồng
lúa vàng gợn sóng lay động
trong gió thu buồn hiu hắt

Đoản Khúc 6 – Một Trời Thu Bơ Vơ

秋日湖上

落日五湖遊，
煙波處處愁；
浮沈千古事，
誰與問東流。

Thu Nhật Hồ Thượng

Lạc nhật Ngũ Hồ du / Yên
ba xứ xứ sầu / Phù trầm
thiên cổ sự / Thù dĩ vấn
đông lưu

Tiết Oánh (-836-)

Một Trời Thu Bơ Vơ

PKT - Mây Tần

Thuyền tối lạc vào hồ
Sương thu phủ mặt mờ
Sóng vương sầu cổ độ
Ai thấu nỗi bơ vơ?

Autumn Day on the Lake

Sailing on the Great Lake at
sunset / Mist and waves
and everywhere sorrow /
Rising and falling events of
the past / Who can tell me
why they flow east

Red Pine - Poems of The
Masters

Chiều tối rong thuyền vào
Ngũ Hồ / Khói sóng sầu
dâng mênh mang / Thấp
thoáng nỗi chìm thiên cổ
sự / Biết cùng ai hỏi
chuyện cội nguồn!

*Có chắc mùa thu lá rơi vàng tiếng gọi
Lệ mừng gặp nhau xôn xao phím dương cầm
Có phải em là mùa thu Hà Nội
Nghìn năm sau ta níu bóng quay về
(Thơ Tô Như Châu 1935-2000)*

142 – Hoài Thượng Hỷ Hội Lương Xuyên Cố Nhân

Vi Ứng Vật (736 - 830)

淮上喜會梁川故人

江漢曾為客，
相逢每醉還。
浮雲一別後，
流水十年間。
歡笑情如舊，
蕭疏鬢已斑。
何因北歸去？
淮上對秋山。

Hoài Thượng Hỷ Hội Lương Xuyên Cố Nhân

Giang Hán từng vi khách
Tương phùng mỗi túy hoàn
Phù vân nhất biệt hậu
Lưu thủy thập niên gian
Hoan tiếu tình như cựu
Tiêu sơ phát dĩ ban
Hà nhân bất quy khứ
Hoài thượng đối thu san

Cố Nhân Đất Khách

PKT - Mây Tần

Cố nhân nơi đất khách
Mỗi gặp mỗi say thôi
Mây lạc từ lần cuối
Mười năm nước chảy rồi
Cười vui tình cố cựu
Đầu bạc cả nào hay
Há chẳng biết về nhĩ
Thu vàng đâu đợi ai

Mừng Gặp Cố Nhân ở Lương Xuyên Trên Sông Hoài

PKT - Mây Tần

Đã từng cùng nhau làm khách ở Giang Hán
Nhớ mỗi lần gặp là mỗi lần say
Lần cuối chia tay như mây trời tan tác mỗi người
mỗi ngả
Cũng đã mười năm nước chảy qua cầu
Gặp lại tình xưa vẫn vậy cười vui bao xiết kể
Chỉ là ai nấy đầu tóc đã lốm đốm bạc rồi
Sao ta chẳng rủ nhau trở về
Tội chi vẫn còn phải chịu cảnh lênh đênh sông nước
ngắm núi thu vàng mà nhớ nhà.

Phụ Chú "NINH KIỀU HỠ HỘ": Từ Hoài Thượng Hỷ Hộ, kỷ niệm buổi tối 10/04/2010 họp mặt với Lê Văn Quới, Lê Phước Nghiệp, Lê Nguyễn Thiện Ngôn, Võ Hiếu Nghĩa, Vương Thủy Tùng, và Trần Vĩnh Phú lần đầu tiên, sau hơn 35 năm về Cần Thơ thăm lại trường xưa bạn cũ. Mấy vần thơ ghi vội sau nửa ly bia:

Ninh Kiều gặp bạn cũ
Thế là phải say thôi
Mây nổi từ cách biệt
Bể dâu những đổi đời
Ngậm ngùi tình cố cựu
Tóc đều bạc hết rồi
Còn được bao năm nữa
Sao chưa về rong chơi
PKT

35 năm, một giấc mộng dài
Rất tỉnh mà nghe lòng lại say
Những tưởng tri âm thành cố hữu
Nào ngờ đất cũ lại trùng hoan
Con đường trước mặt còn xa lắm
Tay lại trong tay thẳng dậm dài
Lê Văn Quới

Nhìn tới nhìn lui Thầy với Thầy
Bao năm xa cách bỗng xum vầy
Tóc pha sương trắng như hoa tuyết
Mắt ướt trao nhau một kiếp này
Tay bắt mặt mừng duyên hội ngộ
Cùng nhau bia nhẹ cũng nghe say
Thầy Trò vui lắm cùng hơi thở
Ước nguyện năm sau vẫn gặp Thầy
Vương Thủy Tùng

Mấy chục năm rồi một giấc mơ
Đâu ngờ gặp lại giữa Cần Thơ
Đất trời chuyển nhịp đời thom ngát
Cuồn cuộn trường giang sóng động bờ
Vẫn muốn trăm năm còn gặp gỡ
Tình xưa nghĩa cũ ngọt vẫn thơ
Chia tay đâu hẳn là chia biệt
Vì đến ngàn năm vẫn đợi chờ
Lê Phước Nghiệp

Chúng tôi đã ghé lại ngôi trường cũ
Phan Thanh Giản mây chiều bay ử rử
Đã gặp lại Phước Nghiệp và Thiện Ngôn
Ba lăm năm đã qua vẫn chưa đủ
Rời Cần Thơ nhưng lòng sao lưu luyến
Tôi muốn hôn từng người, người Cần Thơ
Đã cùng tôi trên bến nước mộng mơ
Bến Ninh Kiều và trường Phan Thanh Giản
Võ Hiếu Nghĩa¹

---

¹ Viết ngày hôm sau trên đường em Trần Vĩnh Phú lái xe đưa tôi và Nghĩa trở về Sài Gòn. Nghĩa ơi, không còn lần sau nữa cùng anh, nhưng chúng tôi mừng anh nay đang được rong chơi ở Thiên Đàng rồi. PKT - 11/05/2018

143 – Khoảnh Khắc Tang Càn

PKT - 11/10/2018

Khoảnh Khắc Tang Càn

PKT 11/10/2018

Bao năm xa xứ dạ như mê
Ngày tháng tha hương vẫn nhớ về
Lần lửa một chiều qua bến lạ
Giật mình đất khách ngỡ là quê

(Trích từ Mây Tần 2012)

Độ Tang Càn

Giả Đảo (793 - 865)

渡桑乾

客捨并州已十霜，
歸心日夜憶咸陽。
無端更渡桑乾水，
卻望并州是故鄉。

Độ Tang Càn

Khách xá Tinh Châu dĩ thập sương
Quy tâm nhật dạ ức Hàm Dương
Vô đoan cánh độ Tang Càn thủy
Khước vọng Tinh Châu thị cố hương

Qua Bến Tang Càn

PKT - Mây Tần

Quán khách mười năm trải gió sương
Tinh Châu sớm tối nhớ Hàm Dương
Tang Càn qua bến quay nhìn lại
Phút tưởng Tinh Châu là cố hương

Đã 10 năm tạm trú ở quán khách Tinh Châu
Ngày đêm lòng vẫn nhớ về quê ở Hàm Dương
Cho đến lúc lại phải dời bỏ Tinh Châu ra đi, khi
độ bến sang sông Tang Càn, bỗng nhiên
Sao lại quay nhìn từ già Tinh Châu lần cuối như
thể "xứ lạ" Tinh Châu bây giờ đã là "cố hương" ở
trong lòng lúc nào từ bao giờ không hay
PKT - Mây Tần

144 - Một vầng trăng, đêm trắng, giữa sa mạc Al Maha ở Dubai, 01/02/2018.

Chiếc đồng hồ khuya tích tắc
Vầng trăng không tuổi trên cao im lìm giữa sa mạc
Đâu nghe thời gian trôi

A white-night, under moonlight, in the middle of Al Maha, a desert in Dubai on 01/02/2018

The late-night clock is ticking
The not-aged moon is up there silently in the desert
Who cares when time passing by

145 – Nỗi Quê Nơi Đất Khách

PKT - Mây Tần

Sông dài buồn ảm đạm,
Muôn dặm nhớ về nhà.
Chiều muện gió ngàn thổi,
Lá bay vàng núi xa.

Chim bay trắng sóng lặng,
Hoa rộ đỏ triền xa.
Xuân lại qua rồi đó,
Năm nao trở lại nhà?

Sông ơi biển ngóng đợi,
Có chảy ngang làng ta.
Nhờ gửi đôi dòng lệ,
Cho vườn xưa nở hoa.

Đầu giương bóng nguyệt thả,
Ngõ đất phủ hơi sương.
Vời vợi vàng trắng bạc,
Nao nao tình cố hương!

Chú Thích

Nguồn cảm hứng lần lượt từ các bài Tứ Tuyệt đời Đường sau đây (xin xem trang 137)

- (1) Tư Quy - Vương Bột: Trường giang bi dĩ trệ / Vạn lý niệm tương quy / Huống phục cao phong vãn / Sơn sơn hoàng diệp phi
- (2) Tuyệt Cú - Đỗ Phủ: Giang bích diều du bạch / Sơn thanh hoa dục nhiên / Kim xuân khán hựu quá / Hà nhật thị quy niên
- (3) Kiến Vị Thủy Tư Tần Xuyên - Sầm Than: Vị Thủy đông lưu khứ / Hà thì đảo Ung Châu / Bằng thêm lưỡng hàng lệ / Ký hướng cố viên lưu
- (4) Tĩnh Dạ Tư - Lý Bạch: Sàng tiền khán nguyệt quang / Nghi thị địa thượng sương / Cử đầu vọng minh nguyệt / Đề đầu tư cố hương

146 – Đôi Lời Cảm Ơn

Một Trong Những Ngày Cuối - PKT Mây Tần

Đã ở vào quá tuổi 80, câu hỏi từ thuở đầu đời, cuộc nhân sinh là một lên đường một chiều, đi đâu về đâu, lúc này, dường như không còn bị vướng mắc nữa. "*Trương cái dục phan giang điểm điểm / hồi đầu cánh vọng liễu ti ti / tòng lai thử địa hoàng hôn tán / bất tín hà lương thị biệt ly*" (Khúc Trì - Lý Thương Ẩn - Đòi Đường). Rắp đi, sông lũ trôi vô tận / quay lại liễu tơ rủ rậm rì / trời đã chiều rồi, đời lữ thứ / thì đi thì ở, bận tâm chi. Vâng, "*sinh giả vi quá khách / tử giả vi quy nhân / thiên địa nhất nghịch lý / đồng bi vạn cổ trần / nguyệt thổ không đảo dục / phù tang dĩ thành tân / bạch cốt tịnh vô ngôn / thanh tùng khởi tri xuân*" (Nghĩ Cổ - Lý Bạch - Đòi Đường). Sống làm thân tằm gửi / chết là trở về nhà / trời đất một quán trọ / cõi cát bụi ta bà / thỏ trắng mãi già thuốc / dâu non thành củi già / xương trắng ngàn năm ngủ / thông xanh bốn mùa ca. Năm tháng lặng lẽ trôi. Có khởi đầu là có kết thúc, chiếc thân cát bụi cuối cùng lại trở về với cát bụi, khép lại một vòng sinh tử.

Hôm qua, cả nhà đi ăn tối ở ngoài, được đưa cháu đích tôn nắm tay, cần thận, từng bước một, dẫn ông nội lên các bậc thềm cao ở trước cửa nhà hàng. Một xúc cảm ấm áp tràn ngập. Mới ngày nào ông dẫn cháu, bây giờ cháu lại dẫn ông. Lòng thầm biết ơn về những yêu thương còn nhận được từ các con, các cháu, và mọi người thân. Chính những yêu thương này đã giúp tôi khắc phục được ít nhiều những buồn bực tuổi già vào lúc này và lòng được phần nào thanh thản trong lúc chờ đợi ngày cuối của một đời thương khó. Xin được nói trăm nghìn lần lời cảm ơn nếu như không còn có lần sau để nói.

PKT 10/03/2016.

147 – Một Ngày Trời Trong Tháng Phật

PKT - Mây Tần

Đêm qua, khó ngủ, đầu óc nghĩ ngợi lan man. "*Đản khứ mạc phục vấn / Bạch vân vô tận thì*" (Tổng Biệt - Vương Duy - Đồi Đường). Đi thôi đừng hỏi nữa / Mây trắng ngàn năm vẫn nổi trôi. Lại nhớ đến mấy đoạn trong bài Quy Khứ Lai Từ của Đào Tiềm, đời Đông Tấn thời Lục Triều. (1) "*Quy khứ lai hề / Điền viên tương vu hồ bất quy / ký tự dĩ tâm vi hình dịch / Hồ trù trướng nhi độc bi / Ngô dĩ vãng chi bất giản / Tri lai giả khả truy / Thực mê đồ kỳ vị viễn / Giác kim thị nhi tạc phi*". Về đi hãy về đi thôi / Ruộng vườn sắp bị bỏ hoang rồi sao còn chưa về / Đã để cho cái tâm làm tội cái thân / Sao còn một mình bi lụy / Biết quá khứ không thể thay đổi / Nhưng chuyện sắp tới có thể đổi thay / Đường mê đi chưa xa lắm / Hôm qua lầm lạc, hôm nay quay lại đi thôi. (2) "*Dĩ dĩ hồ. Ngụ hình vũ nội phục kỷ thời / Hạt bất ủy tâm nhiệm khứ lưu / Hồ vi hoàng hoàng dục hà chi / Phú quý phi ngô nguyện / Đế hương bất khả kỳ / Hoài lương thần dĩ cô vãng / Hoặc thực trượng nhi vân tử / Đẳng đông cao dĩ thư khiếu / Lâm thanh lưu nhi phú thi / Liêu thừa hoá dĩ quy tận / Lạc phù thiên mệnh phục hề nghi*". Thôi đủ rồi / Cái thân sống gửi cõi đời này còn được bao lâu nữa / Sao không buông theo tự nhiên / Sao vẫn còn bận tâm ngờ ngẩn về chuyện đi đâu về đâu / Đã phú quý không thiết / Tiên cảnh chẳng màng / Chỉ còn mơ nghĩ về dạo chơi một mình buổi sáng trong lành / Tìm vui qua ngày với công việc đồng áng / Ngâm ngợi trên bờ ruộng / Thơ thần bên dòng suối / Sống thuận theo lẽ biến hóa có sinh có diệt của Tạo Hoá / An phận làm người / Vui theo mệnh trời / Cái điều hiển nhiên này còn chi mà nghi ngờ nữa.

Vâng, hòa mình theo lẽ sống của thiên nhiên, an phận làm người, vui theo mệnh trời, quả thật đâu còn điều gì mà nghi ngờ nữa. Chín e, cảnh sống này chỉ có thể trở thành hiện thực trong bối cảnh một xã hội thanh bình xưa, mà gia đình là nền tảng căn bản. Trẻ con được bố mẹ ngày đêm nuôi dưỡng cho đến lúc khôn lớn. Người già, được con cháu, thần hôn định tỉnh, sớm tối săn sóc thăm hỏi sức khỏe cho đến lúc mãn phần. Tuyệt đối không phải là trả nợ, trả hiếu, mà chỉ là lẽ tự nhiên, trời sinh ra là đã như vậy. Còn như ngày nay, xã hội văn minh, nhân loại tiến hoá, đua tranh, giành giật, con người đã phải trả giá, làm nô lệ cho mọi tiện nghi vật chất thường ngày hưởng thụ, chuyện nuôi con cái và phụng dưỡng bố mẹ già,

đơn thuần, chỉ còn là bốn phận ràng buộc, nhiều khi không còn là tự nhiên, là yêu thương như trong xã hội xưa nữa.

Có một ông già ở Mỹ mới về thăm xứ, ở chơi với con cháu, dỗi già. Ở Hoa Kỳ, xứ văn minh, nơi nổi tiếng có Nursing Home cho con cái gửi bố mẹ già tạm trú trong lúc chờ đợi thần chết đến đưa đi. Không có chuyện "thần hôn định tỉnh". Mấy hôm vừa qua, ở đây, trời lại mưa liên miên không đi đâu được. Người con dâu trưởng trong nhà lo sợ bố buồn, ân cần thăm hỏi. Ông bố cười vui trả lời. Đâu cần phải đi đâu nữa, ở nhà với con cháu là bố vui rồi. Muốn nói thêm, tuổi già, những ngày cuối cùng của một đời người, biết phận, thôi không còn nghĩ ngợi xa gần gì nữa, đi đâu về đâu bây giờ còn có ý nghĩa gì nữa đâu, còn thấy được khoẻ mạnh, còn có dịp quanh quần bên các con, các cháu, và mọi người thân yêu là ơn phước, là hạnh phúc, là vui đấy, con ạ.

148 - Một Ngày Không Còn Năm Tháng

PKT - Mây Tần

Thức giấc mở mắt lơ mơ. Sau vài phút nằm rốn.

*Phong lộ đậm thanh thần
Liên khai độc khởi nhân
Oanh đề hoa hựu tiếu
Tất cánh thị thủy xuân*
(Tảo Khởi - Lý Thương Ẩn - Đòi Đường)

*Sương sớm phủ man mác
Vén mảnh hứng gió mai
Hoa cười nghe yến hót
Ngày đẹp cho riêng ai*
(Một Sáng Dậy Sớm - PKT - Mây Tần).

Dường như mọi bộ phận trong cơ thể già nua tôi vẫn còn hoạt động chưa đến nỗi nào nên có lẽ vì thế mà lòng còn cảm thấy ít nhiều nhẹ nhõm để chào đón buổi sáng sớm hôm nay, mà hôm nay, theo tôi, lại là một ngày mai ơn phước còn có được của ngày hôm qua. Vui! Vâng, vui thôi. Chỉ là cho vui thôi. Một câu hỏi, qua mấy vần thơ vụng, thuở mới chập chững bước chân vào đời, dường như bây giờ, lúc này đã cảm thấy vô nghĩa, không còn muốn hỏi nữa.

*Về đâu về đâu
Nỗi đời bể dâu
Năm tháng bèo dạt
Nay đã bạc đầu
Về đâu về đâu nữa
Trọn đời vẫn mãi nhớ thương nhau.*

*Đản khứ mạc phục vấn
Bạch vân vô tận thì*
(Tống Biệt - Vương Duy - Đòi Đường).

*Thôi xin đừng hỏi nữa
Mây xưa vẫn trắng trời.*

149 - Lễ Tạ Xứ Người

PKT - Mây Tần

Lạc lõng đời đời ở đất khách,
Quê người Lễ Tạ, bốn ngày vui.
Nhà nhà con cháu mừng xum họp,
Riêng kẻ tha hương những ngậm ngùi.

Phụ Chú

Mỗi năm, thứ năm lần thứ tư trong tháng 11 là ngày Lễ Tạ Ơn (Thanksgiving Day), the four-day weekend cho 4 ngày họp mặt gia đình ở Hoa Kỳ. Lễ Tạ Xứ Người, nguồn cảm hứng từ bài Cửu Nguyệt Cửu Nhật Ưc Sơn Đông Huynh Đệ của Vương Duy, kỷ niệm về một nỗi ngậm ngùi xót xa trong ngày Thanksgiving đầu tiên trên đất khách. Cũng đã 43 năm rồi! PKT 11/17/2018

Cửu Nguyệt Cửu Nhật Ưc Sơn Đông Huynh Đệ

Vương Duy (699 - 759)

九月九日憶山東兄弟

獨在異鄉為異客，
每逢佳節倍思親。
遙知兄弟登高處，
遍插茱萸少一人。

**Cửu Nguyệt Cửu Nhật Ưc
Sơn Đông Huynh Đệ**

Độc tại dị hương vi dị khách
Mỗi phùng giai tiết bội tư thân
Dao tri huynh đệ đẳng cao xứ
Biển sáp thù du thiếu nhất nhân

Ngày Lễ Trùng Cửu Nhớ Anh Em

PKT - Mây Tần

Xứ lạ, một thân, làm khách lạ,
Đến ngày trùng cửu, nhớ về nhà.
Anh em vui lễ ở trên núi,
Cài nhánh thù du, thiếu một ta

Dịch Xuôi

Ngày 9 tháng 9 Nhớ Anh Em Ở Sơn Đông

PKT - Mây Tần

Một thân làm khách lạ ở quê người
Ngày Trùng Cửu năm nay gặp trời đẹp nên lại thêm
nhớ nhà nhiều
Tuy xa nhưng vẫn biết giờ này tất cả các anh em tôi
đang ở trên núi mừng lễ
Mỗi người đều kiếm một nhánh thù du cài vào
người để trừ tà, chỉ thiếu vắng một người là tôi đã
không về được mà thôi

Chú Thích

Ngày 9 tháng 9, theo tục lệ xưa, là ngày lễ Trùng Cửu. Vào ngày này, anh em trong nhà tụ họp kéo nhau lên núi vui chơi, kiếm nhánh thù du cài vào người, tin là trừ được tà, cầu được phước.
PKT - Mây Tần

150 - Cửu Tử Pha Văn Chá Cô

Nghe Tiếng Chim Chá Cô Hót Ở Lưng Đèo Cửu Tử

Lý Quần Ngọc (-847-)

Người xưa, trên những bước lưu đầy, cảm cảnh tha hương, đường về sông ngăn núi cách, một chiều thu đất khách, còn nghe được tiếng chim chá cô hót để nhớ về nhà. Tôi nay, cuối đời xa xứ, lang thang vô định, ngay cả đến nỗi nhớ, cũng không biết gửi về đâu? Nhân ngày lễ Tạ Ơn xứ người, đôi lời vụng từ ý xưa, mong được chia sẻ phần nào, để cho bớt buồn thôi. Cầu chúc an lành. PKT - Mây Tần

九子坡聞鷓鴣

落照蒼茫秋草明，
鷓鴣啼處遠人行。
正穿詰曲崎嶇路，
更聽鉤輶格磔聲。
曾泊桂江深岸雨，
亦于梅嶺阻歸程。
此時爲爾腸千斷，
乞放今宵白髮生。

Cửu Tử Pha Văn Chá Cô

Lạc nhật thương mang thu thảo
minh
Chá cô đề xứ viễn nhân hành
Chính xuyên cật khúc khi khu
lộ
Cánh thính câu châu cách trách
thanh
Tặng bạc Quế Giang thâm ngân
vũ
Diệp ư Mai Lĩnh trở quy trình
Thử thời vị nhĩ trường thiên
đoạn
Khất phóng kim tiêu bạch phát
sinh

Nghe Tiếng Chim Chá Cô Hót Ở Lưng Đèo Cửu Tử

PKT - Mây Tần

Bát ngát cỏ thu một góc trời,
Chá Cô xáo xác rộn chiều rơi.
Gập ghềnh dốc núi chồn chân khách,
Lách cách càn xe nã dạ người.
Sông Quế thuyền neo mưa cản ngược,
Núi Mai lối chặn nẻo về xuôi,
Chim ơi tiếng hót tha hương ấy,
Cho khát đêm nay tóc bạc rồi.

151 - Bạc Mộ

Chiều Tàn

Đỗ Phủ (712 - 770)

薄暮

江水長流地，
山雲薄暮時。
寒花隱亂草，
宿鳥擇深枝。
舊國見何日，
高秋心苦悲。
人生不再好，
鬢發白成絲。

Giang thủy trường lưu địa
Sơn vân bạc mộ thì
Hàn hoa ẩn loạn thảo
Túc điểu trạch thâm chi
Cựu quốc kiến hà nhật
Cao thu tâm khổ bi
Nhân sinh bất tái hảo
Mấn phát tỵ thành ti

Một Chiều Thu Rơi

PKT - Mây Tần

Sông nước xuôi dòng bất tận,
Mây núi giăng ngăn chiều rơi.
Hoa nở ẩn trong cỏ rối,
Chim chọn cành ngủ lưng trời.
Quê cũ ngày nào trở lại,
Thu cao gió lộng bên đời
Tuổi trẻ một thời đâu nữa,
Tóc mai nay đã bạc rồi!

Chiều Tàn (Cảm Dịch Bài Bạc Mộ Của Đỗ Phủ)

PKT - Mây Tần

Dòng sông chảy qua chốn này vẫn mê mãi trôi dài
bất tận
Mây giăng ngang núi hoang tưởng ngăn chặn được
chiều rơi
Hoa mùa lạnh đã nở nằm dấu trong đám cỏ rối
Chim rừng đã chọn cành cây rậm để ngủ qua đêm
Còn ta chốn cũ ngày về không định
Cả một trời thu lộng gió thêm buồn
Đời người ngày vui một lần qua đi đâu có còn bao
giờ quay trở lại nữa
Tóc mai nay đã bạc trắng như tơ rồi

152 – Ngày Cuối Xuân: Tiễn Xuân & Tiễn Bạn

Ngày 30 tháng 3, trong dòng thời gian của một năm nào đó, là ngày cuối của một mùa Xuân. Tiễn Xuân rồi Tiễn Bạn, lần lượt qua 2 bài thơ xưa. Xuân đi rồi Xuân sẽ trở lại, còn Người đi không chắc còn có ngày về. Chỉ biết, ngay lúc này, mãi còn đây, chút tình với nhau, trong tôi! Đọc cho vui thôi. Merry Christmas and Happy New Year! PKT
12/18/2018

三月晦日送春

三月正當三十日，
春風別我苦吟身。
共君今夜不須睡，
未到曉鐘猶是春。

Tam Nguyệt Hối Nhật Tống Xuân Giả Đảo (793 - 865)

Tam nguyệt chính đương tam thập
nhật
Xuân quang biệt ngã khổ ngâm thân
Cộng quân kim dạ bất tu thụ
Vị đáo hiếu chung do thị xuân

Ngày Cuối Tháng Ba - Tiễn Xuân

PKT - Mây Tần

Tháng ba, ngày cuối, nắng trong ngần,
Sao nỡ bỏ tôi, gã khổ ngâm.
Anh ạ, đêm nay, ta thức trắng,
Trời chưa vội sáng vẫn còn xuân!

Hôm nay ngày 30 tháng 3 là ngày cuối của
một mùa Xuân rồi
Trời Xuân lại sắp sửa bỏ cái gã thơ khổ
ngâm này mà ra đi
Thôi thì anh ạ, đêm nay ta cùng thức trắng
với nhau cho trọn tình với Xuân vậy
Chưa nghe hồi chuông điểm sáng là vẫn còn
Xuân ở với chúng ta mà.

Ô Temps! Suspend ton vol, et vous, heures
propices! Suspendez votre cours: Laissez-
nous savourer les rapides délices. Des plus
beaux de nos jours!
(Le Lac - Alphonse de Lamartine 1790-1869)

三月晦日送客

野酌亂無巡，
送君兼送春。
明年春色至，
莫作未歸人。

Tam Nguyệt Hối Nhật Tống Khách
Thôi Lỗ (-853-)

Dã chúc loạn vô tuần
Tống quân kiêm tống xuân
Minh niên xuân sắc chí
Mạc tác vị quy nhân

Ngày Cuối Tháng Ba - Tiền Bạ

PKT - Mây Tần

Tình quê, rượu chúc, kể chi tuần,
Đưa tiễn nhau đi ngày cuối xuân.
Năm tới, xuân về, xin giữ hẹn,
Chớ đừng mang tiếng kẻ lữ nhân!

Ở chốn thảo dã, rượu uống mời nhau, kể chi
cạn chén mấy lần
Tiễn đưa nhau đi vào ngày cuối Xuân cũng là
đưa tiễn cả một trời Xuân đi
Sang năm rồi Xuân sẽ trở lại
Chỉ xin đừng mang tiếng làm người không
về.

(Ôi chao! Xuân đi rồi xuân sẽ trở lại. Còn
người, dòng đời bất định, ngày về cùng xuân
còn mong được sao?)

153 – Tạ Từ

PKT - Mây Tần

Cầu thệ thủy im ngồi trơ cổ độ,
Quán thu phong lặng đứng rũ tà huy.
Có buồn hỏi hoa nắng vàng đầu sóng,
Vất vương trôi rồi biến mất đi đâu?

Cõi cát bụi như nửa hư nửa thực,
Kiếp nhân sinh đã những lắm bể dâu.
Ba chìm bảy nổi chiếc thân luân lạc,
Môi đỏ tóc xanh nay đã bạc đầu.

Đất khách quê người cuối đời thương khó,
Tuổi già lụi cụp quên trước quên sau.
Thôi nhĩ đủ chưa buồn vui thế sự,
Mòn mỏi tháng ngày mãi vẫn nhớ nhau!

Phụ Chú:

Cầu thệ thủy ngồi trơ cổ độ

Quán thu phong đứng rũ tà huy

(Cung Oán Ngâm Khúc - Ôn Như Hầu 1741 - 1798)

154 - Tản Mạn Cuốn Năm Mậu Thân 2018

Mới đầu năm 2019, lại nghe thiên hạ xôn xao về mừng đón Lễ Tết Nguyên Đán Kỷ Hợi và một Mùa Xuân Mới sắp về trong hy vọng được thấy khắp trời muôn hồng, nghìn tiá, hoa khai, lộc nở, mà vui. Nhưng Xuân đến rồi Xuân lại đi, lại thêm một năm nữa cho một đời người xa xứ, tuy đã gối cỏ giường thiên qua ngày từ mấy năm gần đây, riêng lòng vẫn không khỏi đôi chút ngấn ngợ.

Cuối đời đất khách mất gốc
Tết đến Xuân về vẫn vương
Một kiếp phù sinh vất vưởng
Chút tình chữ nghĩa tha hương.
Ngày tháng phôi pha,
qua cơn gió bụi,
Tết đến,
nào mơ hạc vàng trở lại cùng bạn lãng du,
lặng ngắm nắng tàn trên lối vắng.
Tuổi đời chồng chất,
nửa kiếp tha hương,
Xuân về,
chỉ thấy mây trắng bay đi với ai tâm sự,
chừng nghe hoa rụng xuống hồ xưa.

Vâng, giây phút chạnh lòng, nặng tình chữ nghĩa, xin được cầu chúc thân quen vui hưởng một mùa Xuân dài trọn năm an lành và như ý. Trân trọng. PKT 01/18/2019

Phụ Chú: Nhân thế, xin được chia sẻ một câu đối đề ở Hoàng Hạc Lâu bên Tàu, không rõ tác giả, mà tôi rất thích, dù không hiểu hết được tình ý.

Hà thời hoàng hạc trùng lai
thả cộng đảo kim tôn
kiêu châu chữ thiên niên mậu thảo

Đản kiến bạch vân phi khứ
dữ thùỵ xuy ngọc địch
lạc giang thành ngữ nguyệt mai hoa

Cảm Dịch: (PKT - Mây Tần)

Những mong bao giờ hạc vàng trở lại
cùng bạn chén vàng
rượu tưới cỏ xanh ngàn năm trên cồn vắng.

Chỉ thấy lúc này mây trắng bay đi
với ai sáo ngọc
thổi rụng mai vàng nở muện xuống lũy xưa!

155 - Xuân Giang Hoa Nguyệt Dạ

Một Đêm Hoa Trăng Trên Sông Xuân

Trương Nhược Hư (-711-)

春江花月夜

春江潮水連海平，
海上明月共潮生。
滸滸隨波千萬里，
何處春江無月明。
江流宛轉繞芳甸，
月照花林皆似霰。
空裏流霜不覺飛，
汀上白沙看不見。
江天一色無纖塵，
皎皎空中孤月輪。
江畔何人初見月，
江月何年初照人。
人生代代無窮已，
江月年年只相似。
不知江月待何人，
但見長江送流水。
白雲一片去悠悠，
青楓浦上不勝愁。
誰家今夜扁舟子，
何處相思明月樓。
可憐樓上月徘徊，
應照離人妝鏡臺。
玉戶帘中捲不去，
搗衣砧上拂還來。
此時相望不相聞，
願逐月華流照君。
鴻雁長飛光不度，
魚龍潛躍水成文。
昨夜閒潭夢落花，
可憐春半不還家。

Một Đêm Hoa Trăng Trên Sông Xuân

PKT - Mây Tần

Con nước chiều xuân ngang mặt biển,
Trăng lên cùng lúc thủy triều dâng.
Tràn lan ánh sáng trăng cùng khắp,
Đâu biết sóng xuân nổi mấy tầng.

Dòng nước lượn quanh cồn đất đẹp,
Rừng hoa trắng giải tuyết ngàn pha.
Sương trời bất động lung linh ngọc,
Cát trắng nhạt nhòa bờ bãi xa.

Trời nước tinh khôi không mảy bụi,
Trăng cao vời vợi sáng trong ngần.
Ai người đầu bến thấy trăng trước,
Trăng sáng năm nào soi thế nhân.

Nhân sinh lớp lớp vô cùng tận,
Trăng nước muôn đời vẫn thế thôi.
Không biết trăng lên ai ngóng đợi,
Sông dài trăng chiếu một dòng xuôi.

Mây bạc ngang trời trôi lãng đãng,
Phong xanh bến đỗ rữ u sầu.
Đêm nay ai đó dong thuyền nhỏ,
Biết gửi về đâu nỗi nhớ nhau.

Văng vặc trăng thanh trên gác trống,
Đài gương ngõ tưởng bóng người về.
Cuốn rèm trăng vẫn đầy lầu ngọc,
Chày giặt đập hoài trăng chẳng đi.

Cùng một vầng trăng sao cách ngăn,

江水流春去欲盡，
江潭落月復西斜。
斜月沉沉藏海霧，
碣石瀟湘無限路。
不知乘月幾人歸，
落月搖情滿江樹。

Xuân giang hải thủy liên hải
bình
Hải thượng minh nguyệt
cộng triều sinh
Diễm diễm tùy ba thiên vạn
lý
Hà xứ xuân giang vô nguyệt
minh

Giang lưu uyển chuyển
nhiều phương diện
Nguyệt chiếu hoa lâm giai
như tiển
Không lý lưu sương bất giác
phi
Giang thượng bạch sa khan
bất kiến

Giang thiên nhất sắc vô tiêm
trần
Hạo hạo không trung cô
nguyệt luân
Giang bạn hà nhân sơ kiến
nguyệt
Giang nguyệt hà niên sơ
chiếu nhân

Nhân sinh đại đại vô cùng dĩ
Giang nguyệt niên niên vọng
tương tự
Bất tri giang nguyệt chiếu hà
nhân
Đản kiến trường giang chiếu
lưu thủy

Ước chi là nguyệt đến bên chàng.
Cánh hồng không thể chở trăng được,
Ròng nước quấy quanh sóng gợn lan.

Đêm qua trong mộng thấy hoa rụng,
Đã quá nửa xuân người vắng nhà.
Sông nước xuân thì trôi sắp hết,
Thương ai đầm vắng bóng trăng tà.

Vầng trăng dần khuất trong sương biển,
Sông núi cách ngăn trăng xẻ hai.
Có mấy người nương trăng trở lại,
Bờ cây xao xuyến dọc sông dài.

Cảm Dịch
Một Đêm Hoa Trăng Trên Sông Xuân
PKT - Mây Tần

Con nước sông xuân nổi liền mặt biển
Trăng lên trên biển cùng một lượt với nước triều dâng
Ánh trăng lấp lánh theo sóng trôi xa ngàn vạn dặm
Nơi nào trên sông xuân mà không có ánh trăng

Dòng sông êm ả lượn quanh cồn đất thơm
Trăng giãi rùng hoa trông như ngàn hạt tuyết
Sương động bất động trong không
Trên bến lạt lòa cát trắng
Trời nước một màu không một mảy bụi đục
Giữa trời cao một vầng trăng tròn sáng lẻ loi
Muốn hỏi ai là người đầu tiên trên bãi trông thấy được
trăng
Và vào lúc nào năm nào ánh trăng bắt đầu soi chiếu
xuống người

Người đời lớp lớp trước sau tiếp nối vô cùng tận
Còn trăng sông năm này qua năm khác trông vẫn như
vậy thôi
Không biết trăng sông lúc này soi chiếu ai đây
Chỉ thấy dòng nước đầy trăng xuôi chảy dọc sông dài

Mây trắng một dải trôi lang thang

Bạch vân nhất phiến khứ du
du
Thanh phong phố thượng
bất thăng sâu
Thùy gia kim dạ thiên chu tử
Hà xứ tương tư minh nguyệt
lâu

Khả lân lâu thượng nguyệt
bồi hồi
Ưng chiếu ly nhân trang
kính đài
Ngọc hộ liêm trung quyển
bất khứ
Đảo y châm thượng phát
hoàn lai

Thử thời tương vọng bất
tương vãn
Nguyệt trục nguyệt hoa lưu
chiếu quân
Hồng nhật trường phi
quang bất độ
Ngư long tiềm dục thủy
thành văn

Tạc dạ nhàn đàm mộng lạc
hoa
Khả lân xuân bán bất hoàn
gia
Giang thủy lưu xuân khứ
dục tận
Giang đàm lạc nguyệt phục
tây tà

Tà nguyệt trầm trầm tàng
hải vụ
Kiệt-Thạch Tiêu-Tương vô
hạn lộ
Bất tri thừa nguyệt kỷ nhân
quy
Lạc nguyệt dao tình mãn
giang thụ

Phong xanh đôi bờ rũ u buồn
Đêm nay ai người dong chiếc thuyền nhỏ
Mơ tưởng đến một lầu trăng sáng mà không biết gửi
thương gửi nhớ về đâu

Thương cho ánh trăng trên lầu bồi hồi lui tới quanh
quanh
Chắc hẳn muốn soi vào đài gương của người đang trong
tình cảnh ly biệt nhớ thương
Trong căn lầu ngọc, rèm đã cuốn xuống, trăng vẫn
không đi
Trên phiến đá giặt, chày đập qua lại, trăng biến lại hiện

Lúc này cùng một vầng trăng ngắm mà không nghe
được tin gì về nhau
Ước theo ánh trăng đến cạnh bên người
Hồng nhật bay xa mà không mang theo được ánh trăng
đi
Cá rồng quẫy lặn quanh chỉ khiến làn nước gợn
sóng lẫn tẩn

Đêm qua, trong đầm nước yên lặng, mơ thấy hoa rụng
Thương cho đã nửa xuân rồi mà người đi vẫn chưa thấy
trở về
Dòng xuân trên sông trôi đi sắp hết
Trên đầm, ánh trăng tà đã ngả về tây

Vầng trăng xế chìm dần trong sương biển
Núi Kiệt Thạch, sông Tiêu Tương đường xa diệu vợi
Không biết có được mấy người đã nương theo ánh
trăng mà trở về
Trăng lặn, sao xuyên, tình đầy gửi dọc theo hàng cây
bên sông

Phụ Chú

Tác giả bài này, là 1 trong 4 danh sĩ đất Ngô (Hạ Tri Chương, Trương Húc, Bao Dung, và Trương Nhược Hư), đời Sơ Đường (618 - 713). Toàn bài, thuộc thể Thơ Thất Ngôn Cổ Phong, gồm 9 liên, mỗi liên 4 câu. Xuân Giang Hoa Nguyệt Dạ, Một Đêm Hoa Trắng Trên Sông Xuân, là thơ trong thơ, là nỗi lòng của kẻ đi xa và người ở nhà, cùng với một vầng trăng thiên cổ, bồng bềnh sông nước, trong một đêm Xuân. Đắt khách, cuối năm ta, lòng vui có lại được ít nhiều cảm xúc thanh xuân thưở nào qua chữ nghĩa trong thơ xưa. Trân trọng chia sẻ với người thân quý. Cầu chúc an lành. PKT 01/25/2019

156 - Xuân Hành

Một Khúc Xuân Hành

Giả Đảo (793 - 865)

春行

去去行人遠，
塵隨馬不窮。
旅情斜日後，
春色早煙中。
流水穿空館，
閑花發故宮。
舊鄉千里思，
池上綠楊風。

Xuân Hành

Khứ khứ hành nhân viễn
Trần tùy mã bất cùng
Lữ tình tà nhật hậu
Xuân sắc tảo yên trung
Lưu thủy xuyên không quán
Nhàn hoa phát cổ cung
Cự hương thiên lý tứ
Trì thượng lục dương
phong

Một Khúc Xuân Hành

PKT - Mây Tần

Người đi thôi mãi miết,
Ngựa nản bụi đường xa.
Chiều nắng tàn vương vấn,
Sương xuân sớm nhạt nhòa.
Suối trôi soi quán vắng,
Hoa dại lạc cung xưa.
Chốn cũ giờ đâu nữa,
Liều hồ thoảng gió đưa.

Bài Hành Mùa Xuân

PKT - Mây Tần

Ra đi vào gió cát
Vó ngựa bụi tung đường
Tình lữ vương chiều nắng
Sương mai thoáng sắc Xuân
Suối xuyên qua quán trống
Hoa nở đầy tàn cung
Quê cũ ngàn trùng cách
Liều hồ xanh trùng trùng

157 - Tạ Rượu

Hồ Trường

Nguyễn Bá Trác (1881 - 1945)

Trượng phu đã không hay xé gan
bể cột
phù cương thường,
Sao lại tiêu dao bốn bể, luân lạc
tha hương?
Trời Nam nghìn dặm thăm; mây
nước một màu sương.
Học không thành, công chẳng
lập, trai trẻ bao lăm mà đầu bạc;
trăm năm thân thể bóng tà
dương. Vỗ gươm mà hát,
ngiênêng bầu mà hỏi: Trời đất
mang mang, ai là tri kỷ? Lại đây
cùng ta cạn một hồ trường.
Hồ trường! Hồ trường! Ta biết
rót về đâu?
Rót về Đông phương, nước bể
Đông chảy xiết sinh cuồng lan.
Rót về Tây phương, mưa Tây sơn
từng trận chứa chan.
Rót về Bắc phương, ngọn Bắc
phong vi vút, đá chạy cát dương.
Rót về Nam phương, trời Nam
mù mịt, có người quá chén như
điên như cuồng.
Nào ai tỉnh, nào ai say?
Chí ta ta biết lòng ta ta hay. Nào
ai tỉnh, nào ai say? Nam nhi sự
nghiệp ở hồ thủy, hà tất cùng sầu
đối cỏ cây!

Tạ Rượu

PKT - Mây Tần

Trượng phu, đã không được vì đất nước,
xé gan bể cột gìn giữ cương thường, mà lại
phải chịu cảnh bốn bể nổi chìm, luân lạc
tha phương. Đoái trông về phương Nam,
thăm thăm trời mây một màu xanh ngắt.
Thiên chức không tròn, học hành dang dở,
tuổi trẻ một thời, trăm năm thân thể thán
ngày trôi. Vỗ tay cuồng hát nghêu ngao,
trời đất mang mang, hỏi ai tri kỷ, cùng ta
chén cạn chén đầy.

Tạ rượu trời đông, biển đông dậy sóng
Tạ rượu trời tây, mưa núi bạt ngàn
Tạ rượu trời bắc, mịt mù gió cát
Tạ rượu trời nam, tụy lụy càn khôn

Cổ kim, đông tây nam bắc, tất cả rồi cũng
sẽ tiêu tán. Nào mấy ai tỉnh mà ta sao lại
không say. Nam nhi, tang bồng hồ thủy, mắc
mớ chi buồn mỗi lần nhớ đến đất tổ quê
cha!

Phụ Chú:

Cuối đời, đất khách, một ngày Xuân, "Tạ Rượu" ý
lời, từ bài "Hồ Trường" của Tiền bối Nguyễn Bá
Trác. Thương lắm, mời đọc cho vui với nhau thôi!
PKT 03/05/2019

158 - Tống Biệt

Tiền Bạ

Vương Duy (699 - 759)

送別

山中相送罷，
日暮掩柴扉。
春草明年綠，
王孫歸不歸。

Tống Biệt

Sơn trung tương tống bãi
Nhật mộ yếm sài phi
Xuân thảo minh niên lục
Vương tôn quy bất quy

Phụ Chú

- (1) Sơn trung = Trong núi, chốn ẩn cư của tác giả
- (2) Sài phi = Cánh cửa hay cánh cổng làm bằng cây gỗ hay cây tre cũ mục
- (3) Vương tôn = Cháu vua, ở đây chỉ người bạn quý.

Tiền Bạ

PKT - Mây Tần

Ở núi, tiễn đưa bạn,
Chiều ra đóng cổng tre.
Sang năm xuân trở lại,
Người đi có nhớ về?

Ở trong núi vừa đưa tiễn bạn xong
Chiều tối bước ra đóng cánh cổng sài
Năm tới lúc cỏ xuân xanh biếc trở lại
Không biết người đi có còn nhớ để về cùng

159 - Vọng Phu Thạch

Đá Vọng Phu

Vương Kiến (751 - 835)

望夫石

望夫處

江悠悠

化為石

不回頭

山頭日日風和雨

行人歸來石應語

Vọng Phu Thạch

Vọng phu xứ

Giang du du

Hoá vi thạch

Bất hồi đầu

Sơn đầu nhật nhật phong

hoà vũ

Hành nhân quy lai thạch

ứng ngữ

Đá Vọng Phu

PKT - Mây Tần

Đứng ngóng chồng,

Sông mênh mông.

Hóa thành đá,

Vẫn một lòng.

Đầu non mưa gió ngàn năm đợi,

Người về nghe được đá khóc không!

Nơi đứng ngóng chồng

Sông nước mênh mông

Thân hóa thành đá

Vẫn chẳng quay đầu

Đầu non ngày ngày cùng mưa gió

Người về ngang qua, đá mới bật nói nên lời

160 - The Archaeology of Love (A Series of Haikus)

Ann Kelly 05/31/2008

The Archaeology of Love

Shifted desert dust
Bits of life from time gone by
Mute with untold tales

Sieved into the now
Long buried shards face the sun
Hunting at wholeness

Shape shifting visions
Pieces float and gesture
Heat ripples the air

Uneven edges
Reach and join seamlessly
Scattered fragments knit

The artifact forms
Ethereal magical
Earth dissolves in breath

Past informs present
And bodies forth a future
Mountains and sky smile

Digging in the dust
Sophie and Scott found each
other
Once apart now wed

Tình Nghĩa Thiên Thu

PKT - Mây Tần

Im lìm trong sa mạc
Muôn hạt cát ngàn năm câm nín
Thầm thì chuyện chưa kể

Đãi lọc qua thời gian
Mảnh đá vỡ chôn vùi lấp lánh
Thoáng lộ vẻ ban sơ

Hình thể tạo thị kiến
Đám bụi mỏng lung linh nhảy múa
Không trung nắng ấm đầy

Như rặng núi ngoài xa
Trập trùng cuối chân trời cao thấp
Một dải lụa đào thêu

Như tạo tác nghệ thuật
Thanh thoát mờ ảo tựa sương khói
Thoắt biến hiện như mơ

Xưa định hình hiện tại
Và định hướng cho một tương lai
Núi và trời mỉm cười

Đào bới cõi hồng trần
Đôi trai gái đã tìm được nhau
Cho một đời tình nghĩa

Phụ Chú

Bài Archeology of Love được chính tác giả, nguyên Giáo Sư Văn Khoa Howard University, Washington DC, viết và đọc để mừng cho con gái và con rể trong ngày cưới. Được biết tân lang và tân giai nhân gặp được nhau trong thời gian cả hai đang theo học ngành Khảo Cổ, Đại Học Phoenix, Arizona USA.

Lời Thêm

"Past informs Present / And bodies forth a Future" Vâng, quá khứ, ngay dù đẹp, cũng không sống lại được. Chỉ mong là được thêm hiểu biết khôn ngoan để tránh được lỗi lầm ngày qua mà vui sống trọn vẹn cho hôm nay và cho kiến tạo một ngày mai, một cuộc sống sẽ được ngàn lần tốt đẹp hơn cho con cháu. PKT 04/03/2019

161 - Tương Tiến Tửu

Say Đi Thôi

Lý Hạ (780 - 816)

Bạn cũ, lần lượt bỏ đi, thương nhau, rượu không uống được cho quên, tôi ngồi dịch lại mấy vần thơ xưa gửi người còn lại. PKT 04/11/2019

將進酒

琉璃鐘，琥珀濃，
小槽酒滴真珠紅。
烹龍炮鳳玉脂泣，
羅幃繡幕圍香風。
吹龍笛，擊鼙鼓，
皓齒歌，細腰舞。
況是青春日將暮，
桃花亂落如紅雨。
勸君終日酩酊醉，
酒不到劉伶墳上土。

Say Đi Thôi

PKT - Mây Tần

Chén rượu lưu ly
Màu hổ phách đậm nồng
Giọt đọng trên châu hồng mời gọi
Xẻ thịt rồng, nướng chả phượng, mỡ sủi bọt
ngọc sứt sùi

Màn lụa, rèm thêu lộng gió
Sáo rồng thổi, trống đà nổi
Miệng hoa ca, lưng ong múa
Nhã nhạc đã trỗi, hãy vui lên đi
Một thuở thanh xuân, ngày đã chiều rồi

Ngoài trời đang cơn mưa hồng
Ngàn cánh hoa đào rụng rơi lả tả
Rượu nào đâu đến được cho lể tạ trên phần mộ
Lưu Linh
Thôi thì, càn khôn mờ mịt, trần gian tri kỷ mấy
người
Còn với nhau đây, một cuộc say vui tôi bác, nên
chăng?

Tương Tiến Tửu

Lưu ly chung
Hổ phách nùng
Tiểu tao tửu tích trên châu hồng
Phanh long bào phượng ngọc chỉ khắp
La vi tú mạc vi xuân phong
Xuy long địch
Kích đà cổ
Hạo xỉ ca
Tế yêu vũ
Huống thị thanh xuân nhật tương mộ
Đào hoa loạn lạc như hồng vũ
Khuyến quân chung nhật minh đình túy
Tửu bắt đáo Lưu Linh phần thượng thổ

Chú Thích

- (1) Tương Tiến Tửu = Khúc Ca Mời Uống Rượu
- (2) Xuy long địch = Thổi sáo rồng, ống sáo làm bằng xương rồng
- (3) Kích đà cổ = Đánh trống đà, con đà giống như con cá sấu, có 4 chân, da được dùng làm mặt trống
- (4) Lưu Linh, người đất Bái, cuối đời Tam Quốc (223-263), tính tình phóng khoáng, từ quan, tối ngày thơ rượu, vợ cản không được, có làm mấy câu thơ còn được lưu truyền đến ngày nay ; "Thiên sanh Lưu Linh / Dĩ tửu vi danh / Nhất ẩm nhất học / Ngũ đấu giải tỉnh / Phụ nhân chi ngôn / Thận bất khả thính" (Trời sinh Lưu Linh / Uống rượu nổi danh / Mỗi học một lần / Năm đấu mới đã / Lời nói đàn bà / Cẩn thận chớ nghe!)

162 - Định Phong Ba

Về Thôi

Tô Đông Pha (1037 - 1101)

定風波

莫聽穿林打葉聲，
何妨吟嘯且徐行。
竹杖芒鞋輕勝馬，
誰怕！
一蓑煙雨任平生。

料峭春風吹酒醒，
微冷，
山頭斜照卻相迎。
回首向來蕭瑟處，
歸去，
也無風雨也無晴。

Định Phong Ba

Mạc thính xuyên lâm đả diệp thanh
Hà phương ngâm khiêu thả từ hành
Trúc trượng mang hài khinh thắng mã
Thùy phạ / nhất soa yên vũ nhiệm bình sinh
Liệu tiểu xuân phong xuy tửu tỉnh
Vi lãnh / sơn đầu tà chiếu khước tương nghinh
Hồi thủ hướng lai tiêu sắt xứ
Quy khứ/dã vô phong vũ dã vô tình

Lời Thêm

Thơ xưa, nhiều khi mượn A nói B, ý ở ngoài lời, ý muốn được hiểu những điều không nói ra được. Đầu bài Định Phong Ba, có ghi lời dẫn của tác giả, đại ý, đi chơi gặp mưa, ai nấy đều bối rối, duy tác giả coi như không sao, một lúc sau trời tạnh, làm ra bài từ này. Riêng tôi, bấy lâu gối cỏ giường thiền, lúc này chỉ muốn thân quen đọc cho vui mà thôi. Cầu chúc an lành. PKT 04/13/2019

Về Thôi

PKT - Mây Tần

Chẳng nghe rừng động, cây lá xáo xác,
Câu thơ ngâm toáng, thanh thảo ta đi.
Gậy trúc, giày rơm thích hơn cỡi ngựa,
Thêm chiếc áo toi, mưa gió ngại gì.

Gió xuân vô mặt, rượu say tỉnh hẳn,
Thấm lạnh, nắng chiều đỉnh núi tương nghinh.
Quay đầu, nhìn lại nơi chốn tiêu sắt,
Về thôi, mặc mưa, mặc gió, mặc tình!

Chú Thích

- (1) Chữ "tình" ngoài nghĩa là "tình" như "tình nghĩa", còn có nghĩa là "trời tạnh, không còn mưa gió nữa"
- (2) "Định Phong Ba" là tên của một điệu từ khúc đời Tống, còn gán cho một nghĩa gì khác thì xin được tùy ý

163 - Họa Bùi Dịch "Đăng Tân Tân Tự" Ký Vương Thị Lang

Đỗ Phủ (712 - 770)

和裴迪登新津寺寄
王侍郎

何限倚山木，
吟詩秋葉黃。
蟬聲集古寺，
鳥影度寒塘。
風物悲遊子，
登臨憶侍郎。
老夫貪佛日，
隨意宿僧房。

Lên Chùa Nhớ Bạn

PKT - Mây Tần

Tha thân tựa cây núi,
Ngâm thơ rụng lá vàng.
Tiếng ve rộn chốn vắng,
Bóng nhạn thoáng thu sang.
Thương bạn mây vờ vợi,
Nhớ ai chiều ngõ ngang.
Thân già tham cửa Phật,
Tối ngủ lại phòng tăng.

Họa Bùi Dịch "Đăng Tân Tân Tự" Ký Vương Thị Lang

Hà hận ý sơn mộc
Ngâm thi thu diệp hoàng
Thiền thanh tập cổ tự
Điều ảnh độ hàn đường
Phong vật bi du tử
Đăng lâm ức Thị Lang
Lão phu tham Phật nhật
Tùy ý túc tăng phòng

Cảm Dịch: Họa Bài "Lên Chùa Tân Tân" Của Bùi Dịch Để Gửi Vương Thị Lang

Buồn chi mà ngồi dựa gốc cây trên núi
Ngâm thơ giữa rừng lá thu vàng
Tiếng ve ran trong ngôi chùa cổ
Bóng chim thoáng bay ngang trên đầm nước lạnh
Cảnh vật u tịch nào lòng khách viễn
Lên núi thăm chùa lại nhớ đến bạn
Tuổi già lòng tham ngày Phật
Nên đã tự ý ngủ lại qua đêm trong phòng tăng

164 - Trăm Năm Một Cuộc

PKT - Mây Tần

Đôi lời tạ từ gửi thân quen và đám học trò cũ ở Sa Đéc, Cần Thơ khoảng thời gian 1955-1975. PKT 06/17/2019

Đất khách cuối đời mất gốc,
Chút tình chữ nghĩa còn vương.
Bể dâu, tắc lòng con đỏ,
Những ngày, những tháng tha hương.
Tuổi già quay đầu nhìn lại,
Trăm năm, một cuộc vô thường!

Phạm Khắc Trí

- Sinh năm 1933 tại Móng Cái, Quảng Ninh
  - Vào Nam năm 1954
- Giáo sư Toán Trung học Sa Đéc và Cần Thơ hơn 20 năm
  - Định cư tại Mỹ từ năm 1975
- Chuyên gia về Tin học của Công Ty MCI từ năm 1980 đến năm 2000
  - Về hưu năm 2000
- Hiện đang ở Dallas, Texas – Hoa Kỳ